

Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Tuliszków

Na zlecenie Urzędu Gminy Tuliszków

Kraków, 2016

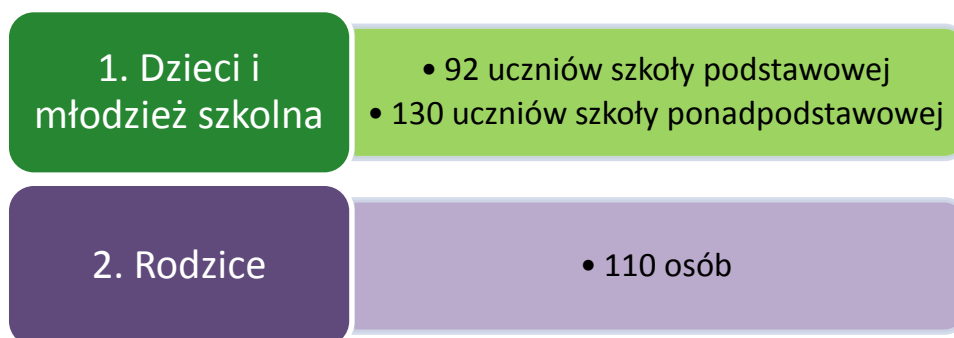
Spis treści

1. WPROWADZENIE DO BADANIA	3
2. METODOLOGIA BADANIA	4
3. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ W GMINIE TULISZKÓW	5
3.1 Struktura badanej próby.....	5
3.2 Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków.....	7
3.3 Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków.....	17
3.4 Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków	23
3.5 Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków	44
3.6 Problem niewłaściwego korzystania z komputera oraz Internetu z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków	54
4. BADANIE RODZICÓW UCZNIÓW Z GMINY TULISZKÓW	68
4.1 Struktura badanej populacji	68
4.2 Postrzeganie wybranych problemów społecznych przez rodziców z gminy Tuliszków	70
4.3. Problem alkoholowy z perspektywy rodziców z gminy Tuliszków.....	
4.4. Problem nikotynowy i narkotykowy z perspektywy rodziców z gminy Tuliszków.....	
4.5. Problem przemocy z perspektywy rodziców z gminy Tuliszków	
5. WNIOSKI I REKOMENDACJE	106
5.1 Problem alkoholowy	107
5.2 Problem nikotynowy	109
5.3 Problem narkotykowy.....	110
5.4 Problem przemocy	112
5.5 Problem niewłaściwego korzystania z komputera i Internetu.....	113

1. WPROWADZENIE DO BADANIA

W celu diagnozy zagrożeń społecznych na terenie gminy Tuliszków przeprowadzono badanie ankietowe, które objęło dwie wybrane grupy mieszkańców. Respondentami badania byli uczniowie szkoły podstawowej oraz szkoły ponadpodstawowej, a także ich rodzice, czyli dorośli mieszkańcy gminy Tuliszków, łącznie 332 osób. Próba była zróżnicowana pod względem zmiennych takich jak płeć, wiek oraz wykształcenie.

GRAF 1. BADANA PRÓBA

Celem przeprowadzonych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy. Badany obszar dotyczył kwestii takich jak:

GRAF 2. PROBLEMY PORUSZONE W BADANIU

- **Problem alkoholowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;

- **Problem nikotynowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;
- **Problem narkotykowy** – rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;
- **Problem przemocy** – bycie świadkiem, osobiste doświadczanie, a także stosowanie aktów przemocy; skala problemu wśród mieszkańców gminy;
- **Problem niewłaściwego korzystania z komputera i Internetu** – uzależnienie od komputera i Internetu, podawanie osobom poznanym w sieci swoich danych osobowych, cyberprzemoc; skala problemu wśród mieszkańców gminy

Badanie miało miejsce w listopadzie 2016 r. Łącznie zrealizowano 332 ankiet. Zróżnicowany dobór próby do badania umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy Tuliszków oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy Tuliszków.

2. METODOLOGIA BADANIA

Ideą przyświecającą realizacji niniejszego badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz problemu przemocy, a także oszacowanie skali występowania tych zjawisk w badanej gminie.

Badanie diagnozujące problemy społeczne na terenie gminy Tuliszków zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety), a także metodą elektroniczną. Technika PAPI, którą zastosowano w przypadku części dorosłych mieszkańców gminy (50 osób), opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami przy

wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety. Młodzi respondenci (176 uczniów), a także część rodziców (60 osób) udzielali natomiast odpowiedzi na pytania kwestionariuszowe za pośrednictwem komputera. Samodzielne wypełnianie ankiety ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Każdy uczestnik, przed przystąpieniem do badania, został poinformowany o jego pełnej anonimowości, a także został mu wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania kwestionariusza.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy lub liczbowy. **Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 1%).** W ankiecie pojawiły się także pytania wielokrotnego wyboru.

GRAF 3.Przebieg procesu badawczego:

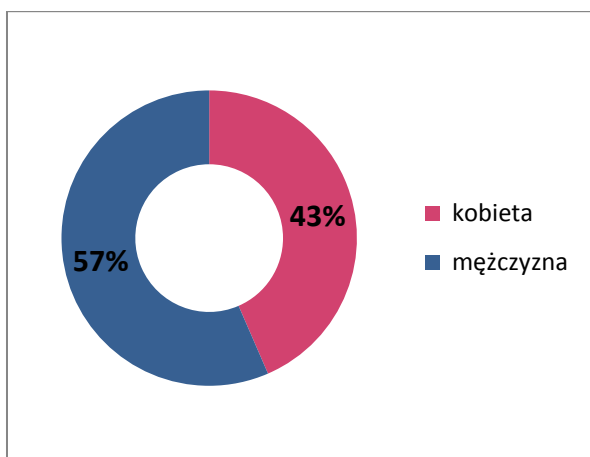
3. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ W GMINIE TULISZKÓW

3.1 Struktura badanej próby

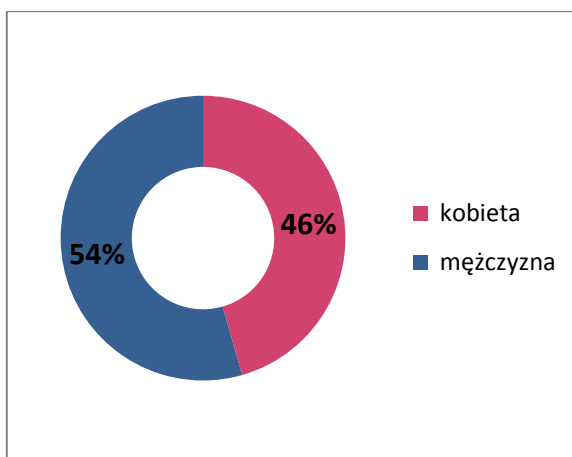
W badaniu ankietowym na terenie gminy Tuliszków udział wzięło łącznie 222 uczniów – 92 uczniów szkoły podstawowej oraz 130 uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wśród uczniów szkoły podstawowej 43% badanej grupy stanowiły dziewczęta, zaś 57% chłopcy. W przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej 46% uczniów to dziewczęta, zaś 54% chłopcy. Można więc uznać, iż zachowano w miarę zbliżony rozkład liczebności dziewcząt i chłopców wśród badanej grupy uczniów, z niewielką przewagą tych drugich.

WYK. 1. PŁEĆ - SZKOŁA PODSTAWOWA

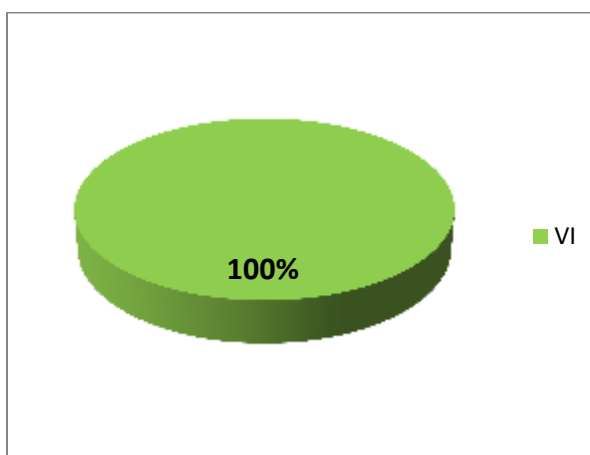

WYK. 2. PŁEĆ - SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

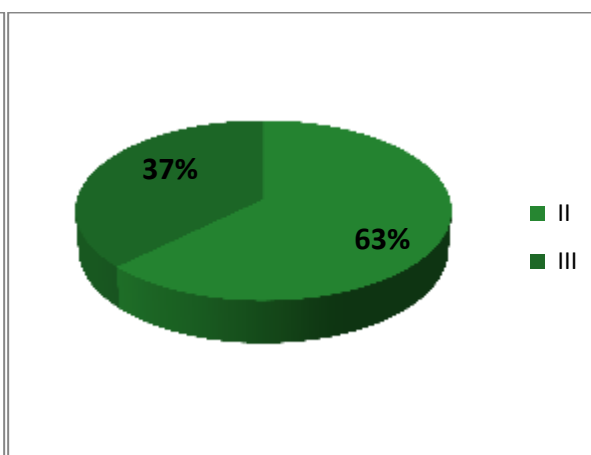

Wszyscy uczniowie szkoły podstawowej, biorący udział w niniejszym badaniu, uczęszczają do klasy VI. W przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej, 63% z nich to uczniowie II klasy gimnazjum, a 37% klasy III.

WYK. 3. KLASA- SZKOŁA PODSTAWOWA

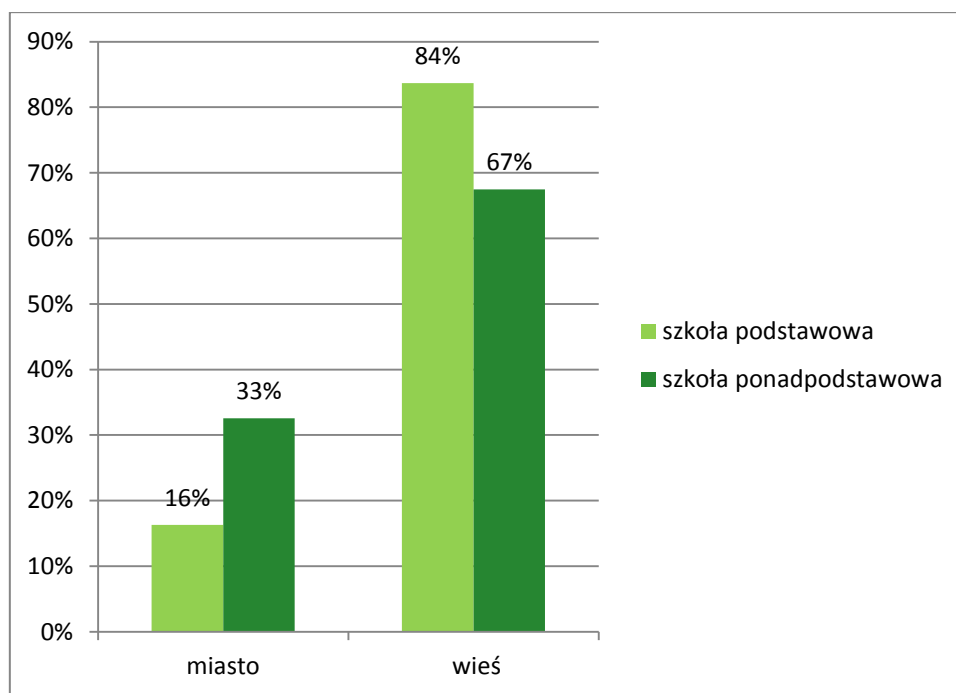

WYK. 4. KLASA- SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Jeśli chodzi o miejsce zamieszkania młodych respondentów, 84% uczniów szkoły podstawowej oraz 67% uczniów szkoły ponadpodstawowej zamieszkuje miasto. 16% uczniów szkoły podstawowej i 33% uczniów szkoły ponadpodstawowej mieszka zaś na wsi.

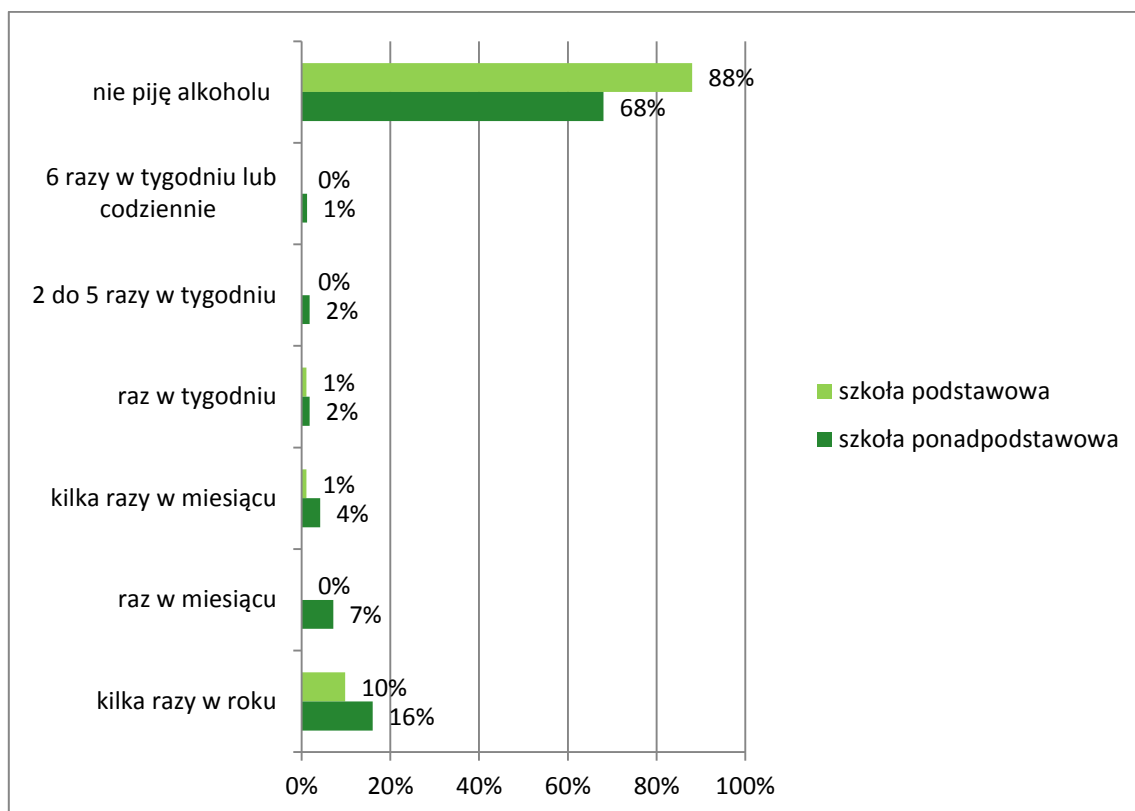
WYK. 5. MIEJSCE ZAMIESZKANIA

3.2 Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków

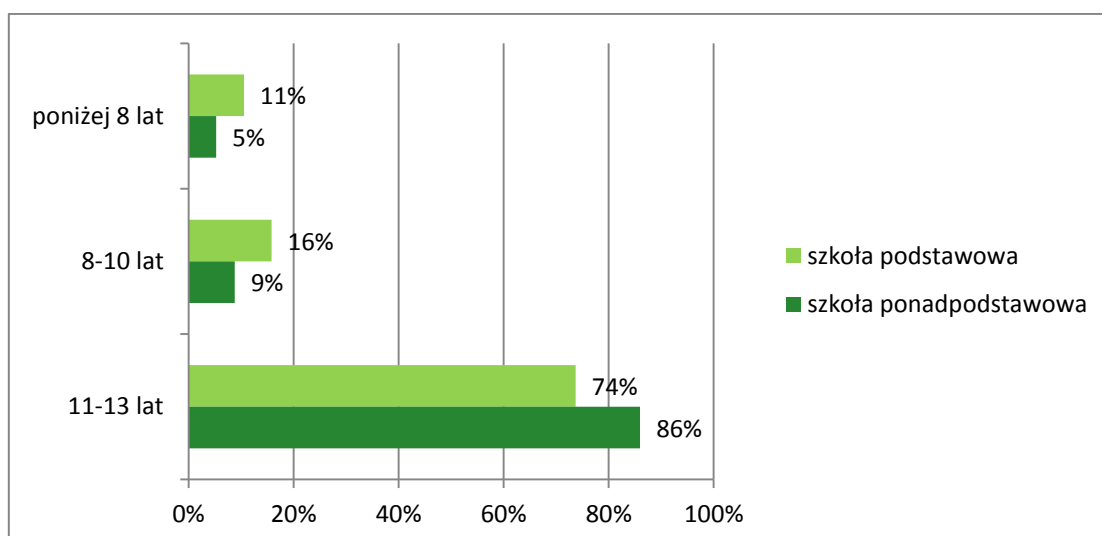
Pierwszy blok pytań w niniejszej ankiecie dla uczniów szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej dotyczył problemu alkoholowego. Na początek zadano uczniom pytanie o to, czy pili kiedykolwiek alkohol. Większość z nich deklaruje całkowitą abstynencję względem alkoholu (88% uczniów szkoły podstawowej, 68% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórym zdarza się jednakże spożywać alkohol kilka razy w roku (10% uczniów szkoły podstawowej, 16% uczniów szkoły ponadpodstawowej), raz w miesiącu (7% uczniów szkoły ponadpodstawowej), kilka razy w miesiącu (1% uczniów szkoły podstawowej, 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej), raz w tygodniu (1% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej), od 2 do 5 razy w tygodniu 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a nawet 6 razy w tygodniu lub codziennie (1% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 6 Czy pijesz alkohol?

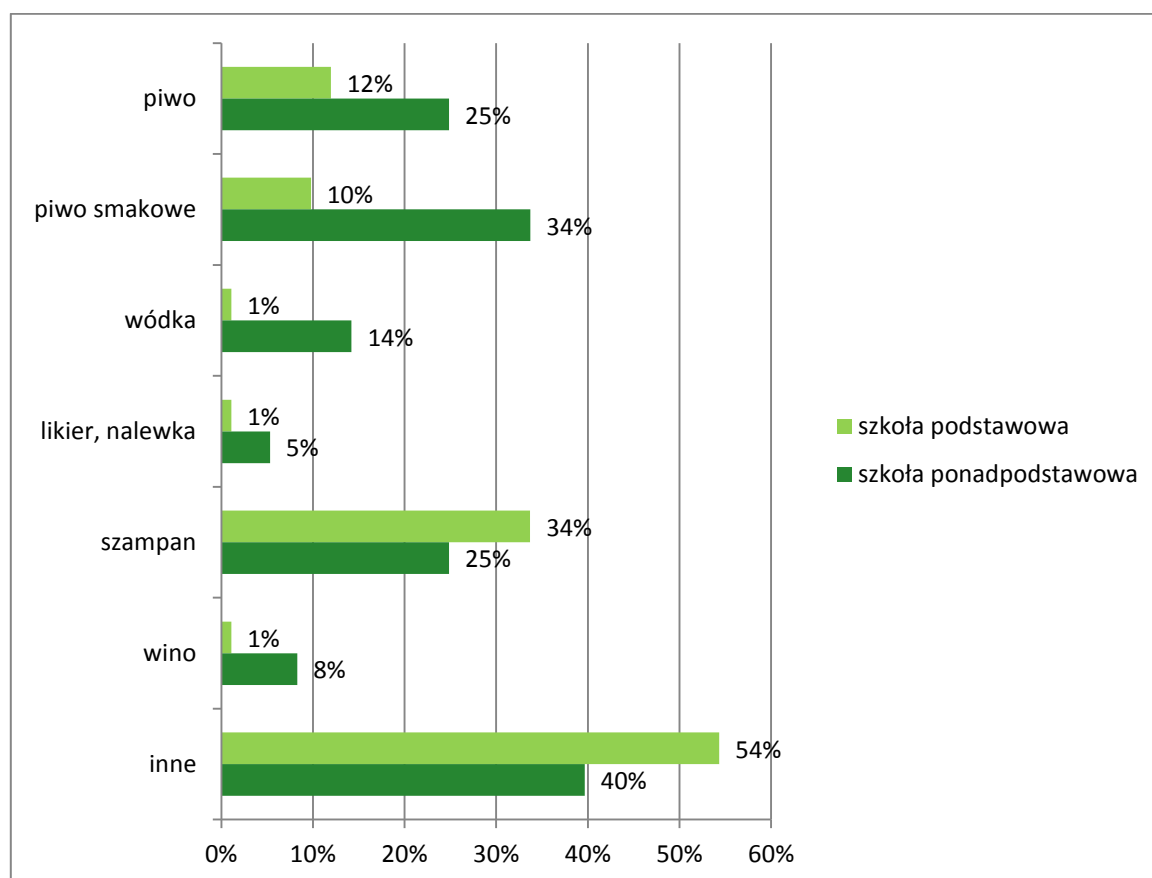
Następnie uczniowie z gminy Tuliszaków zostali zapytani o to, w jakim wieku rozpoczęli spożywanie alkoholu. Niektórzy zrobili to po raz pierwszy poniżej 8 roku życia (11% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej), inni w wieku 8-10 lat (16% uczniów szkoły podstawowej, 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a najwięcej młodych osób zaczęło spożywać alkohol między 11 a 13 rokiem życia (74% uczniów szkoły podstawowej, 86% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 7. W jakim wieku rozpocząłeś/aś spożywanie alkoholu?

Kolejne pytanie dotyczyło rodzajów alkoholowych trunków wybieranych przez osoby nieletnie. Respondenci mogli zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Wielu wskazało w tym kontekście na szampana (34% uczniów szkoły podstawowej, 25% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Na kolejnych miejscach znalazło się piwo smakowe (10% uczniów szkoły podstawowej, 34% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także zwykłe piwo (12% uczniów szkoły podstawowej, 25% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Mniej liczne grupy uczniów sięgają natomiast po wódkę (1% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej), wino (1% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej), czy likiery lub nalewki (1% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Najwięcej uczniów obydwu typów szkół wybrało jednakże odpowiedź „inne” (54% uczniów szkoły podstawowej, 40% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

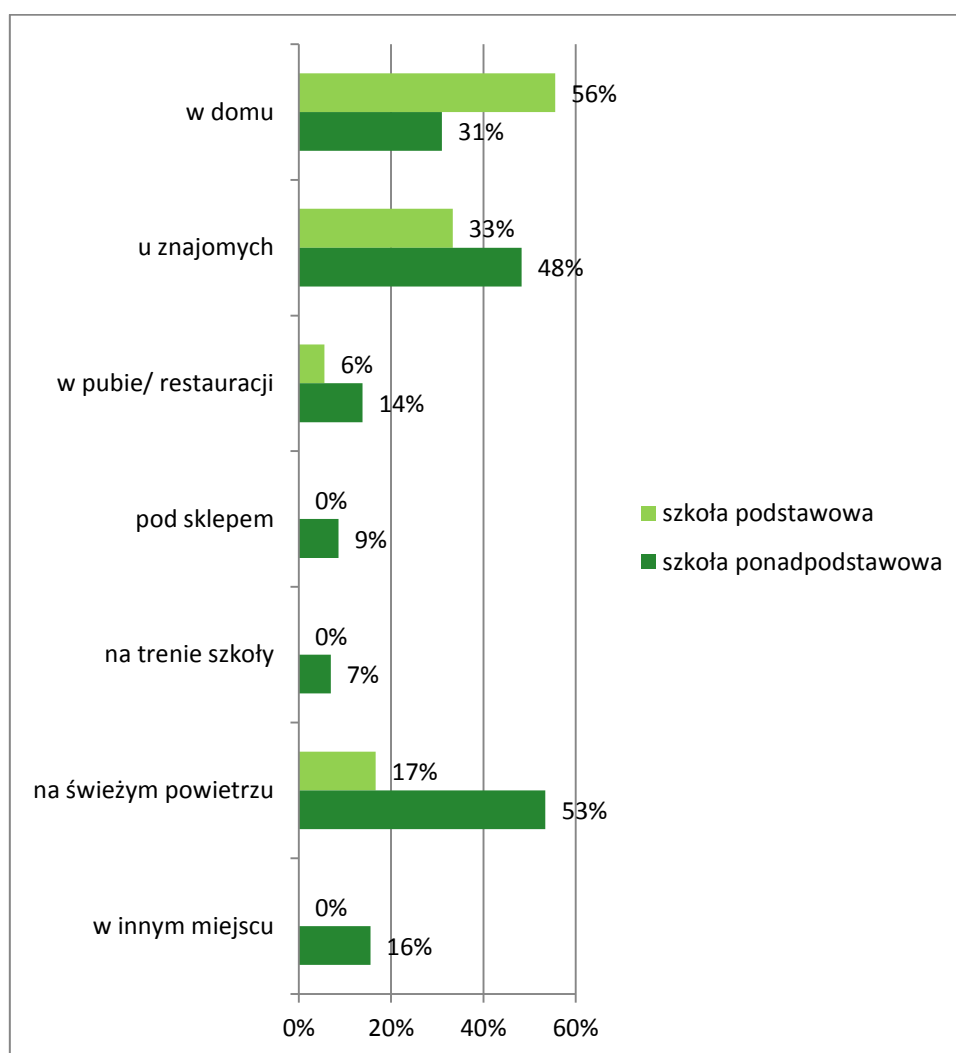
WYK. 8. Jakiego rodzaju alkohol pijesz najczęściej?¹

¹ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

W badaniu padło również pytanie o miejsce spożywania przez uczniów alkoholu. W pytaniu tym respondenci zostali poproszeni, aby wybrali wszystkie odpowiedzi z kafeterii, zgodnie z prawdą. Uczniowie szkoły podstawowej, którzy spożywali alkohol twierdzą, iż odbyło się to w domu (56%), u znajomych (33%), na świeżym powietrzu (17%), a także w pubie lub restauracji (6%). 53% uczniów szkoły ponadpodstawowej spożywało alkohol na świeżym powietrzu, 48% u znajomych, 31% w domach, 16% w miejscu innym, niż te uwzględnione w kafeterii, 14% w pubie lub w restauracji, 9% pod sklepem, a 7% na terenie szkoły.

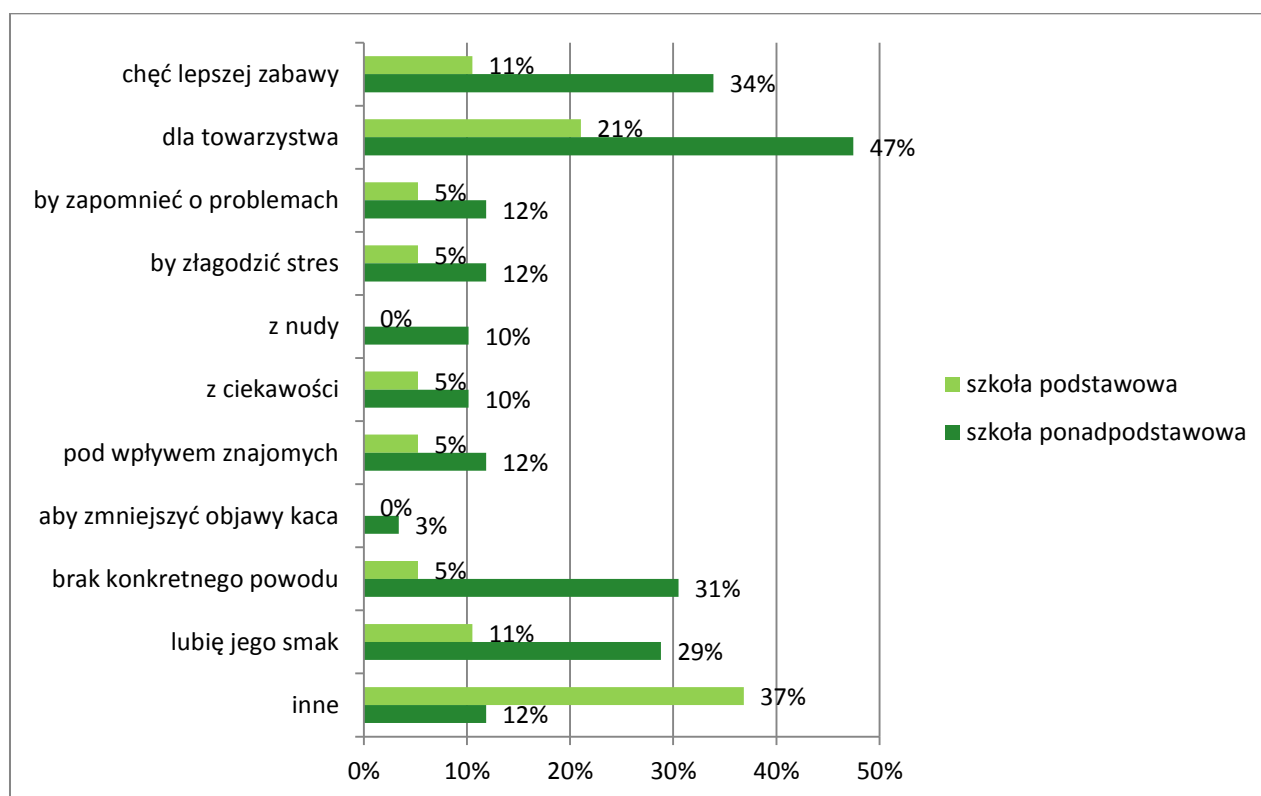
WYK. 9. Gdzie zdarzyło Ci się pić alkohol?²

² Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Następnie uczniowie z gminy zostali zapytani o powody sięgania po alkohol. W przypadku tego pytania również mogli oni wskazać kilka odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Najwięcej ankietowanych oznajmiło, iż robi to dla towarzystwa (47% uczniów szkoły podstawowej, 21% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wielu pije alkohol ze względu na chęć lepszej zabawy (11% uczniów szkoły podstawowej, 34% uczniów szkoły ponadpodstawowej) ze względu na to, że lubi jego smak (11% uczniów szkoły podstawowej, 29% uczniów szkoły ponadpodstawowej) lub bez konkretnego powodu (5% uczniów szkoły podstawowej, 31% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Pewna część młodych respondentów przyznała, że do spożywania alkoholu skłania ich chęć zapomnienia o problemach (5% uczniów szkoły podstawowej, 12% uczniów szkoły ponadpodstawowej), potrzeba załagodzenia stresu (5% uczniów szkoły podstawowej, 12% uczniów szkoły ponadpodstawowej), znajomi (5% uczniów szkoły podstawowej, 12% uczniów szkoły ponadpodstawowej), ciekawość (5% uczniów szkoły podstawowej, 10% uczniów szkoły ponadpodstawowej), nuda (10% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także chęć zmniejszenia objawów kaca (3% uczniów szkoły ponadpodstawowej). 37% uczniów szkoły podstawowej oraz 12% uczniów szkoły ponadpodstawowej twierdzi, iż robi to jeszcze z innych, nie uwzględnionych w kafeterii powodów.

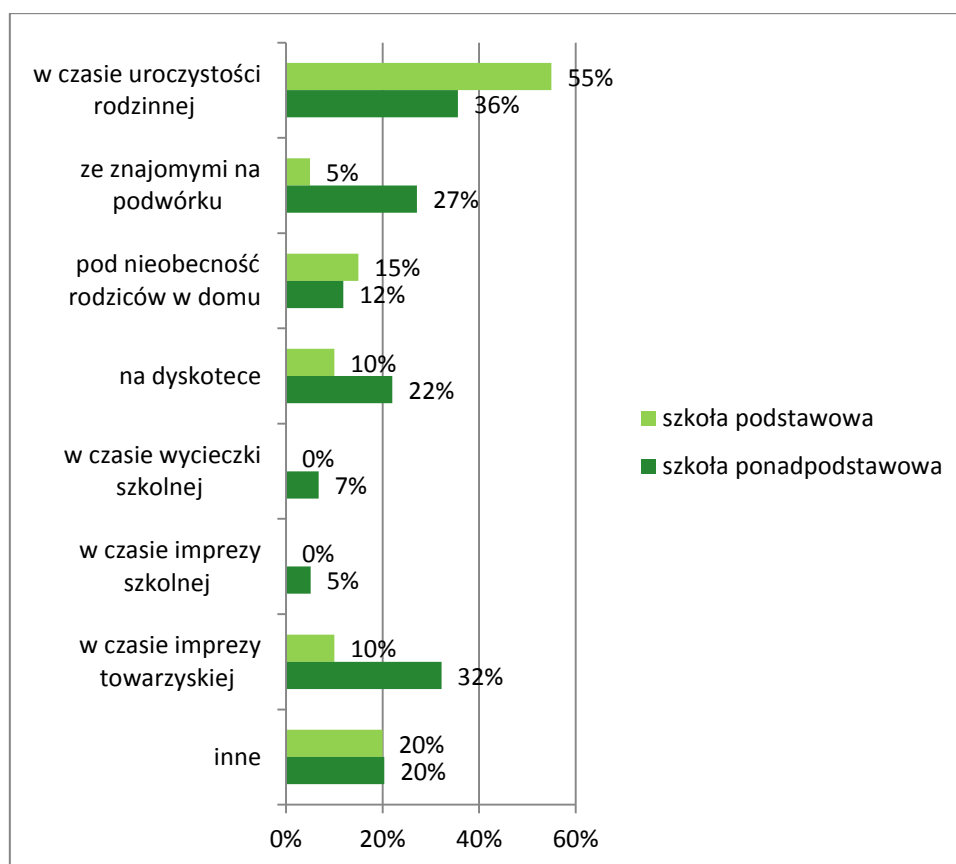
WYK. 10. Z jakich powodów sięgasz po alkohol?³

³ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

W celu poznania większej ilości szczegółów na temat pierwszych kontaktów osób nieletnich z alkoholem, uczniów biorących udział w niniejszym badaniu zapytano o to, w jakich okolicznościach spożywali alkohol po raz pierwszy. Mogli oni wskazać kilka odpowiedzi. Większość młodych respondentów zadeklarowała, iż miało to miejsce podczas uroczystości rodzinnych (55% uczniów szkoły podstawowej, 36% uczniów szkoły ponadpodstawowej), inni wymienili w tym kontekście imprezę towarzyską (10% uczniów szkoły podstawowej, 32% uczniów szkoły ponadpodstawowej), spotkanie ze znajomymi na podwórku (5% uczniów szkoły podstawowej, 27% uczniów szkoły ponadpodstawowej), dyskotekę (10% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej), własny dom pod nieobecność rodziców (15% uczniów szkoły podstawowej, 12% uczniów szkoły ponadpodstawowej), wycieczkę szkolną (7% uczniów szkoły ponadpodstawowej), imprezę szkolną (5% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także inne, nie uwzględnione w kafeterii odpowiedzi okoliczności (10% uczniów szkoły podstawowej, 32% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

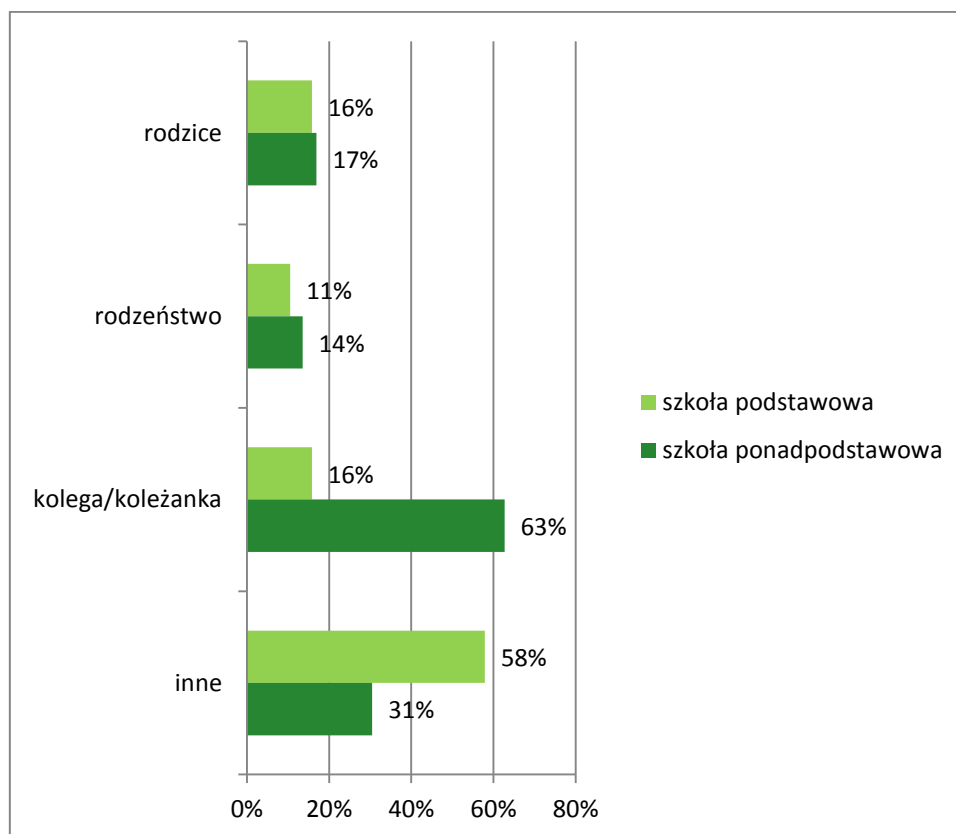
WYK. 11. W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?⁴

⁴ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Tuliskowscy uczniowie zostali zapytani również o to, kto po raz pierwszy częstował ich alkoholem. Wielu twierdzi, iż byli to koledzy bądź koleżanki (16% uczniów szkoły podstawowej, 63% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Inni wskazali w tym kontekście rodziców (16% uczniów szkoły podstawowej, 17% uczniów szkoły ponadpodstawowej), rodzeństwo (11% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także inne, nie wyszczególnione dotąd osoby (58% uczniów szkoły podstawowej, 31% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 12. Kto Cię częstował pierwszy raz alkoholem?

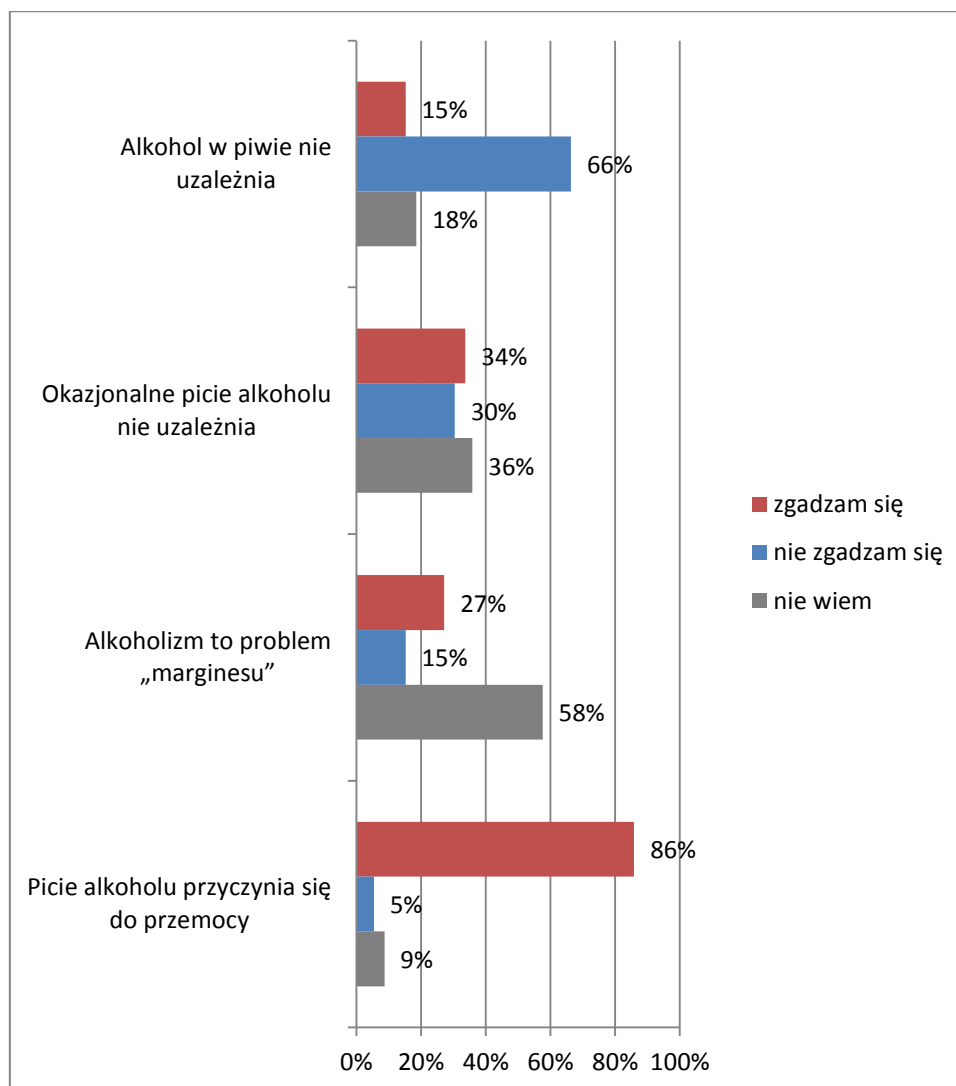

Następnie uczniom szkoły podstawowej zostało przedstawionych kilka stwierdzeń dotyczących alkoholu, wobec których mieli się oni ustosunkować.

- 1) Blisko jedna piąta uczniów szkoły podstawowej zgadza się z poglądem, że alkohol w piwie nie uzależnia (15%), przeciwne zdanie ma 66%, natomiast 18% nie ma co do tego pewności.
- 2) Duża liczba uczniów szkoły podstawowej uważa, że okazjonalne picie alkoholu nie uzależnia (34%), nie zgadza się z tym 30%, natomiast 36% ma wątpliwości.

- 3) Wielu uczniów szkoły podstawowej zgadza się ze stwierdzeniem, że alkoholizm to problem tzw. „marginesu” (27%). Przeciwnego zdania jest 15%, aczkolwiek największa grupa nie ma jednoznacznego zdania na ten temat (58%).
- 4) Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej zgadza się ze stwierdzeniem, że picie alkoholu przyczynia się do przemocy (86%). Przeciwnego zdania jest 5%, natomiast 9% wybrało odpowiedź „nie wiem”.

WYK. 13. Czy zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami? – SZKOŁA PODSTAWOWA

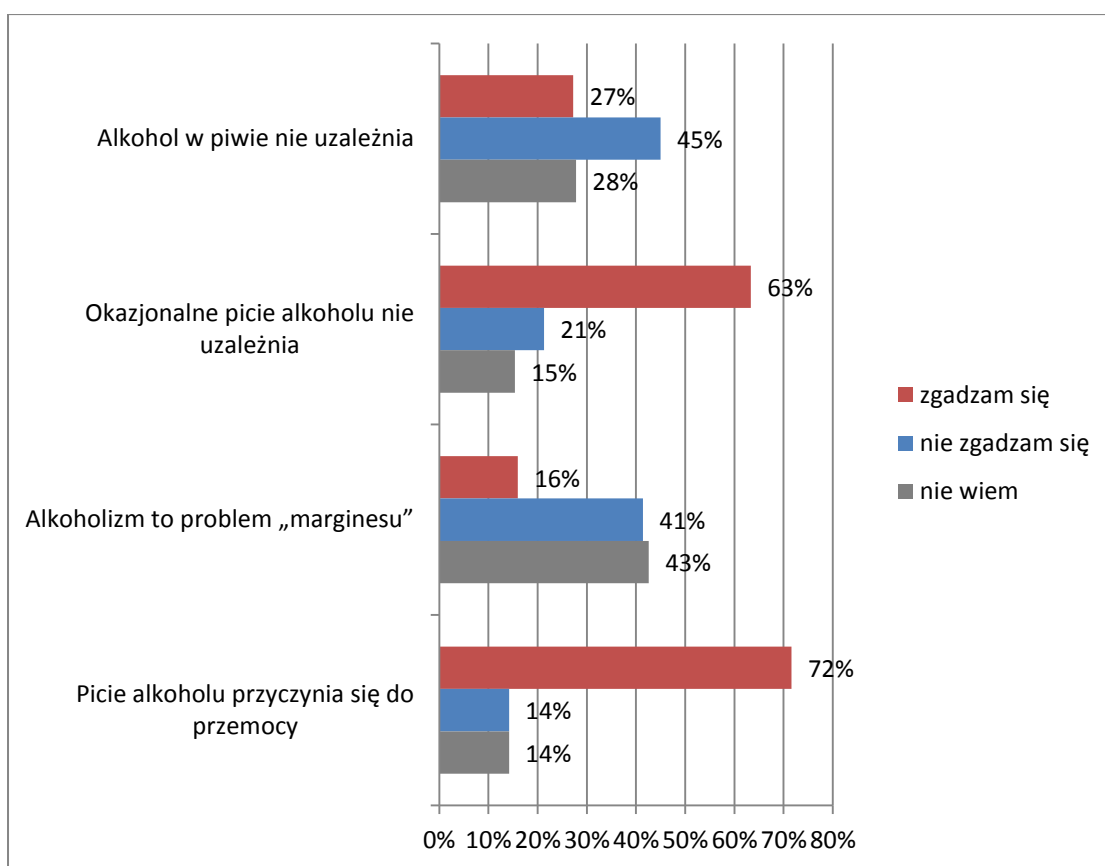

Z identycznym poleceniem zmierzili się uczniowie szkoły ponadpodstawowej:

- 1) Ponad jedna czwarta uczniów szkoły ponadpodstawowej zgadza się z poglądem, że alkohol w piwie nie uzależnia (27%), przeciwne zdanie ma 45%, natomiast 28% nie ma co do tego pewności.

- 2) Przeważająca liczba uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa, że okazjonalne picie alkoholu nie uzależnia (63%), nie zgadza się z tym 21%, natomiast 15% ma wątpliwości.
- 3) Wielu uczniów szkoły ponadpodstawowej nie zgadza się ze stwierdzeniem, że alkoholizm to problem tzw. „marginesu” (41%). Pogląd taki głosi natomiast 16%, aczkolwiek największa grupa nie ma jednoznacznego zdania na ten temat (43%).
- 4) Zdecydowana większość uczniów szkoły ponadpodstawowej zgadza się ze stwierdzeniem, że picie alkoholu przyczynia się do przemocy (72%). Przeciwnego zdania jest 14%, również 14% wybrało odpowiedź „nie wiem”.

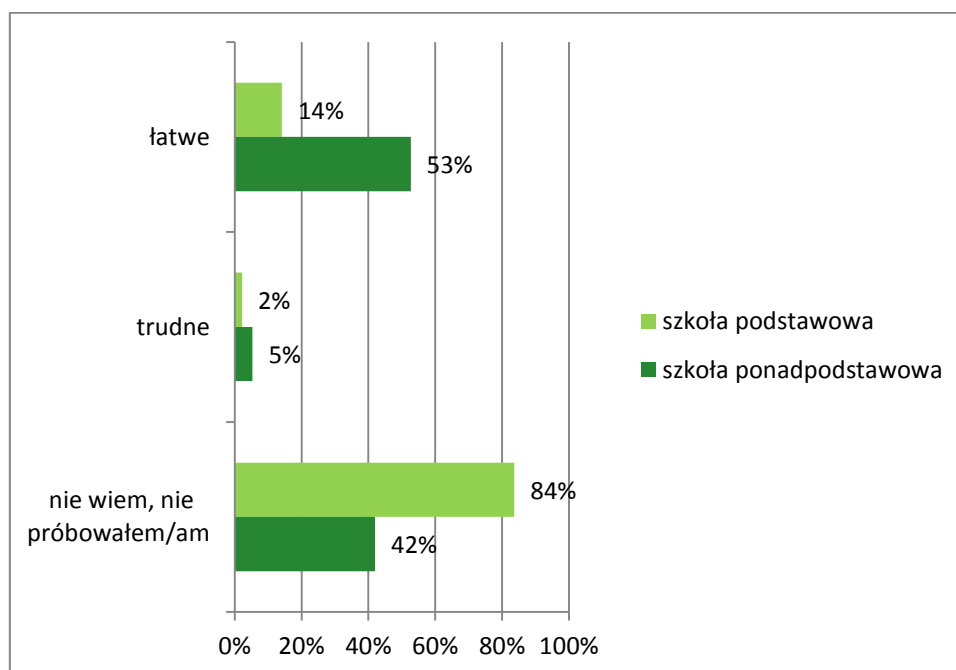
WYK. 13. Czy zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami? – SZKOŁA PODSTAWOWA

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy zdaniem uczniów zdobycie przez nich alkoholu na terenie ich miejscowości byłoby łatwe, czy też trudne. Większość uczniów szkoły podstawowej wybrała w tym pytaniu opcję „nie wiem, nie próbowałem/am” (84%). Podobnie uczyniła duża grupa uczniów szkoły ponadpodstawowej (42%), aczkolwiek większość starszych uczniów uważa, że byłoby to łatwe (53% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Takiego zdania jest też 14% uczniów szkoły podstawowej. 2% uczniów szkoły podstawowej i 5% uczniów

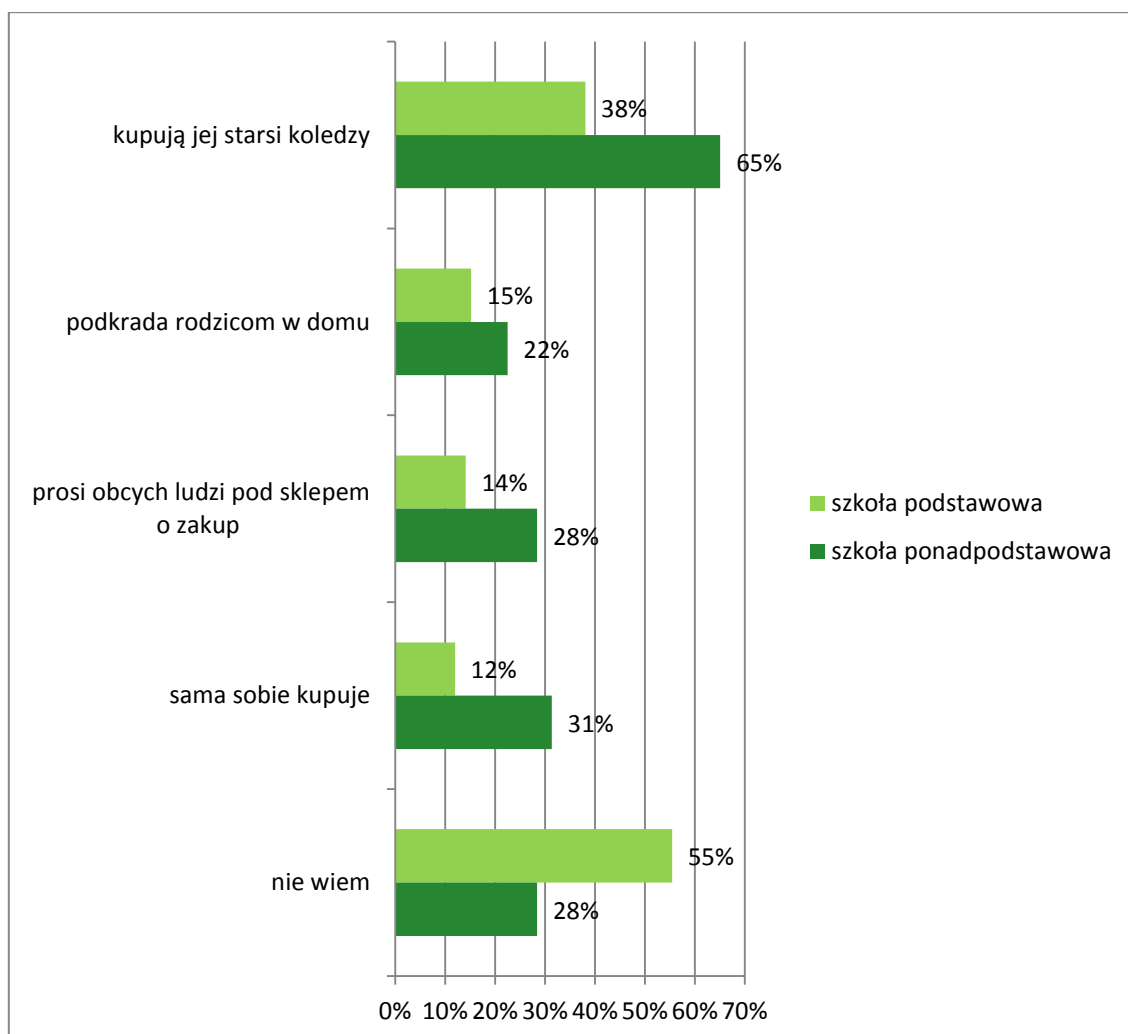
ponadpodstawowej uważa, iż zdobycie przez nich alkoholu na terenie miejscowości byłoby trudne.

WYK. 14. Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości, czy byłoby to łatwe?

Uczniowie szkoły zostali zapytani również o to, w jaki sposób dzieci i młodzież szkolna z ich okolicy mogą zdobyć alkohol. Mieli za zadanie wybrać dowolną ilość odpowiedzi spośród tych przedstawionych w kafeterii, wszystkie zgodne z prawdą. Jeśli chodzi o szkołę podstawową, większość uczniów wybrała odpowiedź „nie wiem” (55% uczniów szkoły podstawowej). Niektórzy uważają, iż osobom nieletnim kupują alkohol starsi koledzy (38% uczniów szkoły podstawowej), podkradają oni go rodzicom w domu (15% uczniów szkoły podstawowej), proszą obcych ludzi pod sklepem (14% uczniów szkoły podstawowej), a także sami sobie kupują (12% uczniów szkoły podstawowej). Większość uczniów szkoły ponadpodstawowej twierdzi, iż osobom nieletnim alkohol kupują starsi koledzy (65% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wielu uważa również, iż kupują sobie sami (31% uczniów szkoły ponadpodstawowej), proszą oni o to obcych ludzi pod sklepem (28% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także podkradają go rodzicom w domu (22% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Spora część uczniów szkoły ponadpodstawowej wybrała w tym pytaniu opcję „nie wiem” (28%).

WYK. 15 .Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?⁵

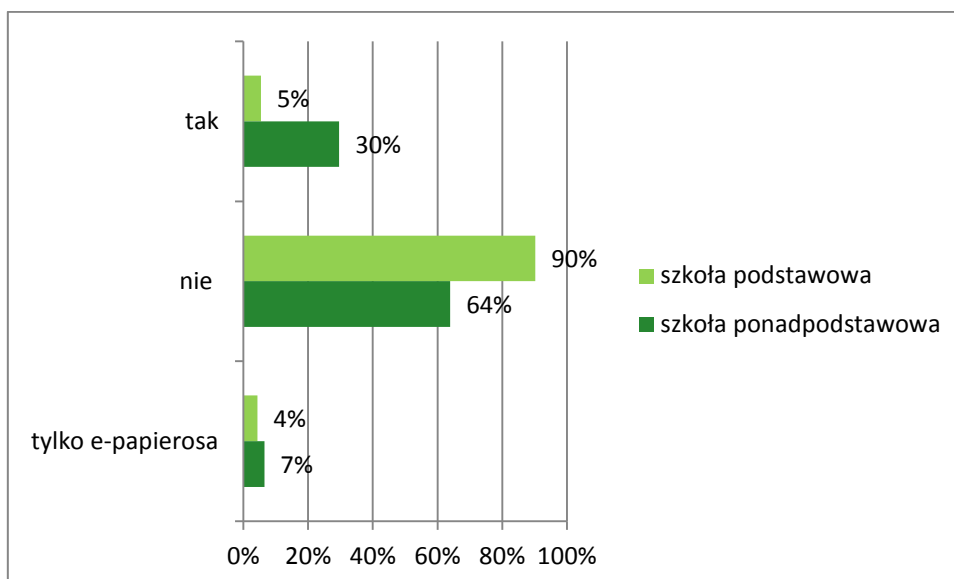

3.3 Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków

Drugi blok pytań dotyczył problemu nikotynowego wśród osób nieletnich w gminie Tuliszków. Na początek uczniowie zostali zapytani o to, czy oni sami kiedykolwiek palili papierosy. Większość uczniów zadeklarowało, iż nigdy w życiu tego nie robiło (90% uczniów szkoły podstawowej, 64% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Do palenia tradycyjnych papierosów przyznało się natomiast 5% uczniów szkoły podstawowej i 30% uczniów szkoły ponadpodstawowej, a do palenia jedynie elektronicznego papierosa 4% uczniów szkoły podstawowej i 7% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

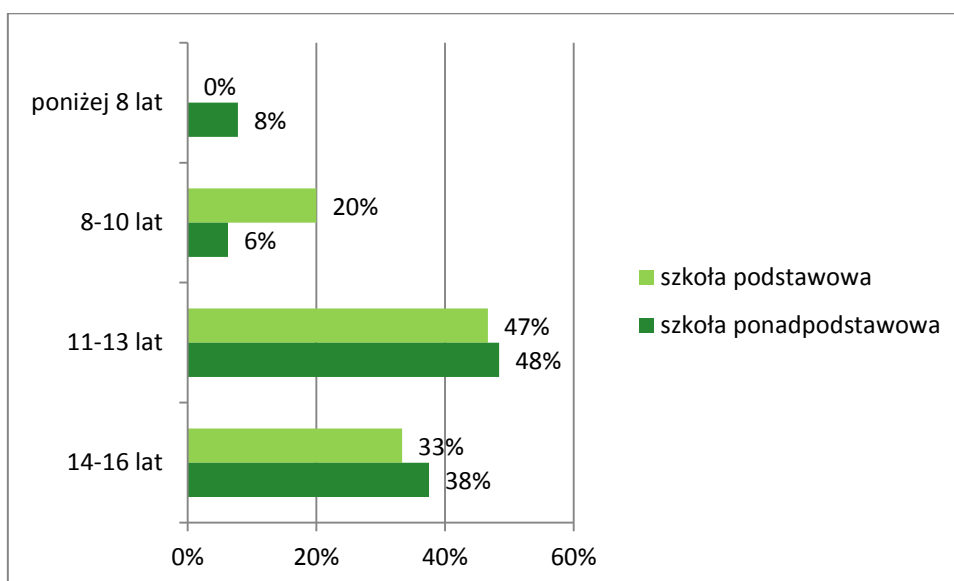
⁵ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

WYK. 16. Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek palić papierosa?

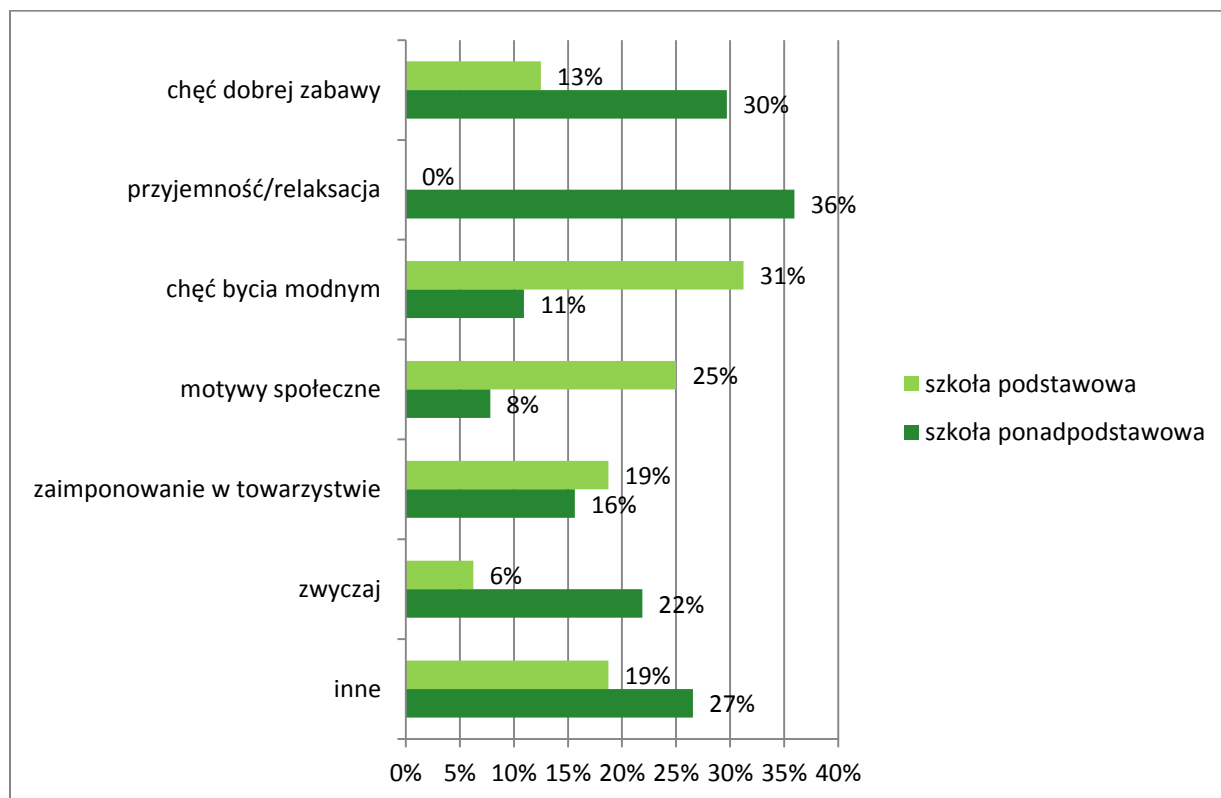
Następnie uczniowie z gminy Tuliszków, którzy w poprzednim pytaniu przyznali, iż zdarzyło im się już palić papierosa, zostali zapytani o to, w jakim wieku zaczęli to robić. Niektórzy zrobili to po raz pierwszy poniżej 8 roku życia (8% uczniów szkoły ponadpodstawowej), inni w wieku 8-10 lat (20% uczniów szkoły podstawowej, 6% uczniów szkoły ponadpodstawowej), w wieku 11-13 lat (47% uczniów szkoły podstawowej, 48% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także w wieku 14-16 lat (33% uczniów szkoły podstawowej, 38% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 17. W jakim wieku rozpocząłeś/aś palenie papierosów?

W walce z nałogiem nikotynowym wśród dzieci i młodzieży niezwykle istotne wydaje się poznanie przyczyn sięgania po papierosy przez osoby nieletnie. Kwestia to została poruszona również w ankiecie będącej podstawą niniejszego raportu. Uczniom została przedstawiona lista różnych motywów z prośbą, aby wskazali wszystkie te, które miały miejsce w ich przypadku. Młodzi ludzie sięgają po papierosa z powodu chęci dobrej zabawy (13% uczniów szkoły podstawowej, 30% uczniów szkoły ponadpodstawowej), z powodu chęci bycia modnym (31% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów ponadpodstawowej), dla przyjemności/relaksacji (36% uczniów szkoły ponadpodstawowej), czy z powodu chęci zaimponowania w towarzystwie (19% uczniów szkoły podstawowej, 16% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórych skłoniła do tego motywy społeczne (25% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także zwyczaj (6% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Największa liczba uczniów wybrała w tym przypadku jednakże opcję „inne”, mając na myśli powody, które nie zostały uwzględnione w kafeterii odpowiedzi (19% uczniów szkoły podstawowej, 27% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

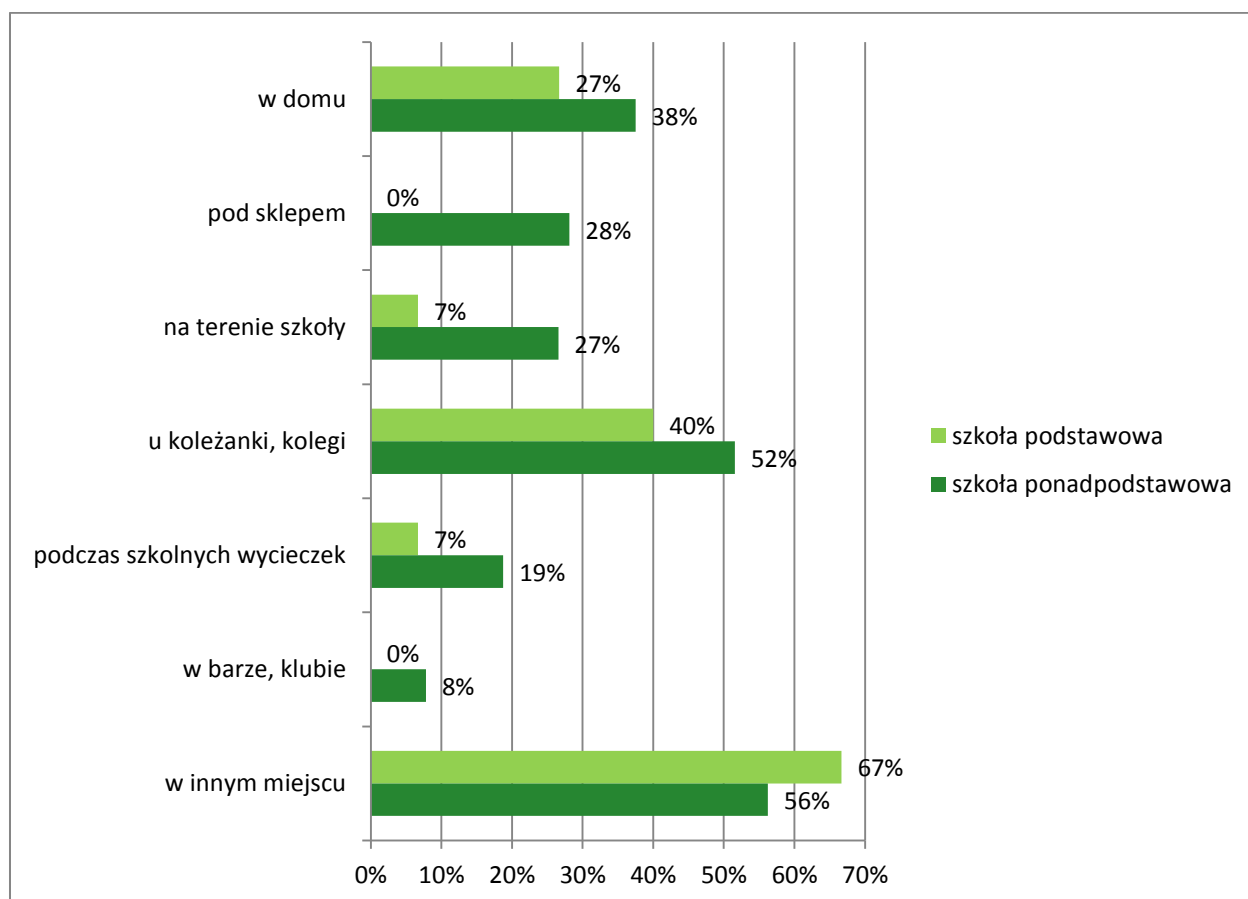
WYK. 18. Co skłoniło Cię do sięgnięcia po papierosy?⁶

⁶ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W badaniu padło również pytanie o miejsce palenia przez uczniów papierosów. W pytaniu tym respondenci zostali poproszeni, aby wybrali wszystkie odpowiedzi z kafeterii, zgodnie z prawdą. Wielu uczniów, którzy palili papierosy twierdzi, iż miało to miejsce u koleżanki bądź kolegi (40% uczniów szkoły podstawowej, 52% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy zadeklarowali, iż zdarzyło się to w domu (27% uczniów szkoły podstawowej, 38% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy uczniowie palili na terenie szkoły (7% uczniów szkoły podstawowej, 27% uczniów szkoły ponadpodstawowej), podczas szkolnych wycieczek (7% uczniów szkoły podstawowej, 19% uczniów szkoły ponadpodstawowej), pod sklepem (28% uczniów szkoły ponadpodstawowej oraz w barze/klubie (8% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Największą popularnością w tym pytaniu cieszyła się jednakże odpowiedź „w innym miejscu” (67% uczniów szkoły podstawowej, 56% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

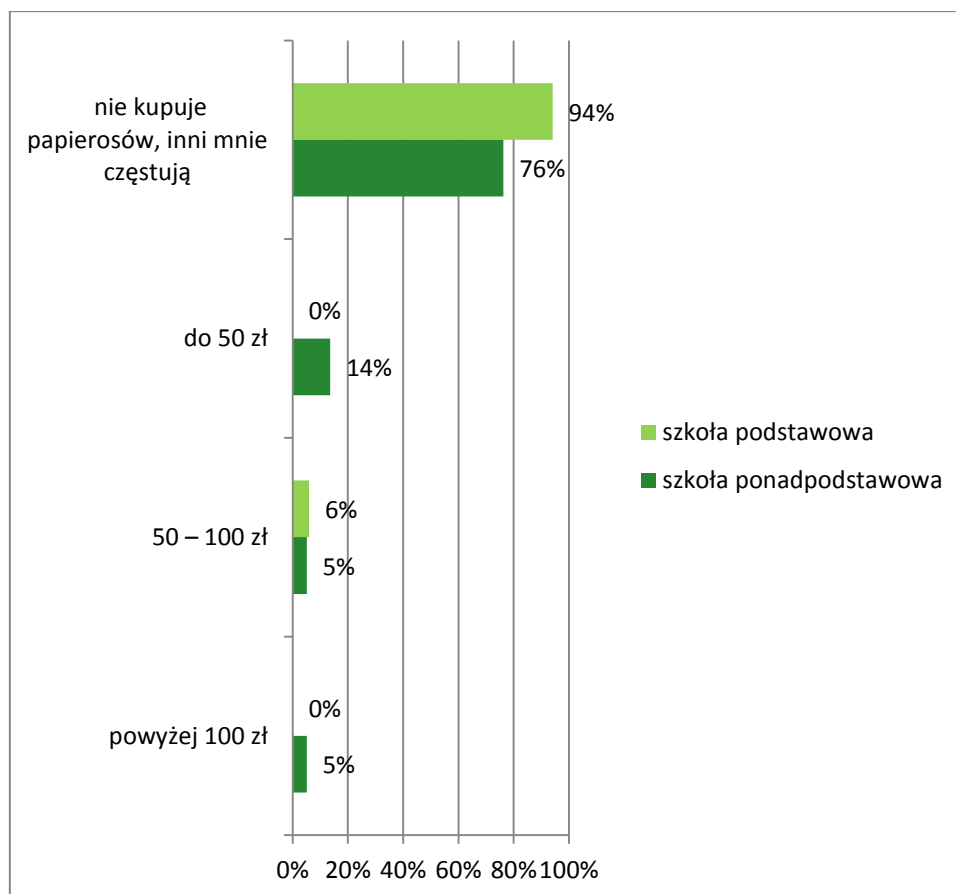
WYK. 19. Gdzie zdarzyło Ci się palić papierosy?⁷

⁷ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

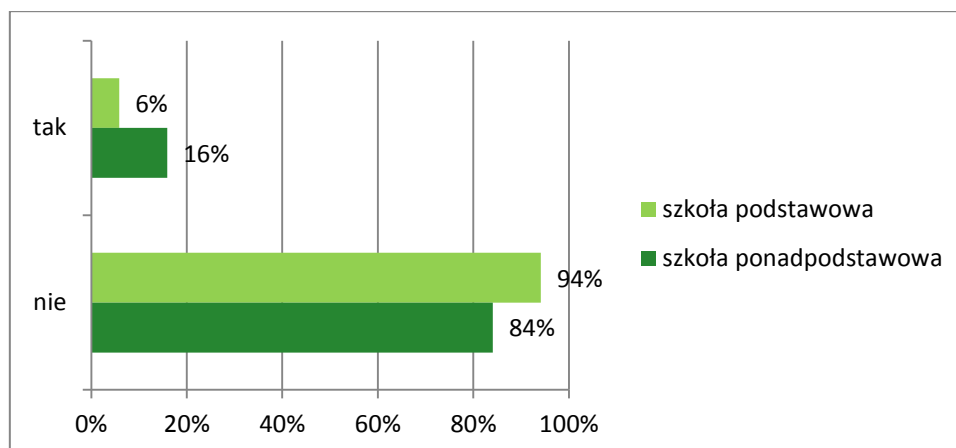
Młodzi respondenci, którym zdarza się palić, zostali zapytani również o to, ile pieniędzy wydają miesięcznie na zakup papierosów. Zdecydowana większość z nich twierdzi, że w ogóle nie kupuje papierosów, gdyż jest częstowana przez innych (94% uczniów szkoły podstawowej, 76% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy wydają na ten cel poniżej 50 złotych miesięcznie (14% uczniów szkoły podstawowej, 6% uczniów szkoły ponadpodstawowej), inni pomiędzy 50 a 100 złotych miesięcznie (6% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a nieliczni nawet powyżej 100 złotych miesięcznie (5% uczniów szkoły podstawowej, 0% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 20. Ile wydaje Pan/i miesięcznie na zakup papierosów?

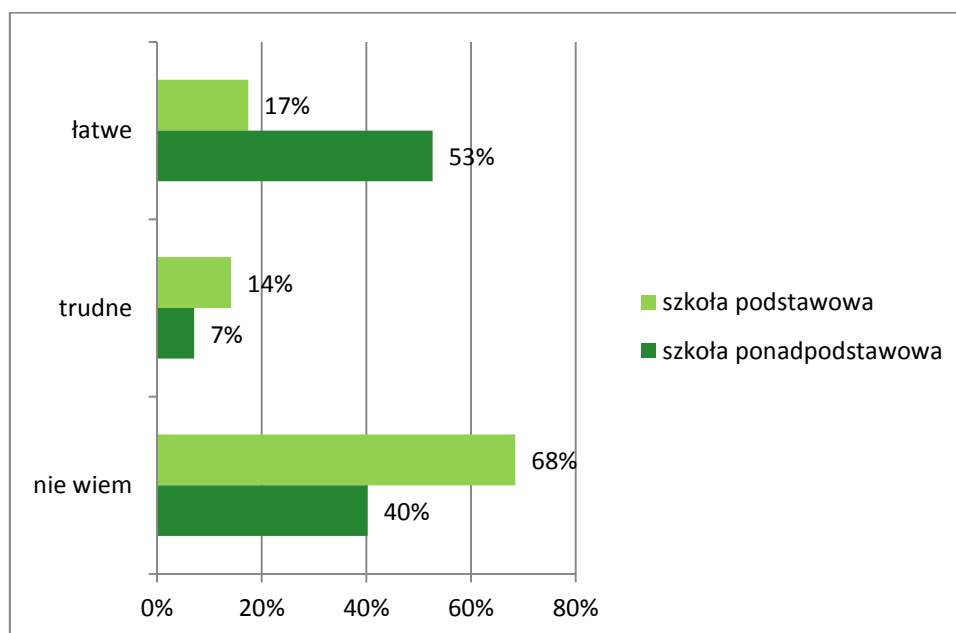
Zapytano uczniów również o to, czy ich rodzice są świadomi faktu palenia przez ich dzieci papierosów. Zdecydowana większość ankietowanych twierdzi, że nie (94% uczniów szkoły podstawowej, 84% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Część uczniów deklaruje jednakże, iż ich rodzice są tego świadomi (6% uczniów szkoły podstawowej, 16% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 21. Czy Twoi rodzice wiedzą, że palisz papierosy?

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy zdaniem uczniów zdobycie przez nich papierosów na terenie ich miejscowości byłoby łatwe, czy też trudne. Większość uczniów szkoły podstawowej wybrała w tym pytaniu opcję „nie wiem” (68%). Podobnie uczyniło wielu uczniów szkoły ponadpodstawowej (40%), aczkolwiek większość z nich uważa, iż byłoby to łatwe (53%). Takiego samego zdania jest 17% uczniów szkoły podstawowej. 14% uczniów szkoły podstawowej oraz 7% uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa, iż zdobycie przez nich papierosów na terenie miejscowości byłoby trudne.

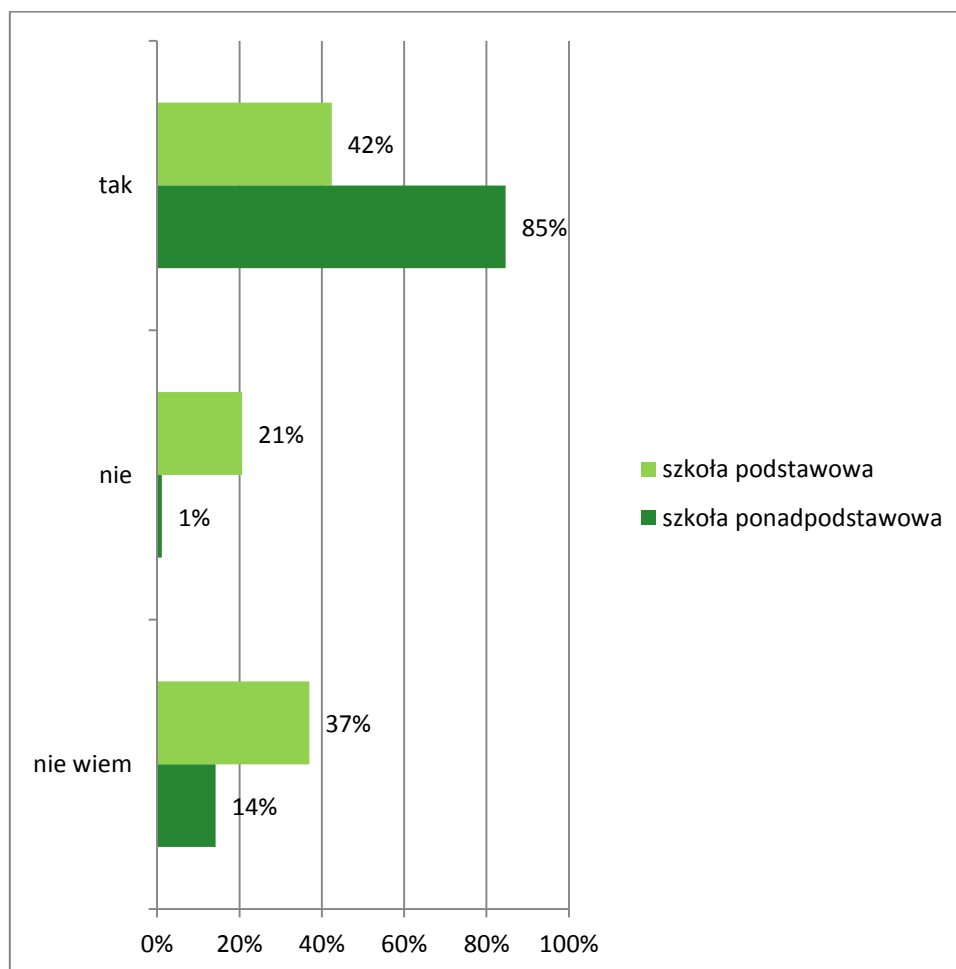
WYK. 22. Czy gdybyś chciał/a kupić papierosy w swojej miejscowości, byłoby to łatwe?

Aby zbadać skalę problemu uzależnienia nikotynowego wśród osób nieletnich na terenie gminy Tuliszków, młodych respondentów biorących udział w niniejszym badaniu zapytano

również o to, czy ich zdaniem ich rówieśnicy palą papierosy. Większość uczniów obydwu typów szkół twierdzi, że tak (42% uczniów szkoły podstawowej, 85% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wiele miało co do tego wątpliwości i wybrali oni w tym pytaniu opcję „nie wiem” (37% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Zaledwie 21% uczniów szkoły podstawowej oraz 1% uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa, że osoby w ich wieku nie palą papierosów.

WYK. 23. Czy osoby w Twoim wieku palą papierosy?

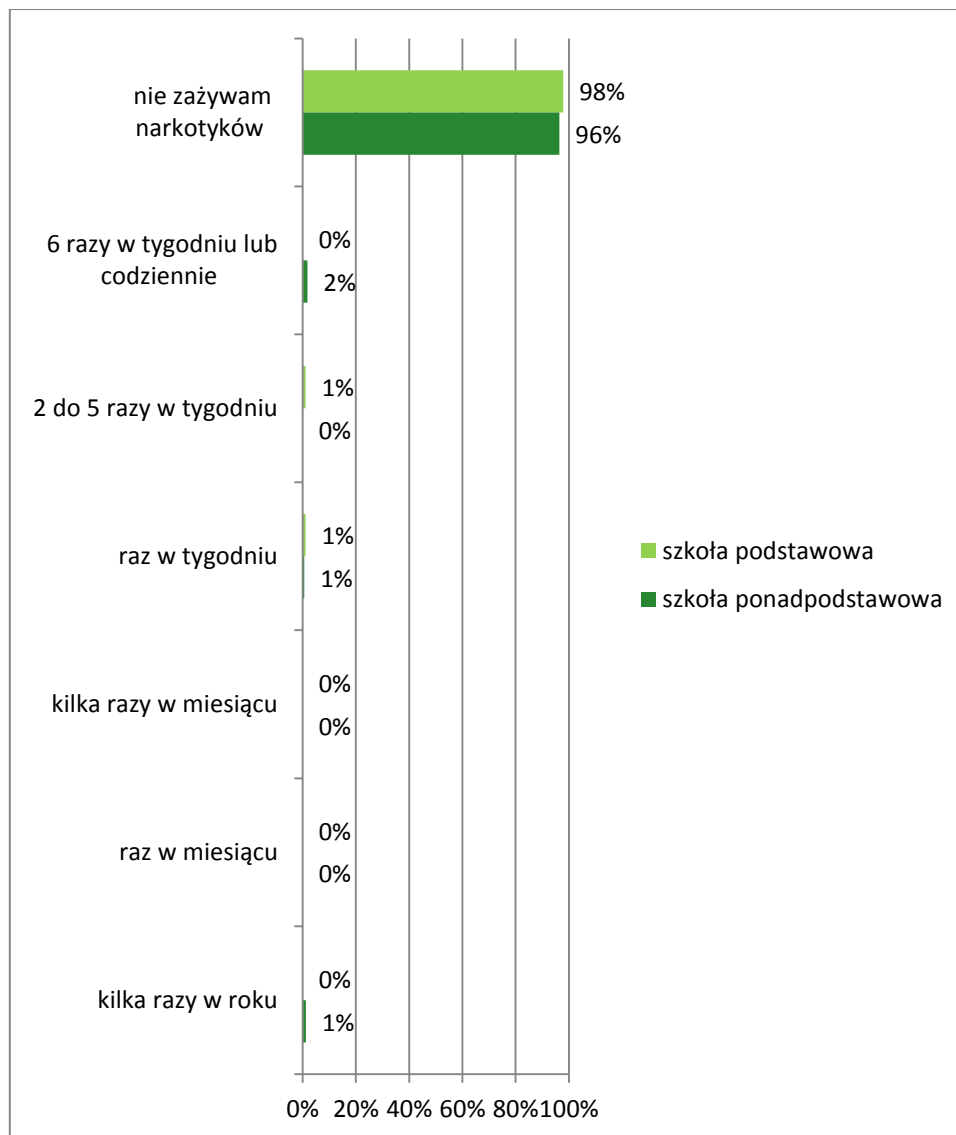

3.4 Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków

Kolejny blok pytań zamieszczonych w ankiecie dotyczył różnych substancji psychoaktywnych. Na początek uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kiedykolwiek zażywać narkotyki. Niemal wszyscy uczniowie zadeklarowali, iż taka sytuacja nigdy nie miała miejsca (98% uczniów szkoły podstawowej, 96% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Nieliczni zażywają narkotyki kilka razy w roku (1% uczniów szkoły ponadpodstawowej), raz w tygodniu

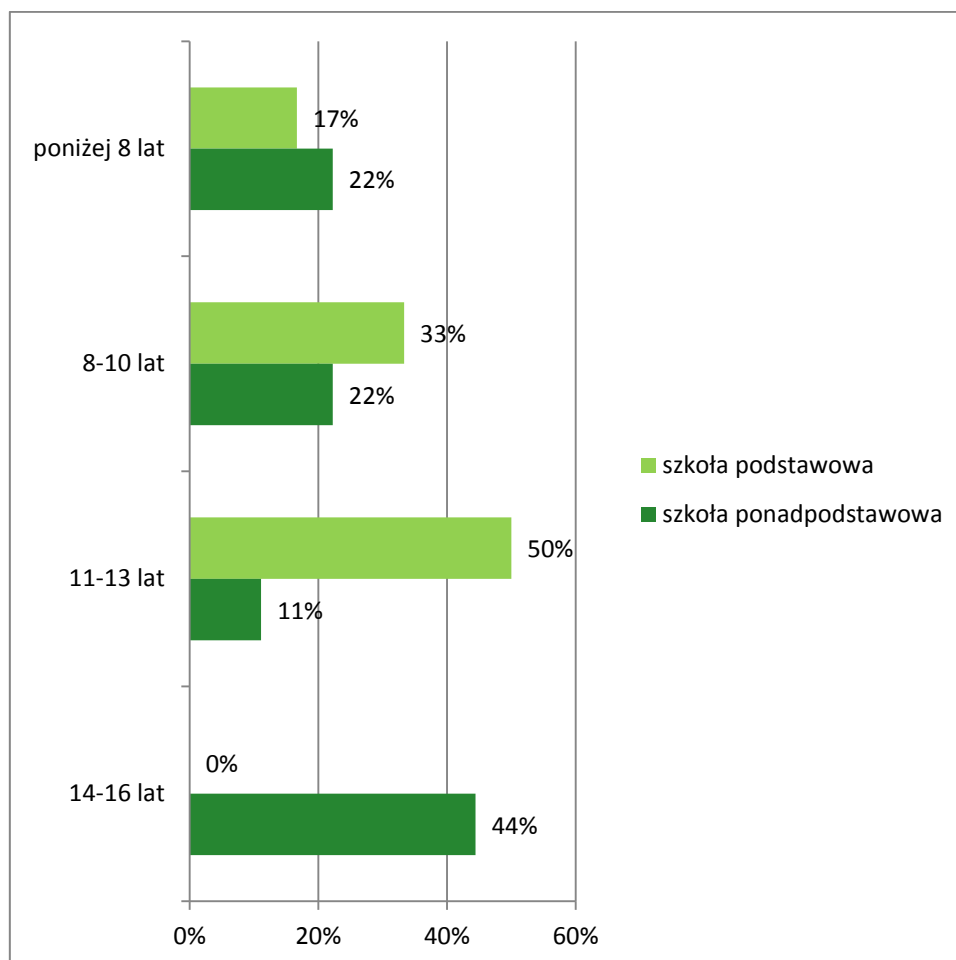
(1% uczniów szkoły podstawowej, 1% uczniów szkoły ponadpodstawowej), od 2 do 5 razy w tygodniu (1% uczniów szkoły podstawowej), a nawet 6 razy w tygodniu lub codziennie (2% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 24. Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek zażywać narkotyki?

Następnie uczniowie z gminy Tuliszków, którzy przyznali, iż zdarzyło im się zażywać narkotyki, zostali zapytani o to, w jakim wieku zaczęli to robić. Niektórzy zrobili to po raz pierwszy poniżej 8 roku życia (17% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej), inni w wieku 8-10 lat (33% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej), najwięcej młodych osób zaczęło zażywać narkotyki między 11 a 13 rokiem życia (50% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a niektórzy w wieku 14-16 lat (44% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

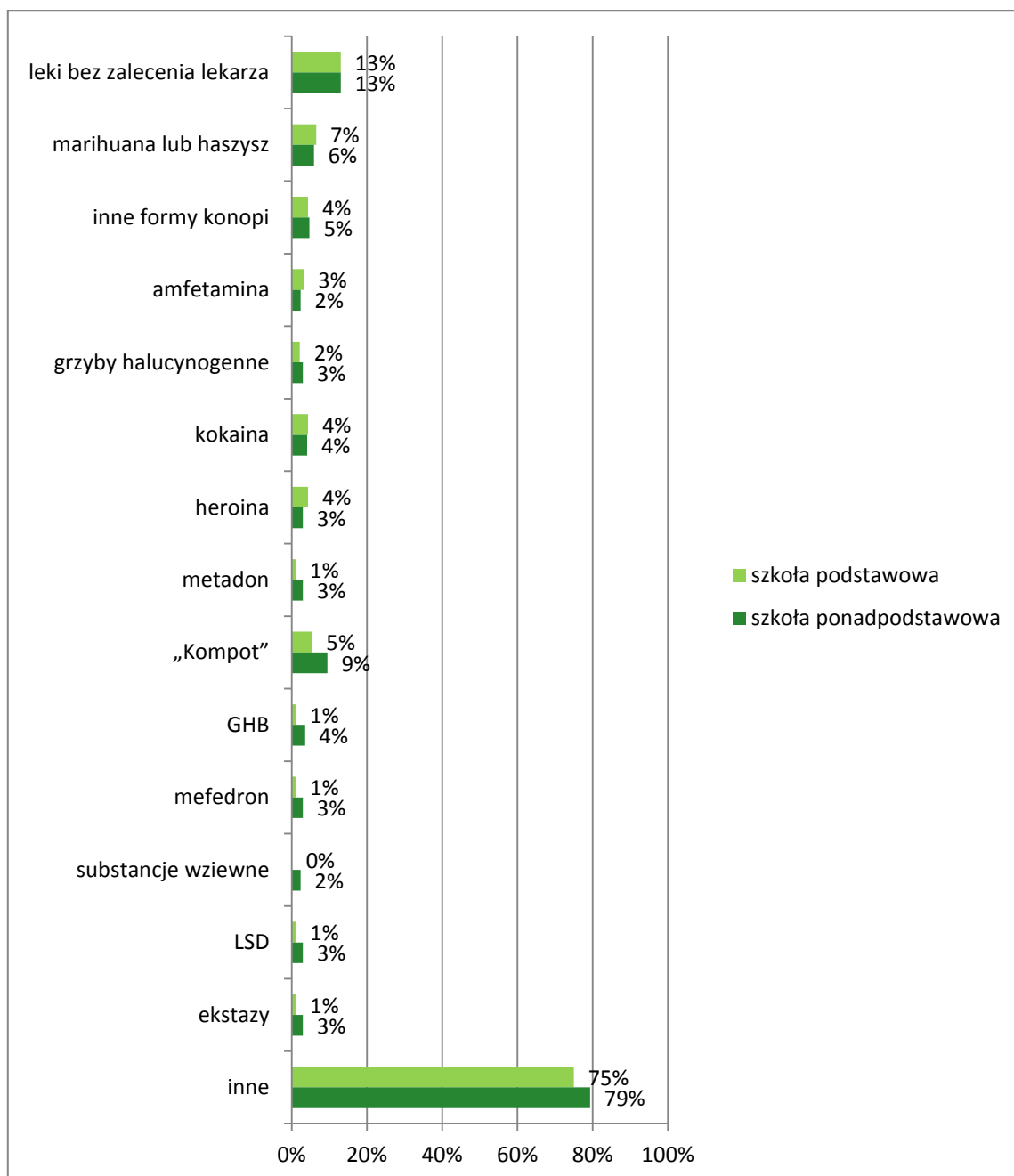
WYK. 25. W jakim wieku rozpoczęłeś/aś spożywanie alkoholu?

Uczniom, którym zdarzyło się zażywać narkotyki, zaprezentowano następnie listę różnego rodzaju substancji psychoaktywnych z prośbą o to, aby wskazali wszystkie, stosowali. Mogli oni wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Lekki bez zalecenia lekarza zażywało 13% uczniów szkoły podstawowej i 13% uczniów szkoły ponadpodstawowej, „Kompot” 5% uczniów szkoły podstawowej i 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej marihuanę lub haszysz 7% uczniów szkoły podstawowej i 6% uczniów szkoły ponadpodstawowej, inne formy konopi 4% uczniów szkoły podstawowej i 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej, kokainę 4% uczniów szkoły podstawowej i 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej, heroinę 4% uczniów szkoły podstawowej i 3% uczniów szkoły ponadpodstawowej, amfetaminę 3% uczniów szkoły podstawowej i 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej, grzyby halucynogenne 2% uczniów szkoły podstawowej i 3% uczniów szkoły ponadpodstawowej, GHB 1% uczniów szkoły podstawowej i 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej, metadon 1% uczniów szkoły podstawowej i 3% uczniów szkoły ponadpodstawowej, LSD 1% uczniów szkoły podstawowej i 3% uczniów szkoły

ponadpodstawowej, ekstazy 1% uczniów szkoły podstawowej i 3% uczniów szkoły ponadpodstawowej, natomiast substancje wziewne 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Największa grupa uczniów udzielających odpowiedzi na to pytanie wybrała jednakże odpowiedź „inne” (75% uczniów szkoły podstawowej i 79% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

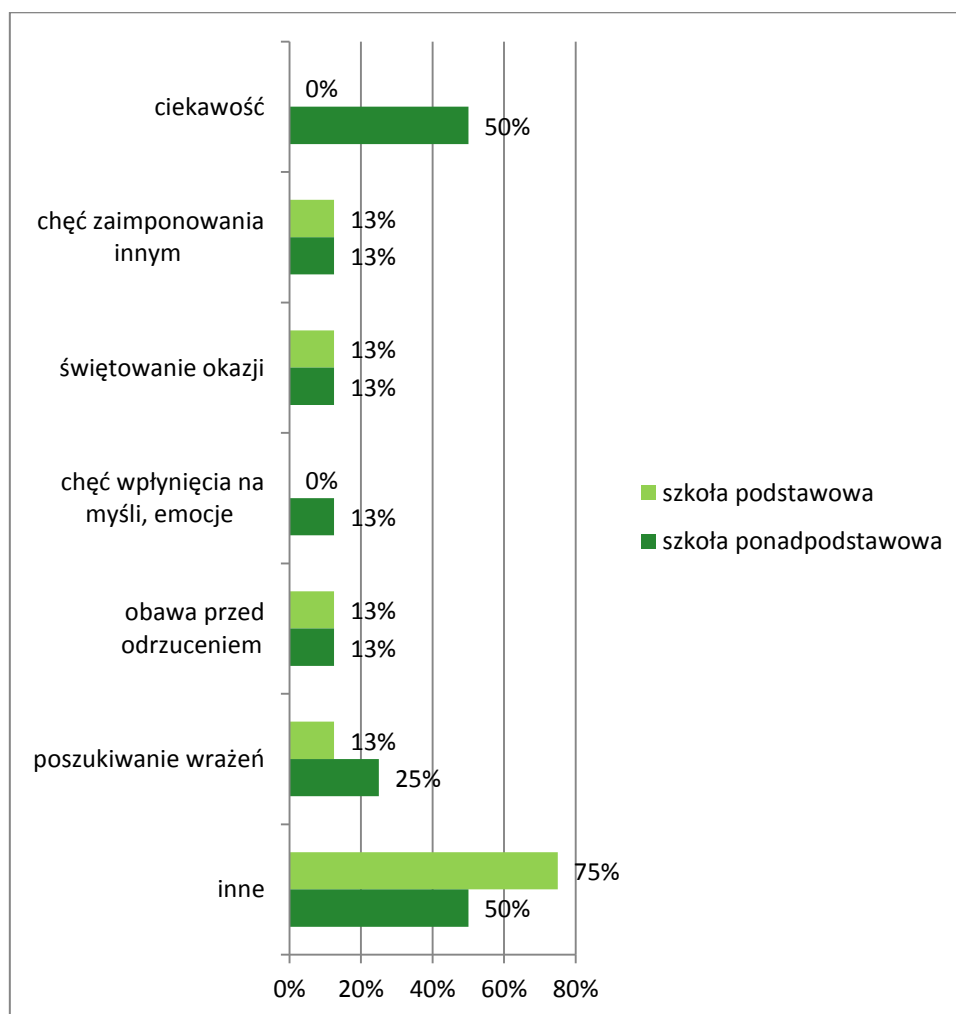
WYK. 26. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosowałeś/aś?⁸

⁸ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Ci sami uczniowie zostali poproszeni o to, aby zdradzili, co skłania ich do zażywania narkotyków. Mogli oni wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Wielu wskazało w tym kontekście ciekawość (50% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Na kolejnych miejscach znalazły się: poszukiwanie wrażeń (13% uczniów szkoły podstawowej, 25% uczniów szkoły ponadpodstawowej), chęć zaimponowania innym (13% uczniów szkoły podstawowej, 13% uczniów szkoły ponadpodstawowej), świętowanie okazji (13% uczniów szkoły podstawowej, 13% uczniów szkoły ponadpodstawowej), obawa przed odrzuceniem (13% uczniów szkoły podstawowej, 13% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także chęć wpłynięcia na myśli, emocje (13% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Największa grupa uczniów zaznaczyła jednakże w tym pytaniu opcję „inne” (75% uczniów szkoły podstawowej, 50% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 27. Z jakich powodów sięgasz po narkotyki?⁹

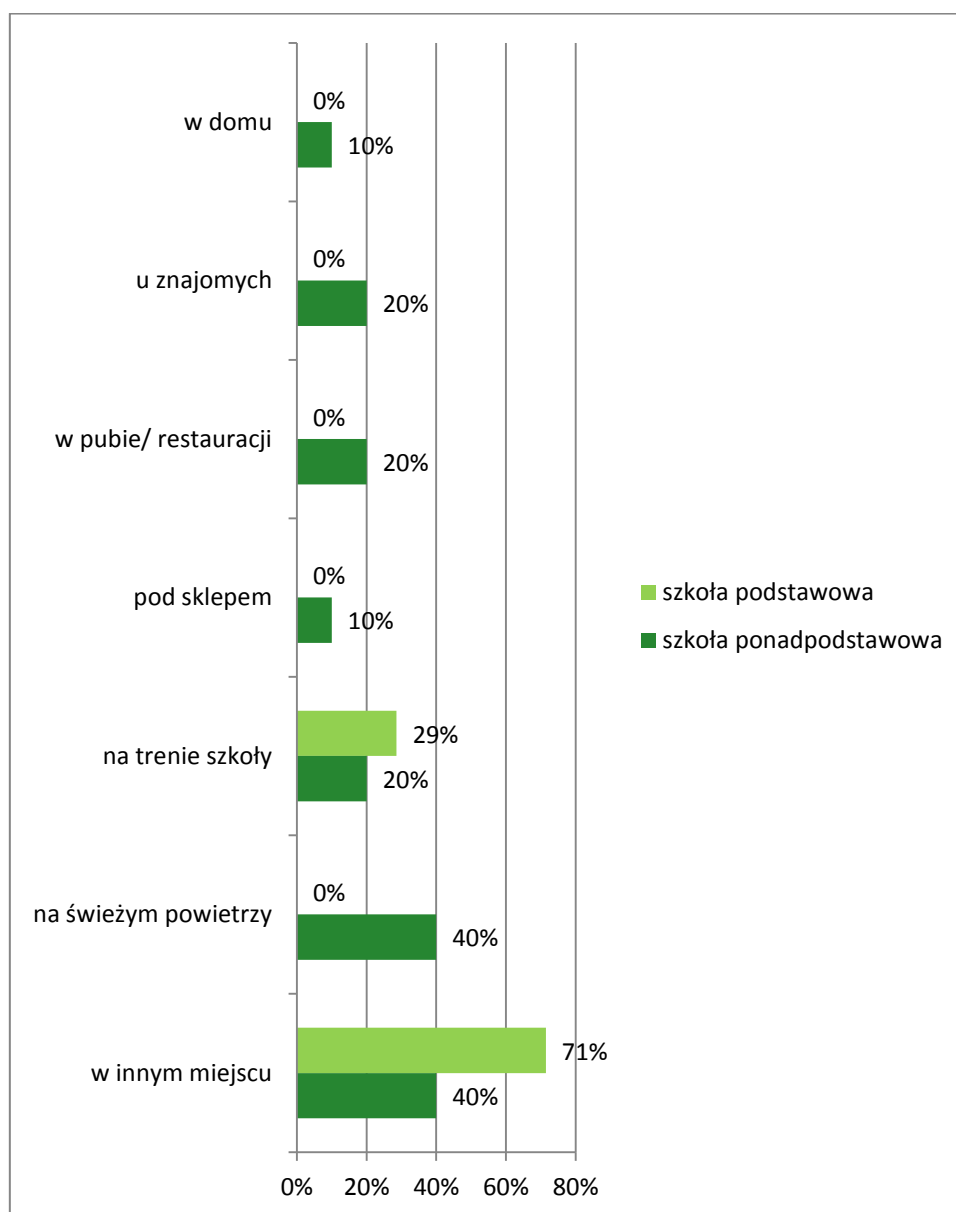

W badaniu padło również pytanie o najczęstsze miejsce spożywania przez uczniów narkotyków. W pytaniu tym respondenci zostali poproszeni, aby wybrali wszystkie

⁹ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

odpowiedzi z kafeterii, zgodnie z prawdą. Uczniowie szkoły podstawowej, którzy spożywali narkotyki twierdzą, iż odbyło się to w miejscu innym, niż te wymienione w kafeterii odpowiedzi (71%), a także na terenie szkoły (29%). 40% uczniów szkoły ponadpodstawowej spożywało narkotyki w miejscu innym, niż te uwzględnione na liście, 40% na świeżym powietrzu, 20% na terenie szkoły, 20% w pubie lub w restauracji, 20% u znajomych, 10% pod sklepem, a 10% w domu.

WYK. 28. Gdzie najczęściej spożywasz narkotyki?¹⁰

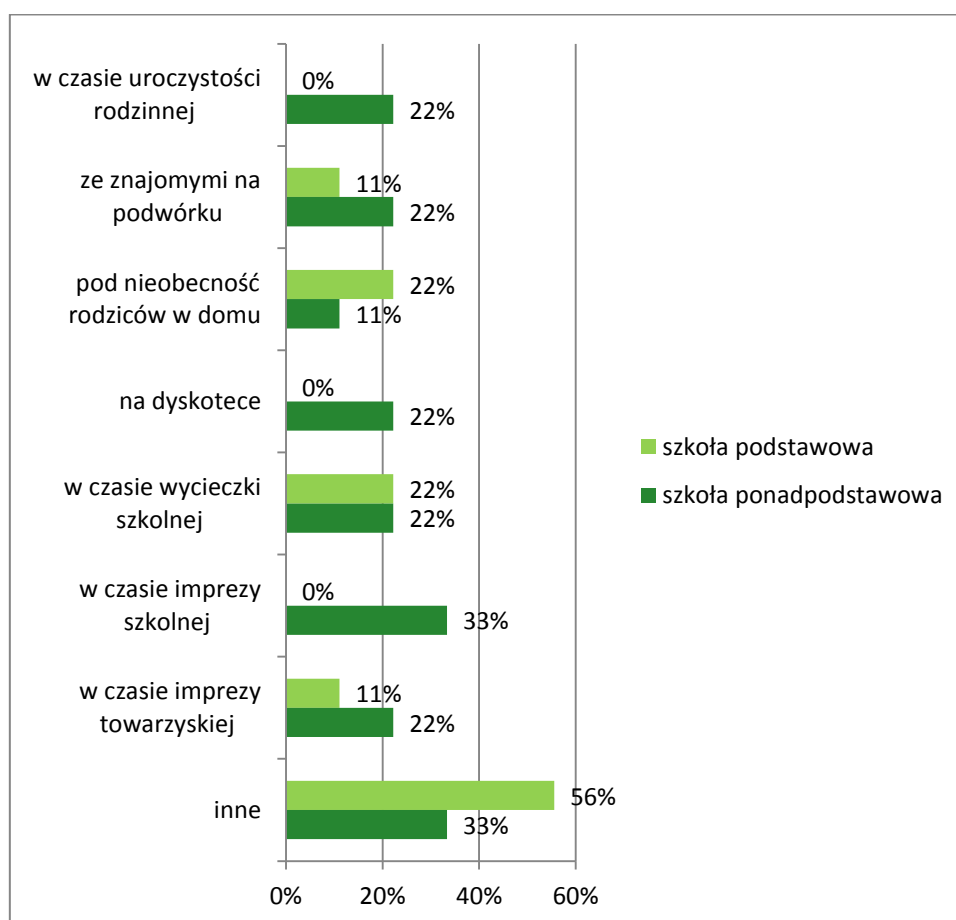

W celu poznania większej ilości szczegółów na temat pierwszych kontaktów osób nieletnich z narkotykami, uczniów biorących udział w niniejszym badaniu zapytano o to, w jakich okolicznościach zażyli je po raz pierwszy. Mogli oni wskazać kilka odpowiedzi. Większość młodych respondentów wybrała w tym pytaniu opcję „inne” (56% uczniów szkoły

¹⁰ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

podstawowej, 33% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy wymienili w tym kontekście wycieczkę szkolną (22% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej), imprezę szkolą (33% uczniów szkoły ponadpodstawowej), imprezę towarzyską (11% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej), spotkanie ze znajomymi na podwórku (11% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej), własny dom pod nieobecność rodziców (22% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej), dyskotekę (22% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także uroczystość rodzinną (22% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 29. W jakich okolicznościach spożyłeś/aś narkotyki po raz pierwszy?¹¹

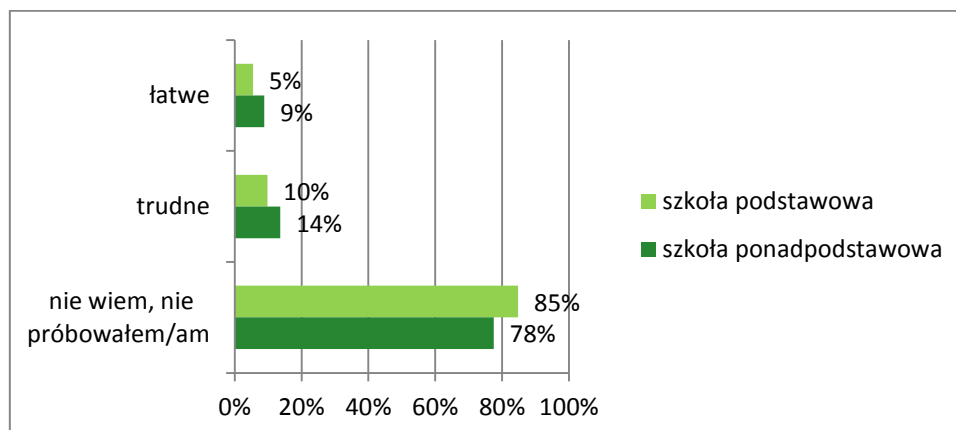

Następnie młodzi respondenci zostali zapytani o to, czy ich zdaniem zdobycie przez nich narkotyków na terenie ich miejscowości byłoby łatwe, czy też trudne. Większość uczniów, zarówno szkoły podstawowej (85%), jak i szkoły ponadpodstawowej (78%), wybrała w tym pytaniu opcję „nie wiem, nie próbowałem/am”. Wielu uważa, że zdobycie przez nich narkotyków byłoby trudne (10% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły

¹¹ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

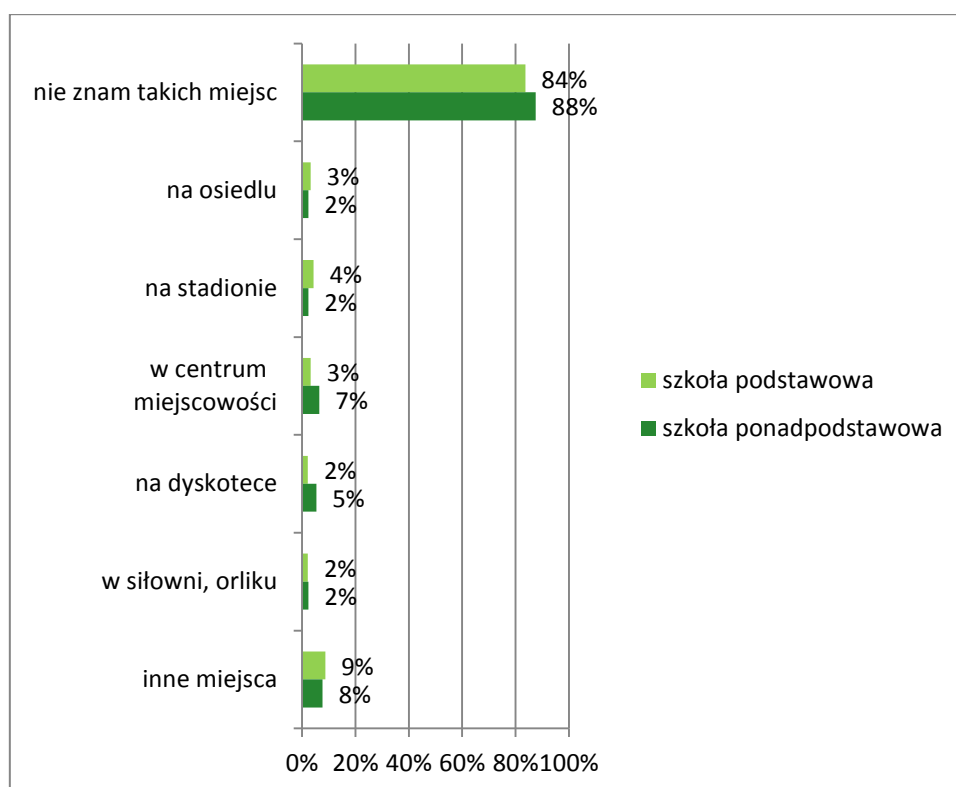
ponadpodstawowej). Przeciwnego zdania jest natomiast 5% podstawowej oraz 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

WYK. 30. Czy gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki w swojej miejscowości, byłoby to łatwe?

Celem pogłębienia tematu dostępności środków psychoaktywnych dla osób nieletnich na terenie gminy Tuliszków, uczniów zapytano o to, czy znają miejsca, w których można zakupić tego typu substancje. Mogli oni zaznaczyć dowolną liczbę z przedstawionych im odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Większość uczniów twierdzi, że nie zna takich miejsc (84% uczniów szkoły podstawowej, 88% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy przyznają jednakże, że narkotyki można zakupić w centrum miejscowości (3% uczniów szkoły podstawowej, 7% uczniów szkoły ponadpodstawowej), na dyskotecie (2% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej), na stadionie (4% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej), na osiedlu (3% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej), na siłowni, orliku (2% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej) a także w innych, nie uwzględnionych w kafeerii odpowiedzi miejscach (9% uczniów szkoły podstawowej, 8 uczniów szkoły ponadpodstawowej).

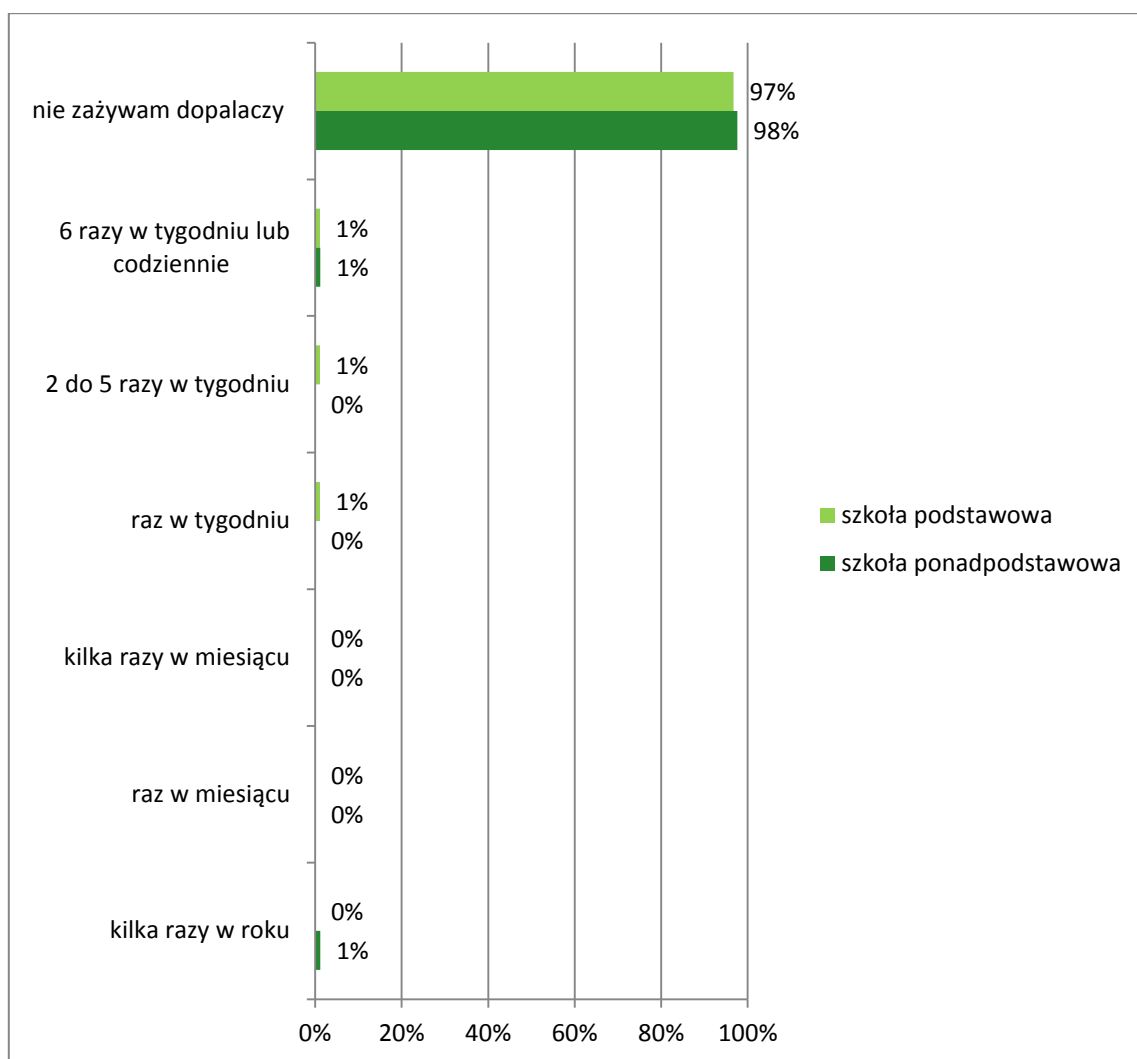
WYK. 31. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki?¹²

Następnie poruszony został temat dopalaczy. Na początek uczniów poproszono o wymienienie nazw znanych im dopalaczy. Większość uczniów, zarówno szkoły podstawowej, jak i ponadpodstawowej myliło dopalacze z innymi używkami, np. alkoholem, papierosami, kofeiną. Niektórzy podali jednakże autentyczne nazwy dopalaczy: Mocarz (6% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej), Kompot (3% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej), Kosior (1% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Następnie uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kiedykolwiek zażywać wspomniane środki. Niemal wszyscy uczniowie zadeklarowali, iż taka sytuacja nigdy nie miała miejsca (97% uczniów szkoły podstawowej, 98% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Nieliczni zażywają dopalacze kilka razy w roku (1% uczniów szkoły ponadpodstawowej), raz w tygodniu (1% uczniów szkoły podstawowej), od 2 do 5 razy w tygodniu (1% uczniów szkoły podstawowej), a nawet 6 razy w tygodniu lub codziennie (1% uczniów szkoły podstawowej, 1% uczniów ponadpodstawowej).

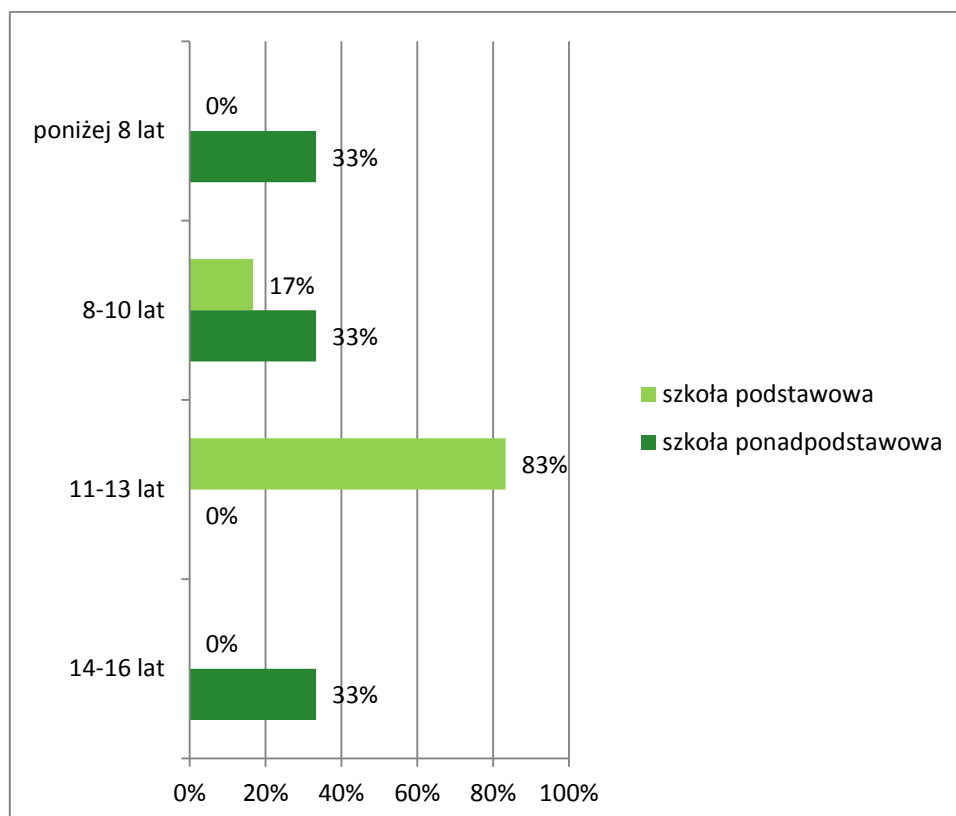
¹² Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

WYK. 32. Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek zażywać dopalacze?

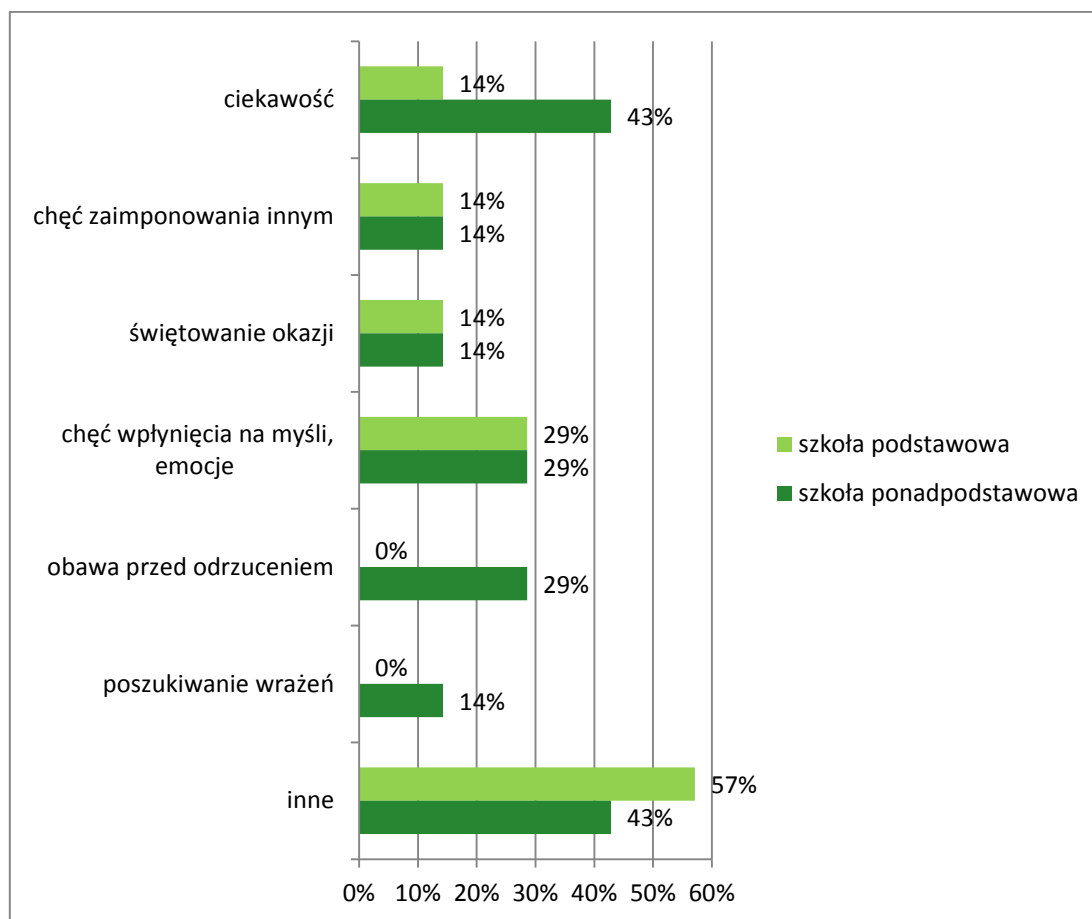
Uczniowie z gminy Tuliszków, którzy przyznali, iż zdarzyło im się zażywać dopalacze, zostali następnie zapytani o to, w jakim wieku zaczęli to robić. Niektórzy zrobili to po raz pierwszy poniżej 8 roku życia (33% uczniów szkoły ponadpodstawowej), inni w wieku 8-10 lat (17% uczniów szkoły podstawowej, 33% uczniów szkoły ponadpodstawowej), najwięcej młodych osób zaczęło zażywać narkotyki między 11 a 13 rokiem życia (83% uczniów szkoły podstawowej), a niektórzy w wieku 14-16 lat (33% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 33. W jakim wieku rozpocząłeś/aś spożywanie dopalaczy?

Ci sami uczniowie zostali poproszeni o to, aby zdradzili, co skłania ich do zażywania dopalaczy. Mogli oni wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Wielu wskazało w tym kontekście chęć wpłynięcia na myśli, emocje (29% uczniów szkoły ponadpodstawowej, 29% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Na kolejnych miejscach znalazły się: ciekawość (14% uczniów szkoły podstawowej, 43% uczniów szkoły ponadpodstawowej), obawa przed odrzuceniem (29% uczniów szkoły ponadpodstawowej), chęć zaimponowania innym (14% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej), świętowanie okazji (14% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także poszukiwanie wrażeń (14% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Największa grupa uczniów zaznaczyła jednakże w tym pytaniu opcję „inne” (57% uczniów szkoły podstawowej, 43% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

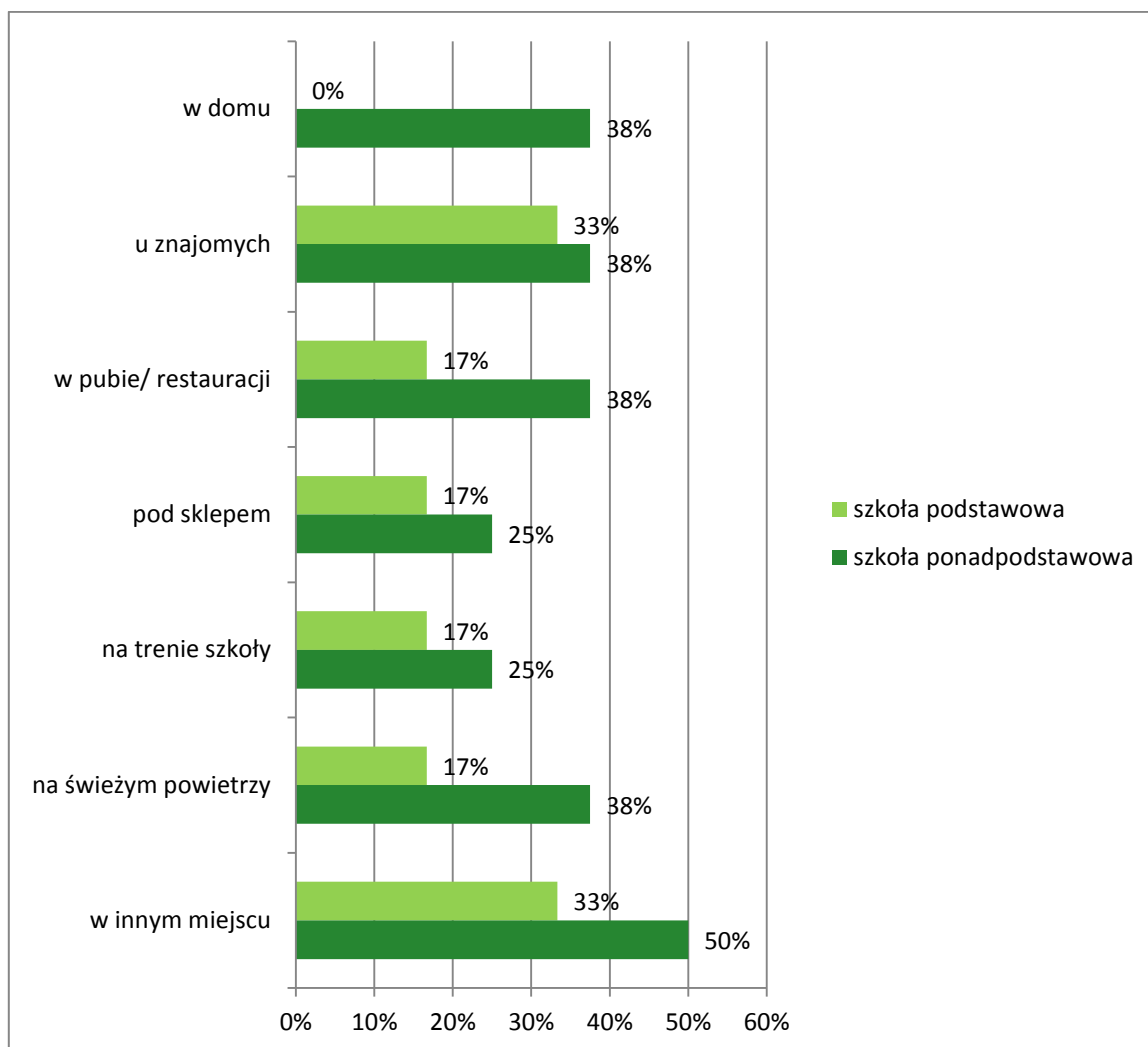
WYK. 34. Z jakich powodów sięgasz po dopalacze?¹³

W badaniu padło również pytanie o najczęstsze miejsce spożywania przez uczniów dopalaczy. W pytaniu tym respondenci zostali poproszeni, aby wybrali wszystkie odpowiedzi z kafeтерии, zgodnie z prawdą. Uczniowie szkoły podstawowej, którzy spożywali dopalacze twierdzą, iż odbyło się to w miejscu innym, niż te wymienione w kafeтерии odpowiedzi (33%), u znajomych (33%), w pubie lub restauracji (17%), pod sklepem (17%), na świeżym powietrzu (17%), a także na terenie szkoły (17%). 50% uczniów szkoły ponadpodstawowej spożywało narkotyki w miejscu innym, niż te uwzględnione na liście, 38% na świeżym powietrzu, 38% w pubie lub w restauracji, 38% u znajomych, 38% w domu, 25% pod sklepem, a 25% na terenie szkoły.

¹³ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

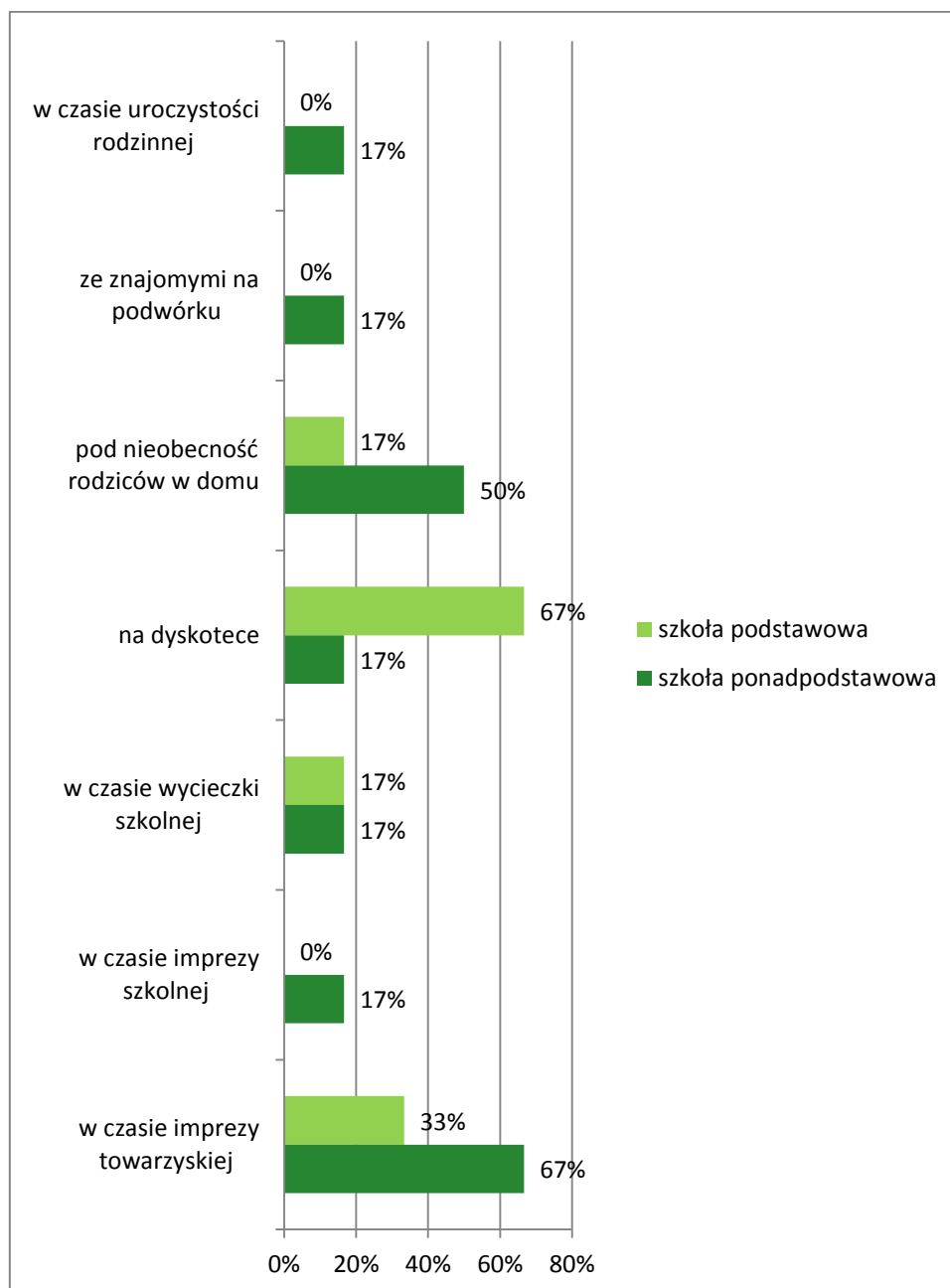
WYK. 35. Gdzie najczęściej spożywasz dopalacze?¹⁴

W celu poznania większej ilości szczegółów na temat pierwszych kontaktów osób nieletnich z dopalaczami, uczniów biorących udział w niniejszym badaniu zapytano o to, w jakich okolicznościach zażyli je po raz pierwszy. Mogli oni wskazać kilka odpowiedzi. Większość młodych respondentów twierdzi, iż miało to miejsce podczas imprezy towarzyskiej (33% uczniów szkoły podstawowej, 67% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy wymienili w tym kontekście dyskotekę (67% uczniów szkoły podstawowej, 17% uczniów szkoły ponadpodstawowej), własny dom pod nieobecność rodziców (17% uczniów szkoły podstawowej, 50% uczniów szkoły ponadpodstawowej), wycieczkę szkolną (17% uczniów szkoły podstawowej, 17% uczniów szkoły ponadpodstawowej), imprezę szkolną (17% uczniów szkoły ponadpodstawowej), spotkanie ze znajomymi na podwórku (17% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także uroczystość rodzinną (17% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

¹⁴ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

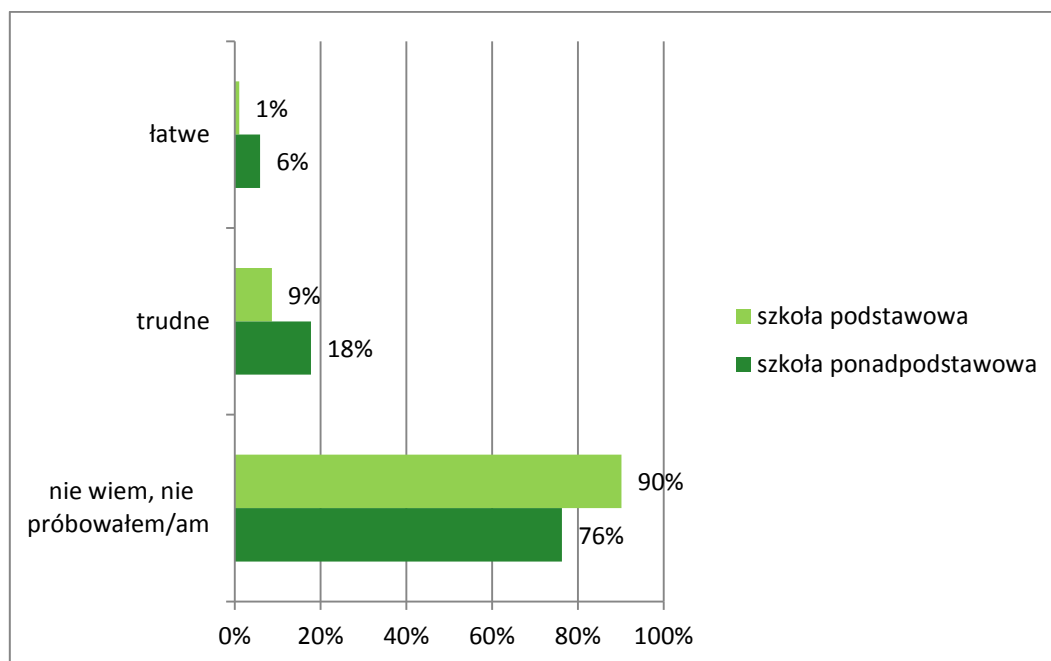
WYK. 36. W jakich okolicznościach spożyłeś/aś dopalacze po raz pierwszy?¹⁵

Następnie młodzi respondenci zostali zapytani o to, czy ich zdaniem zdobycie przez nich dopalaczy na terenie ich miejscowości byłoby łatwe, czy też trudne. Większość uczniów, zarówno szkoły podstawowej (90%), jak i szkoły ponadpodstawowej (76%), wybrało w tym pytaniu opcję „nie wiem, nie próbowałem/am”. Wielu uważa, że zdobycie przez nich dopalaczy byłoby trudne (9% uczniów szkoły podstawowej, 18% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Przeciwnego zdania jest natomiast 1% podstawowej oraz 6% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

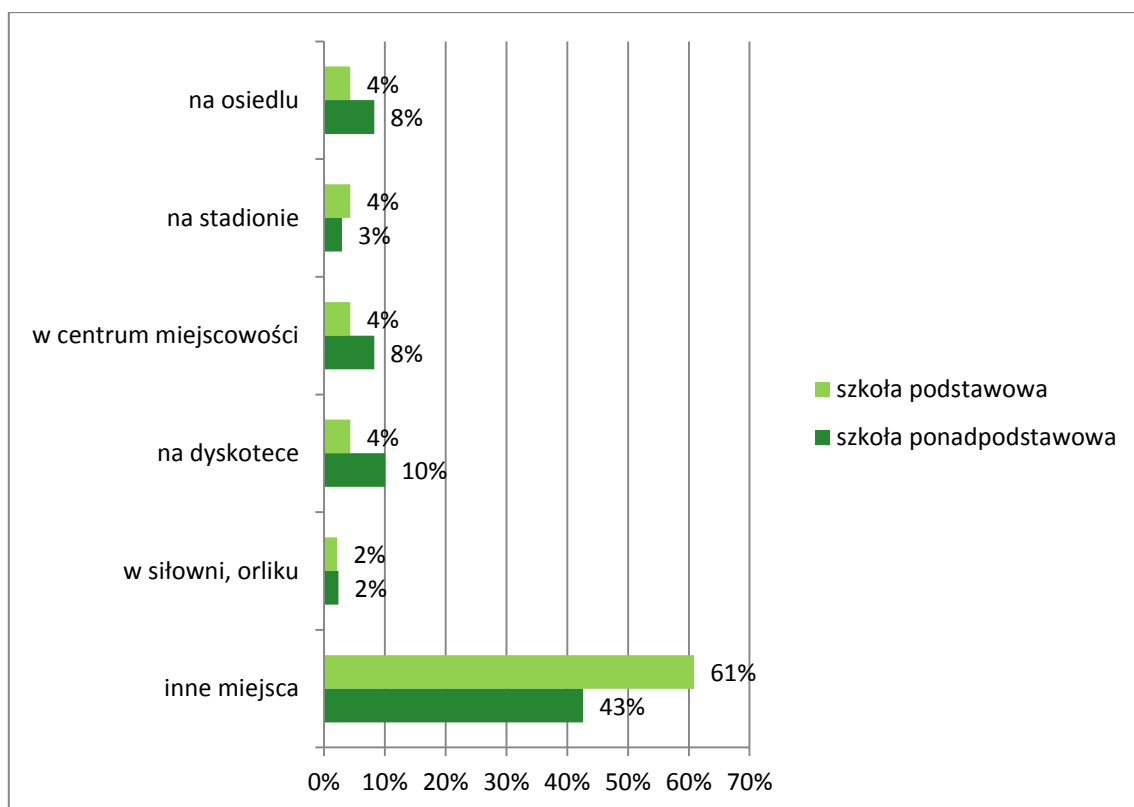
¹⁵ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

WYK. 37. Czy gdybyś chciał/a zdobyć dopalacze w swojej miejscowości, byłoby to łatwe?

Celem pogłębienia tematu dostępności środków psychoaktywnych dla osób nieletnich na terenie gminy Tuliszków, uczniów zapytano o to, czy znają miejsca, w których można zakupić dopalacze. Mogli oni zaznaczyć dowolną liczbę z przedstawionych im odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Większość uczniów zaznaczyła opcję „inne miejsca” (61% uczniów szkoły podstawowej, 43% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy przyznają jednakże, że dopalacze można zakupić na dyskotecie (4% uczniów szkoły podstawowej, 10% uczniów szkoły ponadpodstawowej), w centrum miejscowości (4% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej), na osiedlu (4% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej), na stadionie (4% uczniów szkoły podstawowej, 3% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także na siłowni, orliku (2% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 38. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić dopalacze?

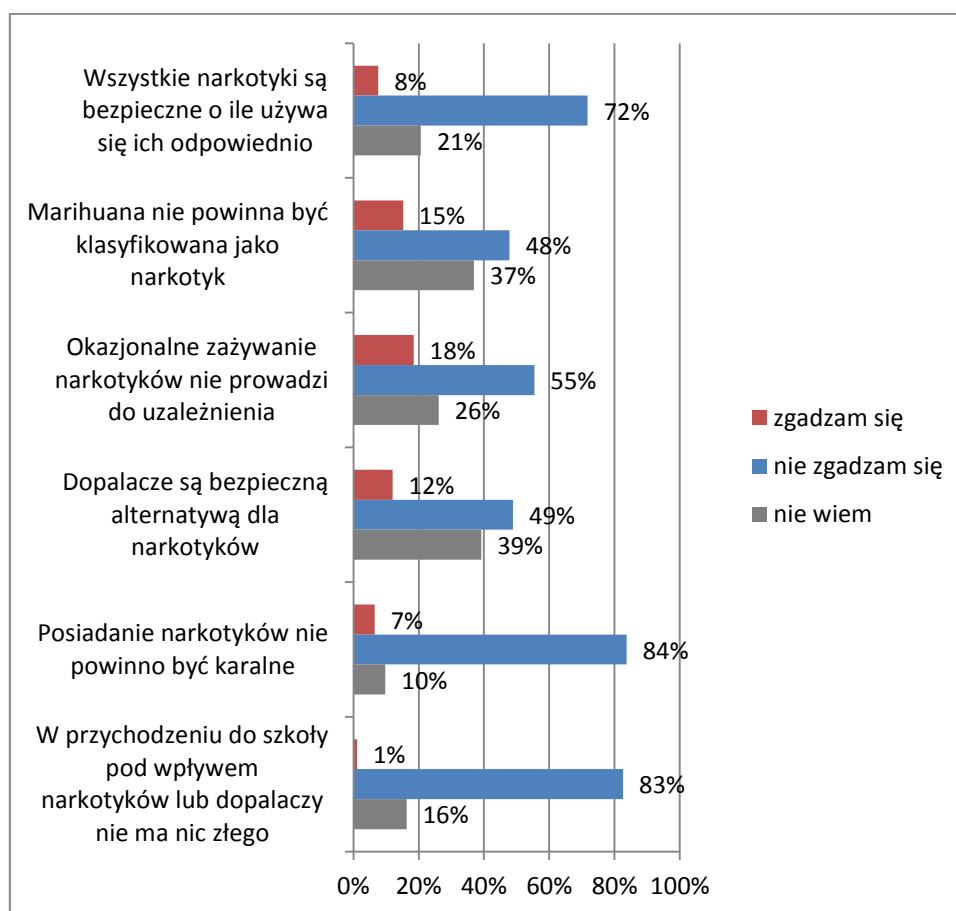

Uczniom szkoły podstawowej zostało przedstawione kilka stwierdzeń na temat substancji psychoaktywnych, z prośbą o wyrażenie swojej opinii wobec nich.

- 1) Większość uczniów szkoły podstawowej uważa za nieprawdziwe stwierdzenie, jakoby wszystkie narkotyki są bezpieczne, jeżeli używa się ich w odpowiedni sposób (72%). Przeciwnie zdanie na ten temat ma 8% ankietowanych, natomiast 21% wybrało odpowiedź „nie wiem”.
- 2) 15% uczniów szkoły podstawowej uważa, iż marihuana nie powinna być uznawana za narkotyk. Nie zgadza się z tym 48% ankietowanych, natomiast 37%, ma co do tego wątpliwości.
- 3) 18% ankietowanych uczniów zgadza się ze stwierdzeniem, że okazjonalne używanie marihuany nie prowadzi do uzależnienia. Przeciwnym temu pogładowi jest ponad połowa uczniów (55%), a 26% wybrało odpowiedź „nie wiem”.
- 4) Prawie połowa uczniów szkoły podstawowej nie zgadza się ze stwierdzeniem, że dopalacze są bezpieczniejszą alternatywą dla narkotyków (49%). Pogląd taki głosi natomiast 12% młodszych uczniów, a 39% nie ma jednoznacznego zdania na ten temat.

- 5) Kolejne z przedstawionych zdań dotyczyło tego, czy posiadanie narkotyków powinno być karalne. 84% uczniów szkoły podstawowej uważa, że tak. Przeciwnego zdania jest 7% młodych respondentów, a 10% unikało jednoznacznej odpowiedzi.
- 6) Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej uważa za niewłaściwe przychodzenie do szkoły pod wpływem narkotyków lub dopalaczy (83%). 1% ankietowanych uczniów nie widzi w tym niczego złego, natomiast 16% ma w tej kwestii wątpliwości.

WYK. 39. Czy zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami? – SZKOŁA PODSTAWOWA

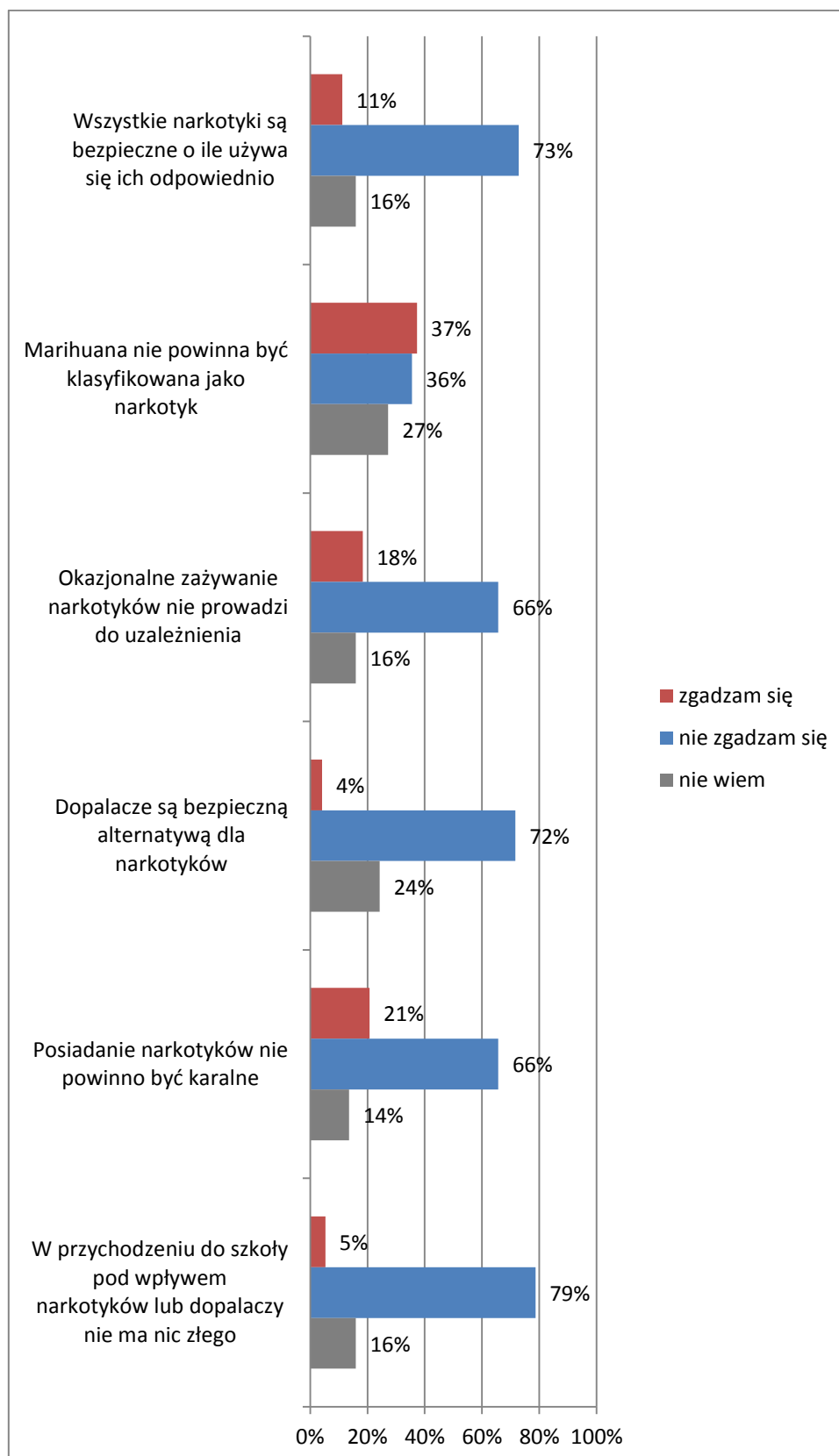

Identyczne stwierdzenia zostały przedstawione uczniom szkoły ponadpodstawowej.

- 1) Większość uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa za nieprawdziwe stwierdzenie, jakoby wszystkie narkotyki są bezpieczne, jeżeli używa się ich w odpowiedni sposób (73%). Przeciwnie zdanie na ten temat ma 11% ankietowanych, natomiast 16% wybrało odpowiedź „nie wiem”.

- 2) 37% uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa, iż marihuana nie powinna być uznawana za narkotyk. Nie zgadza się z tym 36% ankietowanych, natomiast 27%, ma co do tego wątpliwości.
- 3) 18% ankietowanych uczniów zgadza się ze stwierdzeniem, że okazjonalne używanie marihuany nie prowadzi do uzależnienia. Przeciwnym temu pogładowi jest ponad połowa uczniów (66%), a 16% wybrało odpowiedź „nie wiem”.
- 4) Większość uczniów szkoły ponadpodstawowej nie zgadza się ze stwierdzeniem, że dopalacze są bezpieczniejszą alternatywą dla narkotyków (72%). Pogląd taki głosi natomiast 4% starszych uczniów, a 24% nie ma jednoznacznego zdania na ten temat.
- 5) Przedostatnie z przedstawionych zdań dotyczyło tego, czy posiadanie narkotyków powinno być karalne. 66% uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa, że tak. Przeciwnego zdania jest 21% młodych respondentów, a 14% unikało jednoznacznej odpowiedzi.
- 6) Zdecydowana większość uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa za niewłaściwe przychodzenie do szkoły pod wpływem narkotyków lub dopalaczy (79%). 5% ankietowanych uczniów nie widzi w tym niczego złego, natomiast 16% ma w tej kwestii wątpliwości.

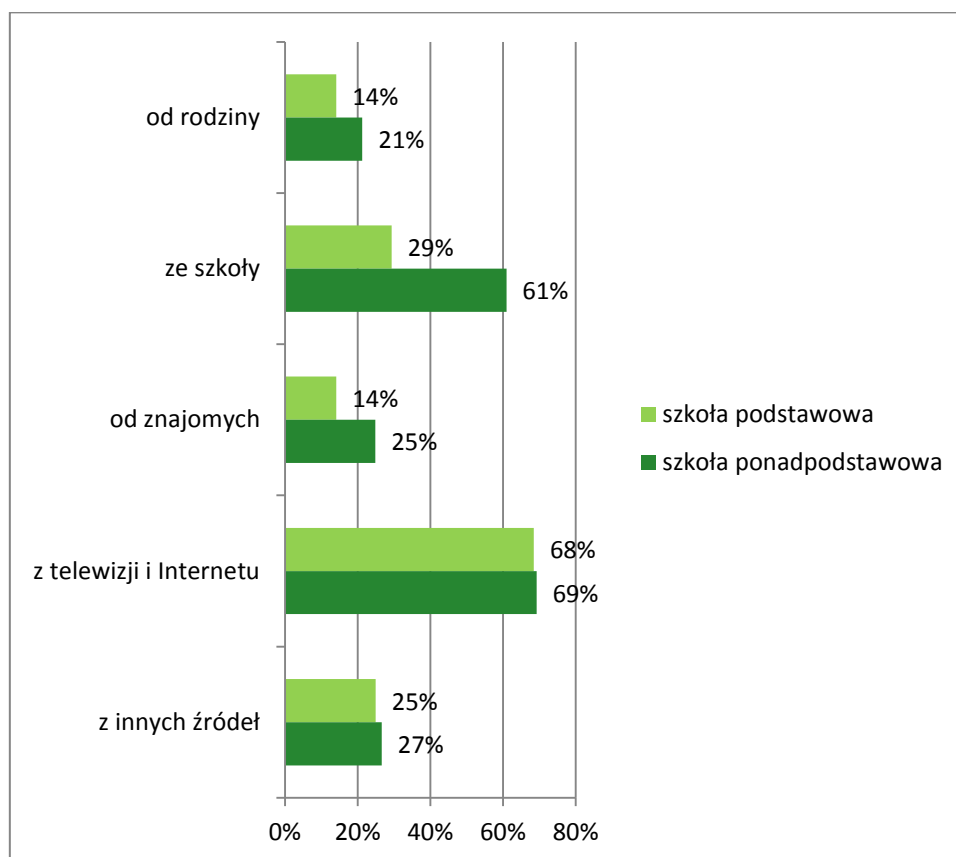
WYK. 40. Czy zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami? – SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Uczniowie z gminy Tuliszków zostali zapytani również o to, skąd czerpią wiedzę dotyczącą narkotyków oraz dopalaczy. W tym pytaniu mogli oni zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi,

wszystkie zgodne z prawdą. Największa grupa uczniów oby typów szkół wskazała w tym pytaniu na telewizję oraz Internet (68% uczniów szkoły podstawowej, 69% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Dla niektórych źródłem informacji na ten temat jest szkoła (29% uczniów szkoły podstawowej, 61% uczniów szkoły ponadpodstawowej), inne, nie uwzględnione w kafeterii odpowiedzi źródła (25% uczniów szkoły podstawowej, 27% uczniów szkoły ponadpodstawowej), znajomi (14% uczniów szkoły podstawowej, 25% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także rodzina (14% uczniów szkoły podstawowej, 21% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 41. Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?¹⁶

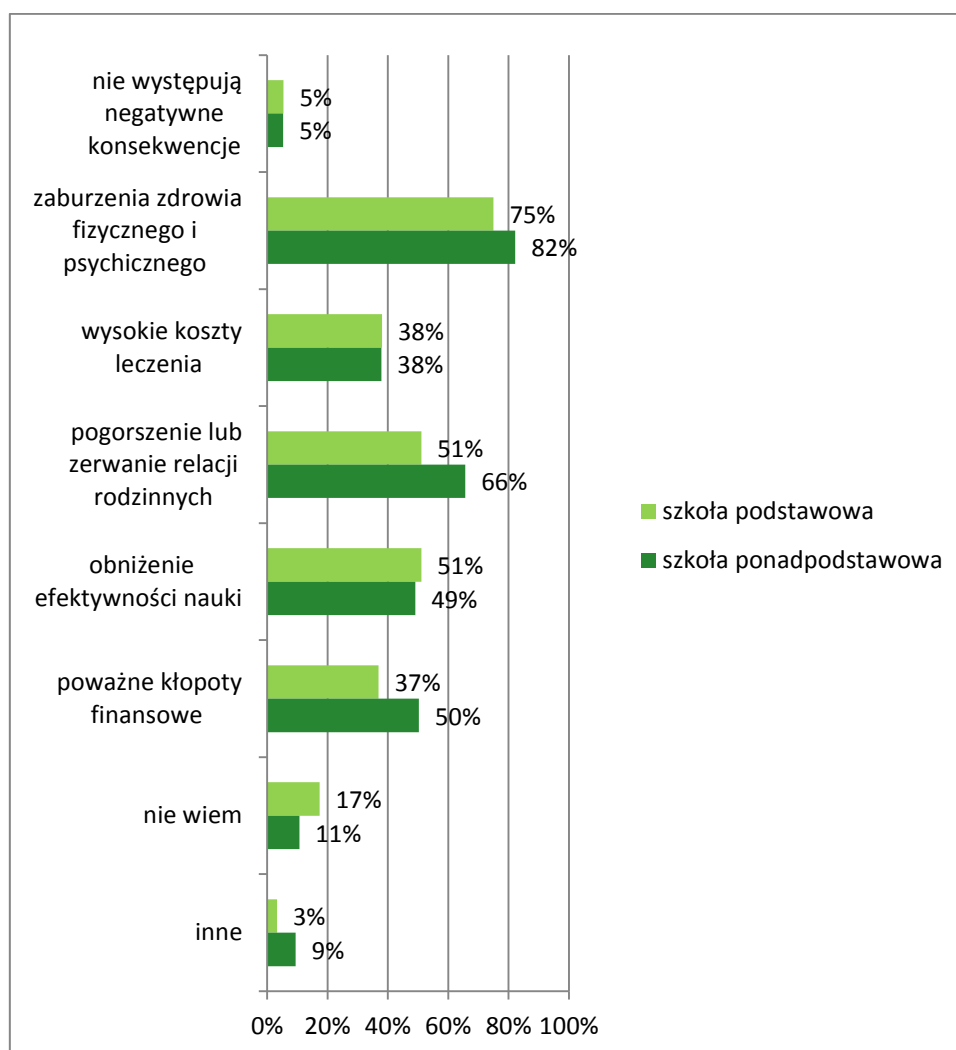

Kolejne pytanie dotyczyło negatywnych konsekwencji uzależnienia od narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz leków. Było to pytanie wielokrotnego wyboru. Największa liczba uczniów uważa, iż negatywnymi konsekwencjami wspomnianych uzależnień są zaburzenia zdrowia psychicznego oraz fizycznego (75% uczniów szkoły podstawowej, 82% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy wskazali w tym kontekście pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych (51% uczniów szkoły podstawowej, 66% uczniów szkoły ponadpodstawowej), obniżenie efektywności nauki (51% uczniów szkoły podstawowej, 49% uczniów szkoły ponadpodstawowej), poważne kłopoty finansowe (37% uczniów szkoły podstawowej, 50% uczniów szkoły ponadpodstawowej), wysokie koszty leczenia (38%

¹⁶ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

uczniów szkoły podstawowej, 38% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także inne skutki (3% uczniów szkoły podstawowej, 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej). 17% uczniów szkoły podstawowej oraz 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej twierdzi, iż nie ma wiedzy na temat negatywnych konsekwencji związanych z uzależnieniem od narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz leków, natomiast 5% uczniów szkoły podstawowej i 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa, iż takie nie występują.

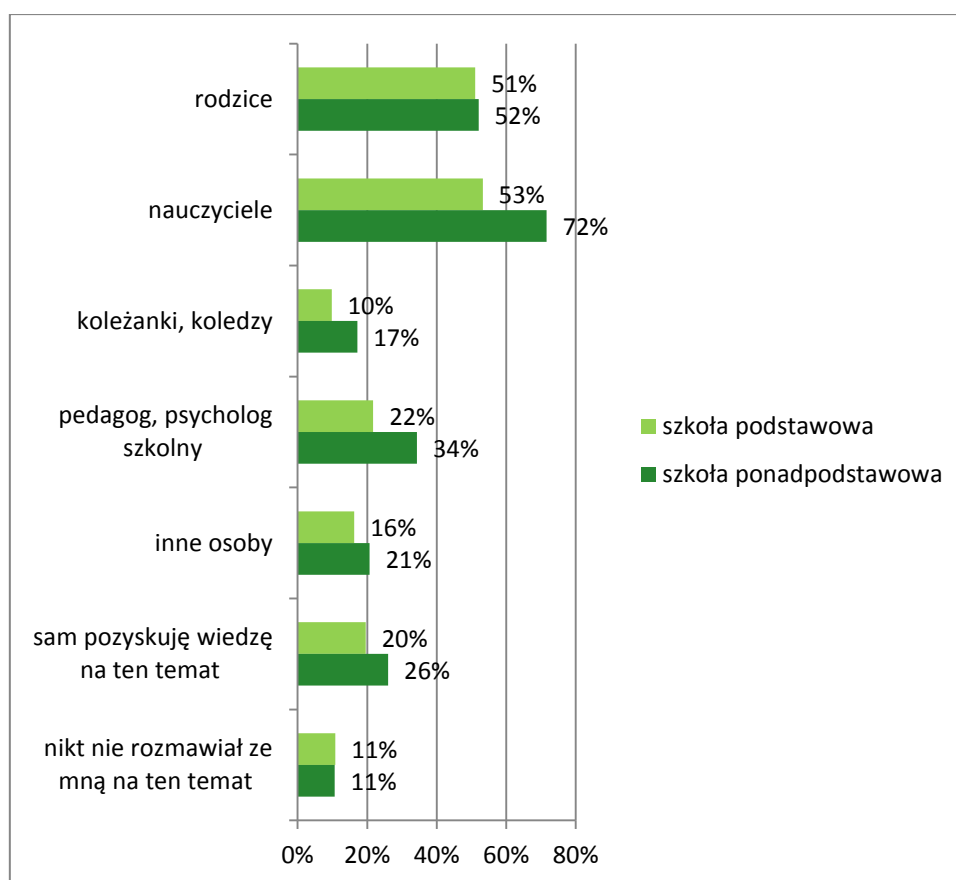
WYK. 42. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz leków?

Uczniowie obydwu typów szkół zostali zapytani o to, kto rozmawia z nimi na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki i dopalacze. Głównym źródłem informacji na ten temat okazali się nauczyciele (odpowiedź tę wybrało 53% uczniów szkoły podstawowej i 72% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także rodzice (51% uczniów szkoły podstawowej, 52% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Z młodzieżą rozmawiają o tym również pedagodzy (22% uczniów szkoły ponadpodstawowej, 34% uczniów szkoły

podstawowej), koleżanki bądź koledzy (10% uczniów szkoły podstawowej, 17% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także inne osoby (16% uczniów szkoły ponadpodstawowej, 21% uczniów szkoły podstawowej). Wielu uczniów samodzielnie pozyskuje wiedzę na ten temat (20% uczniów szkoły ponadpodstawowej, 26% uczniów szkoły podstawowej). Aż 11% uczniów szkoły podstawowej oraz 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej twierdzi, że nikt nie rozmawia z nimi na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki i dopalacze

WYK. 43. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy?¹⁷

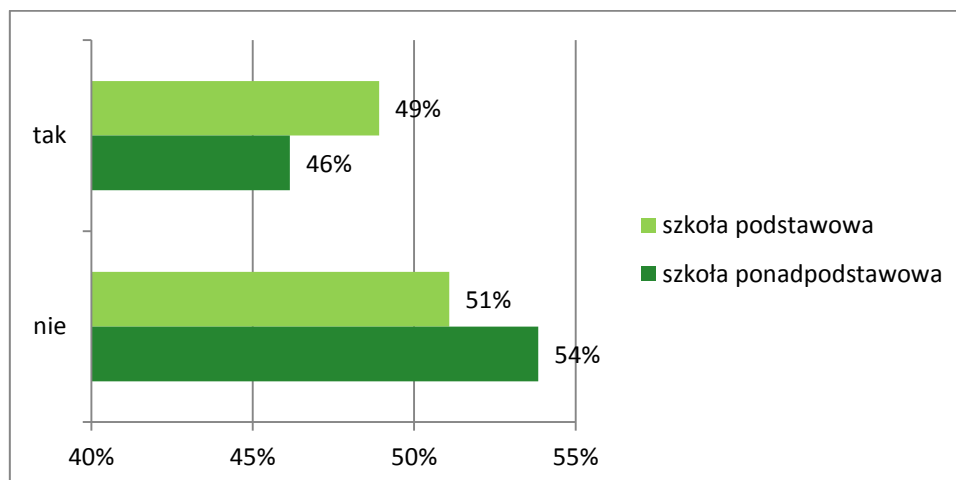
3.5 Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków

Kolejny blok pytań zamieszczonych w ankiecie dotyczył różnego rodzaju przemocy. Na początek ankietowani zostali zapytani o to, czy byli kiedykolwiek świadkami jakiegoś aktu przemocy. Odpowiedzi uczniów świadczą o tym, że sprawa wygląda bardzo poważnie. Blisko połowa uczniów, zarówno szkoły podstawowej (49%), jak i ponadpodstawowej (46%), była

¹⁷ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

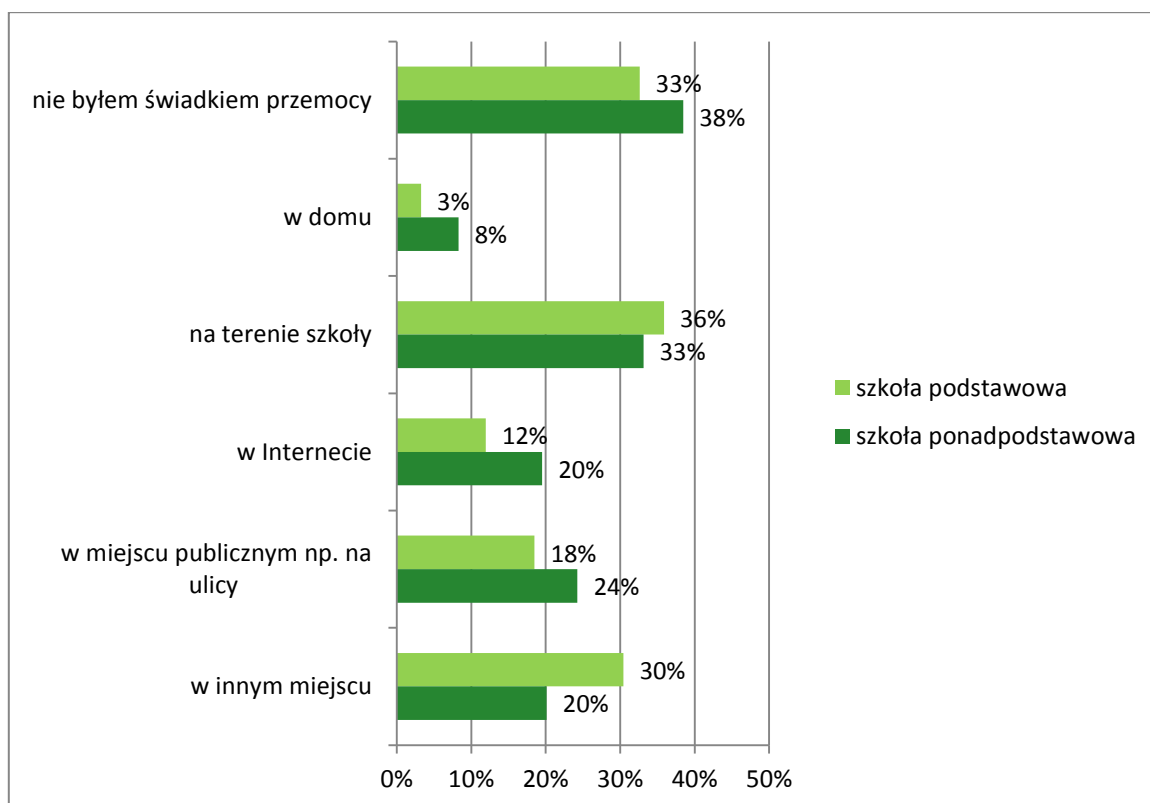
w swoim życiu świadkiem przemocy. Sytuacja ta nie przydarzyła się 51% uczniów szkoły podstawowej i 54% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

WYK. 44. Czy byłeś kiedykolwiek świadkiem przemocy?

Uczniowie zostali następnie zapytani o miejsce, w którym zdarzyło im się być świadkami przemocy. Zaskakujące, że w tym pytaniu już tylko 33% uczniów szkoły podstawowej oraz 38% uczniów szkoły ponadpodstawowej zadeklarowało, iż nigdy nie byli świadkami przemocy. Niezwykle niepokojącym jest fakt, iż największa liczba uczniów była świadkami przemocy na terenie szkoły (36% uczniów szkoły podstawowej, 33% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Ponadto uczniom zdarzyło się być świadkami przemocy w miejscu innym niż te uwzględnione w kafeterii odpowiedzi (30% uczniów szkoły podstawowej, 20% uczniów szkoły ponadpodstawowej), w miejscu publicznym, np. na ulicy (18% uczniów szkoły podstawowej, 24% uczniów szkoły ponadpodstawowej), w Internecie (12% uczniów szkoły podstawowej, 20% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także w domu (3% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

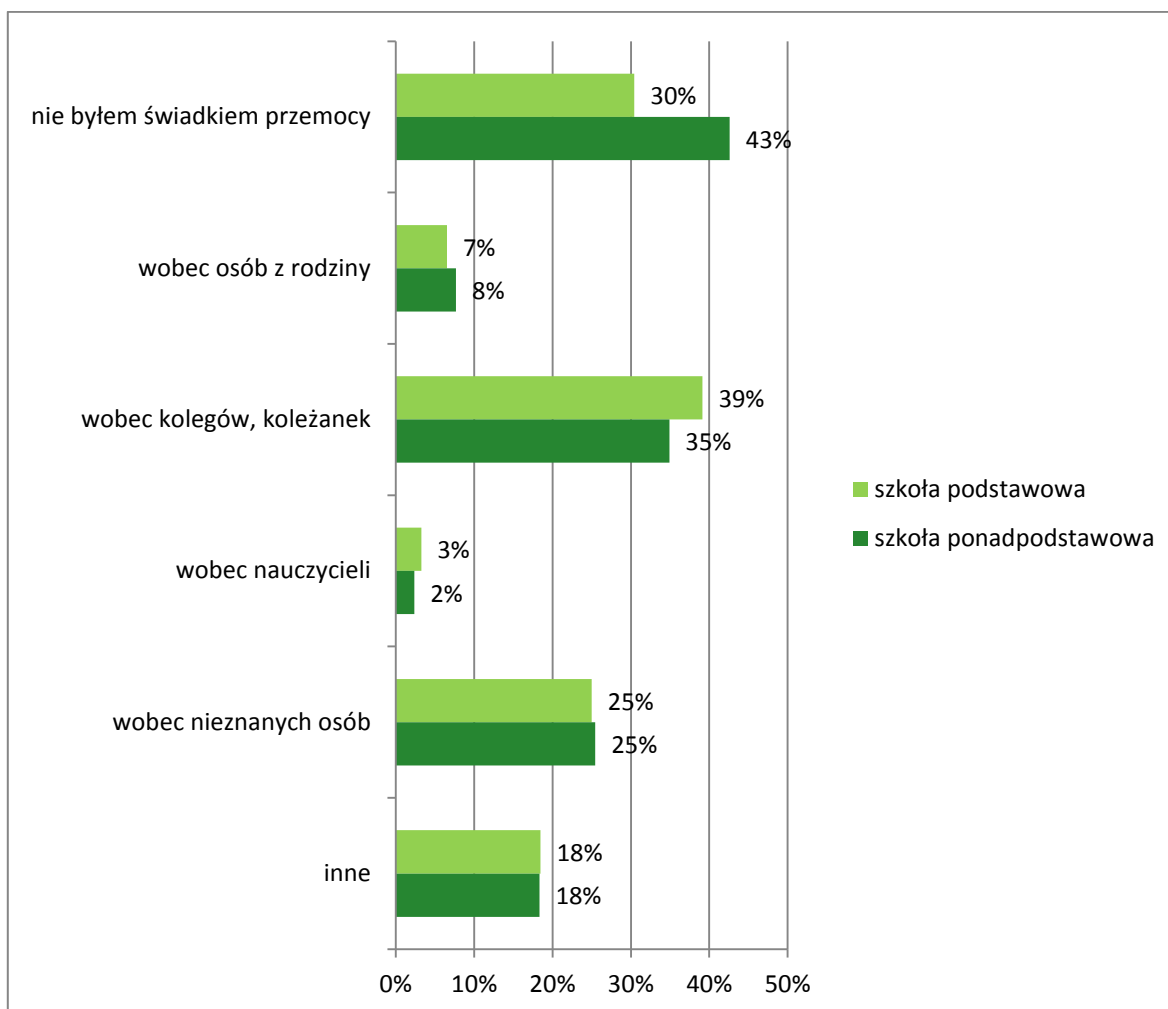
WYK. 45. Gdzie miał miejsce akt przemocy, którego byłeś/łaś świadkiem?¹⁸

Następne pytanie umieszczone w ankiecie było związane z poprzednim i brzmiało: „Wobec kogo przemoc ta była stosowana?” Ci, którzy byli jej świadkiem twierdzą, że chodziło o ich koleżanki bądź kolegów (39% uczniów szkoły podstawowej, 35% uczniów szkoły ponadpodstawowej), nieznaną im osobę (25% uczniów szkoły podstawowej, 25% uczniów szkoły ponadpodstawowej), inne osoby, które nie zostały uwzględnione w kafeterii (18% uczniów szkoły podstawowej, 18% uczniów szkoły ponadpodstawowej), osoby z rodziny (7% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także o nauczycieli (3% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej). 30% uczniów szkoły podstawowej i 43% uczniów szkoły ponadpodstawowej twierdzi, iż nie było nigdy świadkami przemocy.

¹⁸ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

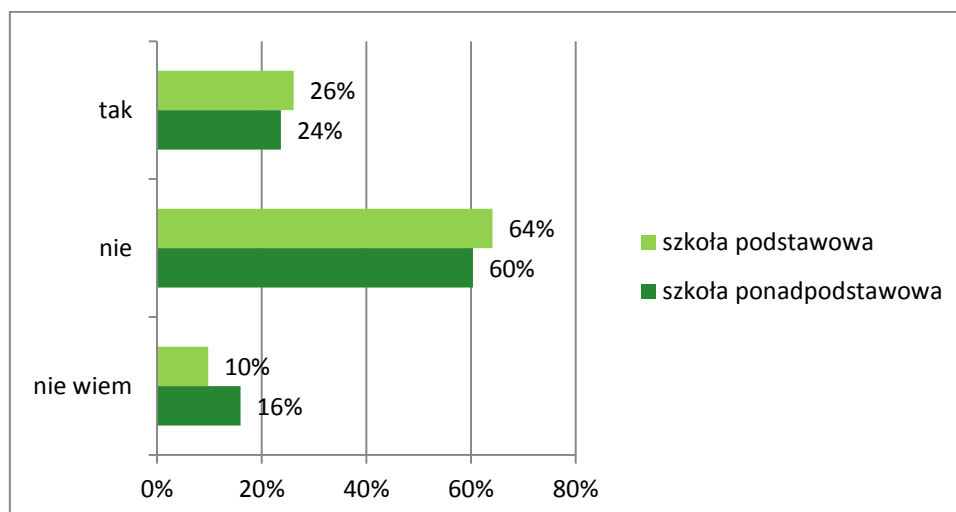
WYK. 46. Wobec kogo była stosowana przemoc, której byłeś/łaś świadkiem?¹⁹

Wielu uczniów było świadkami przemocy, a czy doświadczyli jej osobiście? Większość z nich twierdzi, że nie (64% uczniów szkoły podstawowej, 60% uczniów szkoły podstawowej). Ofiarami przemocy padło natomiast 26% uczniów szkoły podstawowej i 24% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Niektórzy nie mają co do tego pewności (10% uczniów szkoły podstawowej, 16% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

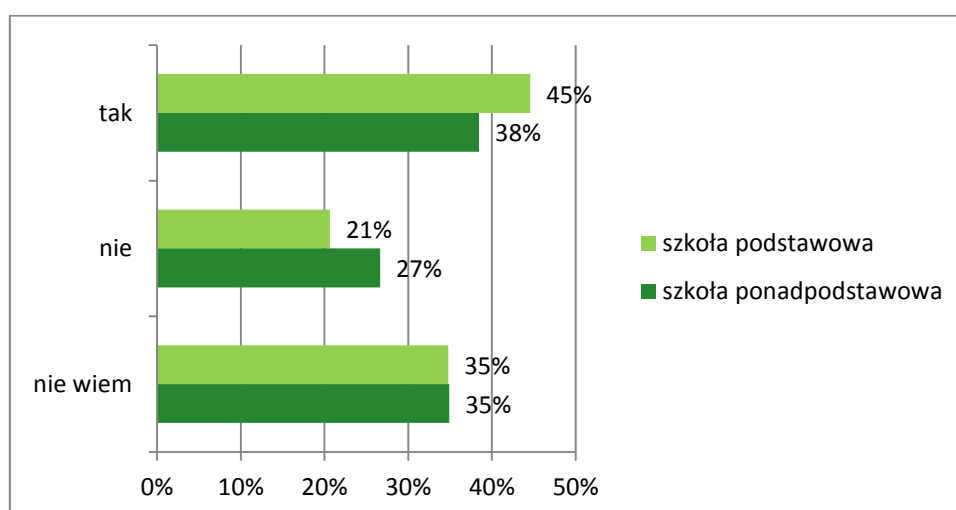
¹⁹ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

WYK. 47. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

Odpowiedzi na jedno z poprzednich pytań sugerują, iż przemoc bardzo często ma miejsce w szkołach. Uczniowie zostali zapytani o to, czy w ich szkole występuje problem przemocy pomiędzy uczniami. Tutaj również odpowiedzi są bardzo niepokojące. Większość uczniów uważa, że problem przemocy występuje w ich środowisku szkolnym (45% uczniów szkoły podstawowej, 38% uczniów szkoły ponadpodstawowej), wielu nie jest co do tego przekonanych (35% uczniów szkoły podstawowej, 35% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a najmniejsza część uczniów uważa, że w placówkach, do których uczęszczają ten problem nie istnieje (21% uczniów szkoły podstawowej, 27% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

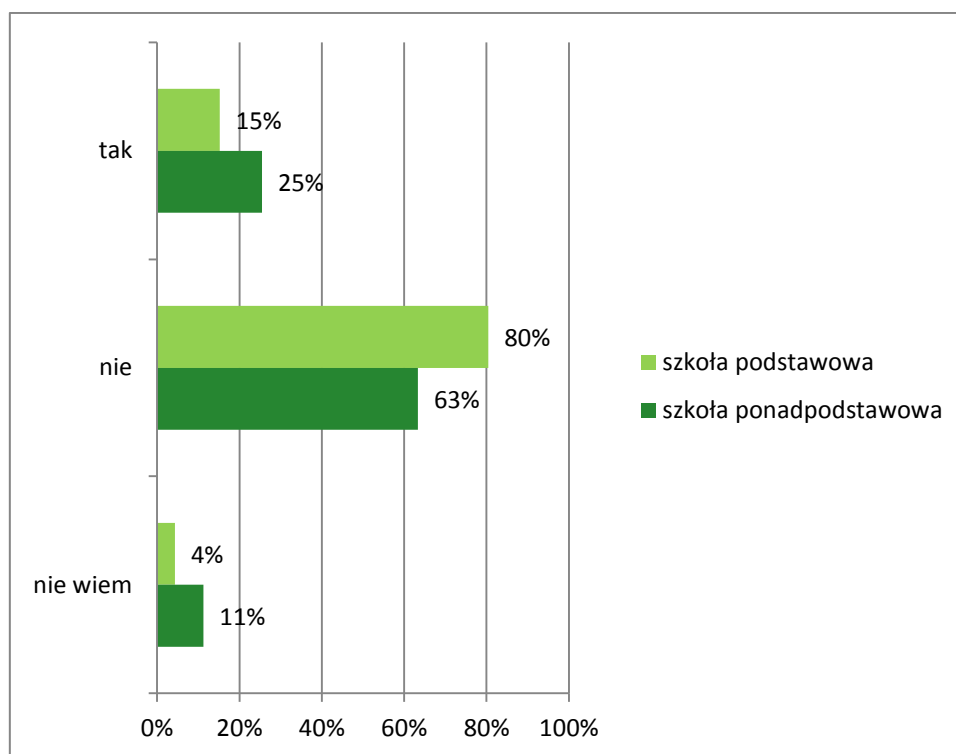
WYK. 48. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

Uczniowie z gminy Tuliszków zostali następnie zapytani o to, czy oni sami padli kiedykolwiek ofiarą jakiegoś aktu przemocy ze strony swoich rówieśników. Większość uczniów

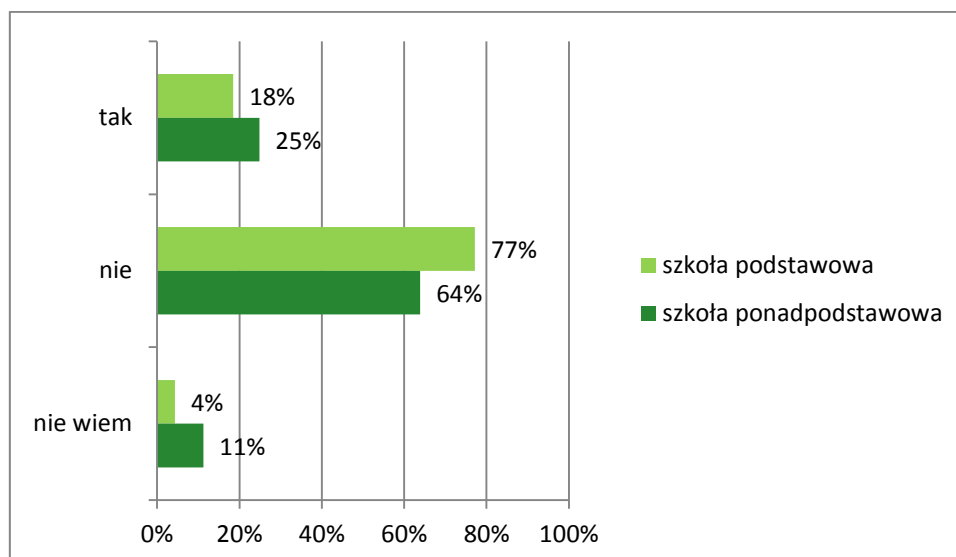
odpowiedziała, że nie (80% uczniów szkoły podstawowej, 63% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Przemocy ze strony osób w podobnym wieku osobiście doświadczyło natomiast aż 15% uczniów szkoły podstawowej i 25% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Niektórzy zaznaczyli przy okazji tego pytania odpowiedź „nie wiem” (4% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 49. Czy kiedykolwiek doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

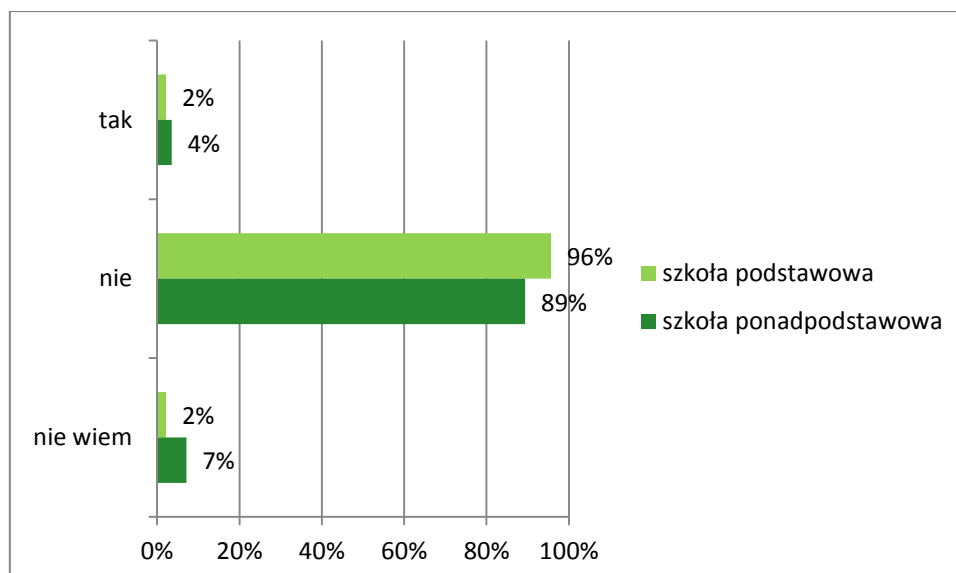
Kolejnym krokiem w ankiecie było zapytanie o rzecz przeciwną, a mianowicie o to, czy badanym uczniom zdarzyło się kiedykolwiek stosować przemoc wobec swoich rówieśników. Większość z nich zadeklarowała, że nie (77% uczniów szkoły podstawowej, 64% uczniów szkoły ponadpodstawowej), jednakże wielu uczniów przyznało, iż taka sytuacja miała miejsce (18% uczniów szkoły podstawowej, 25% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Najmniejsza liczba młodych respondentów miała co do tego wątpliwości (4% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 50. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

Jedną z kategorii przemocy jest przemoc domowa. Młodzi respondenci zostali zapytani o to, czy w ich domach występuje problem przemocy. Zdecydowana większość twierdzi, że nie (96% uczniów szkoły podstawowej, 89% uczniów szkoły ponadpodstawowej), aczkolwiek pewna część osób nieletnich zadeklarowała, że tak (2% uczniów szkoły podstawowej, 7% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wątpliwości co do tego ma 2% uczniów szkoły podstawowej i 7% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

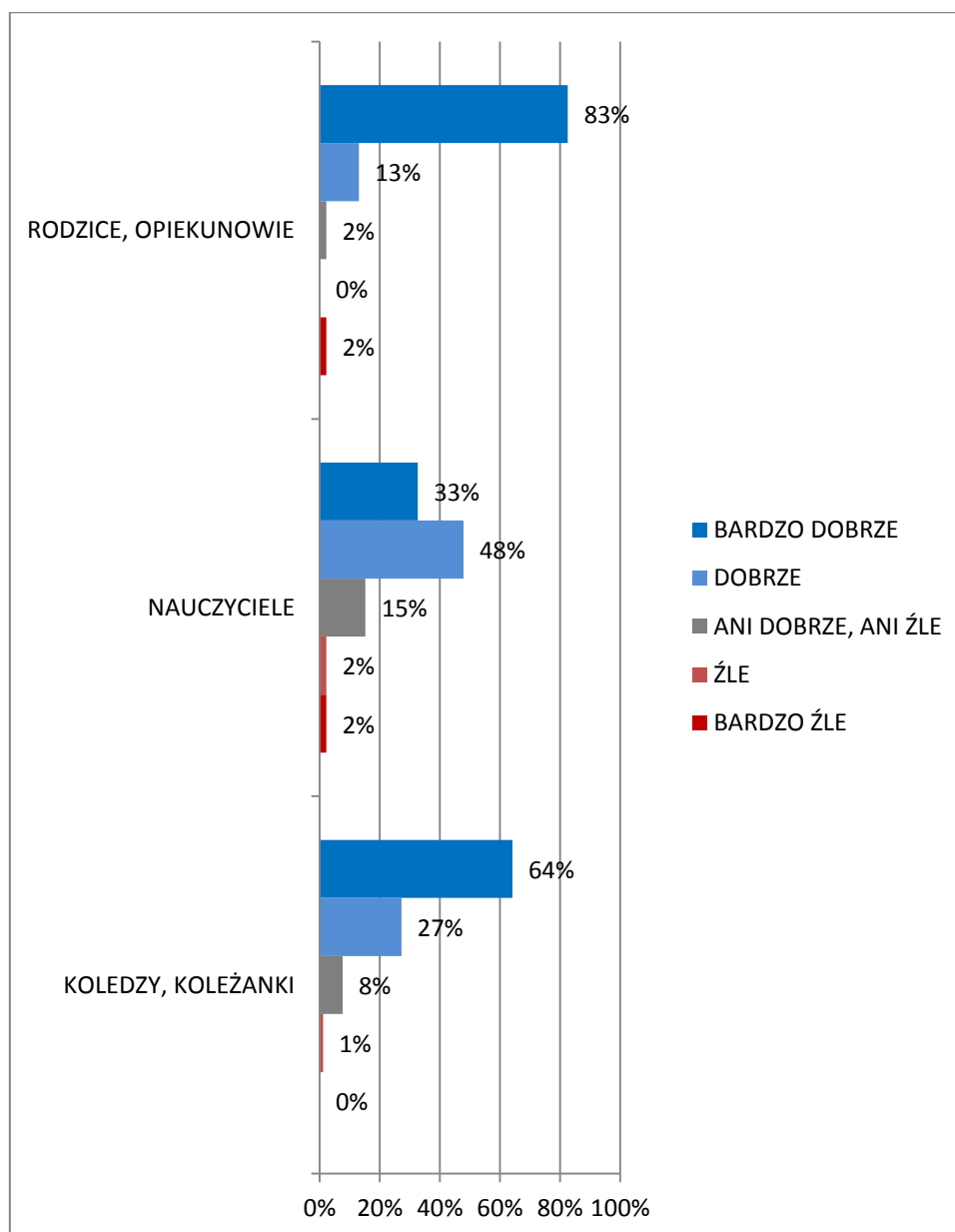
WYK. 51. Czy w Twoim domu występuje problem przemocy?

Następnie uczniowie szkoły podstawowej zostali poproszeni o to, aby ocenili swoje relacje i więzi z wymienionymi osobami. Zdecydowana większość z nich ocenia swoje relacje z rodzicami bądź opiekunami jako bardzo dobre (83%), pewna część jako dobre (13%), nieliczni jako ani dobre, ani złe (2%), a nawet jako bardzo złe (2%). Jeśli chodzi o nauczycieli, prawie połowa uczniów

szkoły podstawowej ocenia relacje z nimi jako dobre (48%), 33% jako bardzo dobre, 15% jako ani dobre, ani złe, 2% jako złe, natomiast 2% jako bardzo złe. Relacje z kolegami oraz koleżankami uczniowie szkoły podstawowej oceniają jako bardzo dobre (64%), dobre (27%), ani dobre, ani złe (8%) oraz złe (1%).

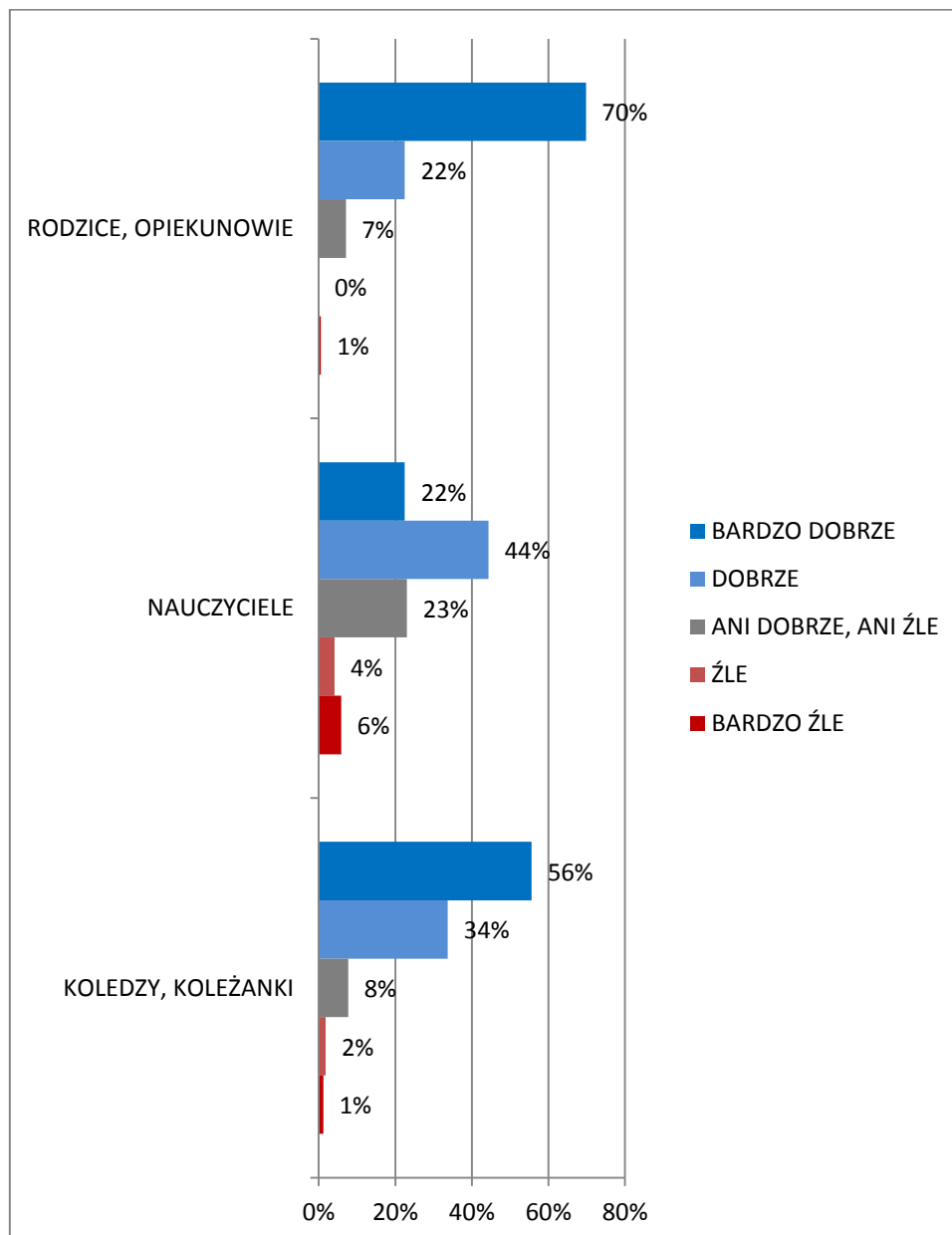
Wyk. 52. Jak oceniasz swoje relacje i więzi z wymienionymi osobami?- SZKOŁA PODSTAWOWA

Uczniowie szkoły ponadpodstawowej zmierzili się z identycznym zadaniem. Zdecydowana większość z nich ocenia swoje relacje z rodzicami bądź opiekunami jako bardzo dobre (70%), pewna część jako dobre (22%), nieliczni jako ani dobre, ani złe (7%), a nawet jako bardzo złe (1%). Jeśli chodzi o nauczycieli, prawie połowa uczniów szkoły ponadpodstawowej ocenia relacje z nimi jako dobre (44%), 22% jako bardzo dobre, 23% jako ani dobre, ani złe, 4% jako

złe, natomiast 6% jako bardzo złe. Relacje z kolegami oraz koleżankami uczniowie szkoły ponadpodstawowej oceniają jako bardzo dobre (56%), dobre (34%), ani dobre, ani złe (8%), złe (2%), a nawet bardzo złe (1%).

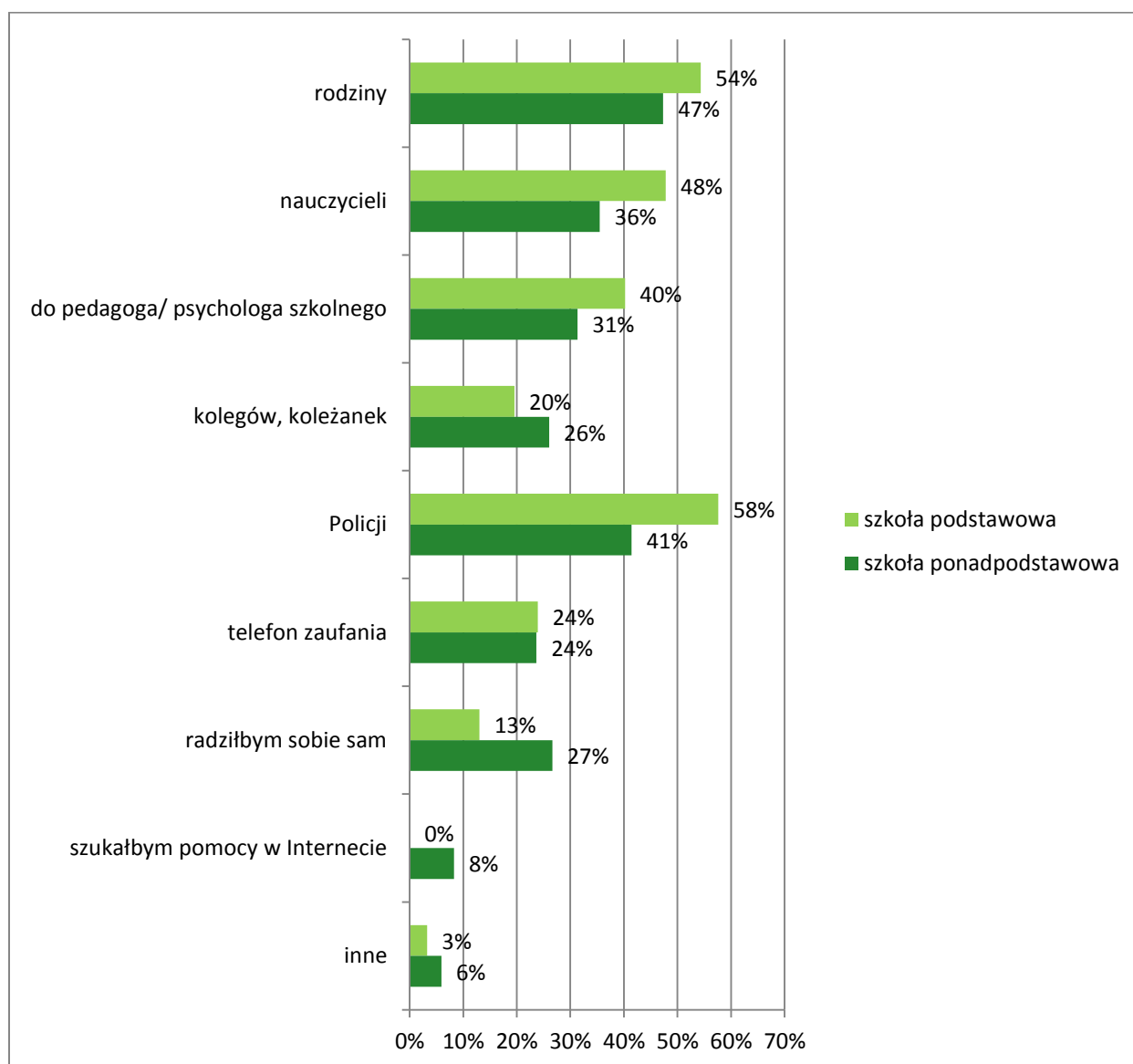
Wyk. 53. Jak oceniasz swoje relacje i więzi z wymienionymi osobami?- SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Kolejne pytanie zadane dzieciom oraz młodzieży szkolnej z gminy Tuliszków w ankiecie będącej przedmiotem niniejszego raportu również dotyczyło problemu przemocy. Na pytanie o to, do kogo zwróciliby się uczniowie będąc świadkiem lub ofiarą przemocy, większość z nich wskazała rodziców lub opiekunów (54% uczniów szkoły podstawowej, 47% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wielu z nich zwróciłoby się o pomoc do Policji (58% uczniów szkoły podstawowej, 41% uczniów szkoły ponadpodstawowej), do nauczycieli (48%

uczniów szkoły podstawowej, 36% uczniów szkoły ponadpodstawowej), do pedagoga lub psychologa szkolnego (40% uczniów szkoły podstawowej, 31% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także zadzwoniłoby na telefon zaufania (24% uczniów szkoły podstawowej, 24% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Mniej liczna grupa zwróciłaby się do swoich koleżanek bądź kolegów (20% uczniów szkoły podstawowej, 26% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także szukałaby pomocy w Internecie (8% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Część osób zaznaczyła także odpowiedź „inne” (3% uczniów szkoły podstawowej, 6% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niepokojącym jest fakt, iż spora grupa uczniów twierdzi, że nie prosiłaby nikogo o pomoc, tylko próbowała rozwiązać ten problem samodzielnie (13% uczniów szkoły podstawowej, 27% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 51. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc będąc świadkiem lub ofiarą przemocy?²⁰

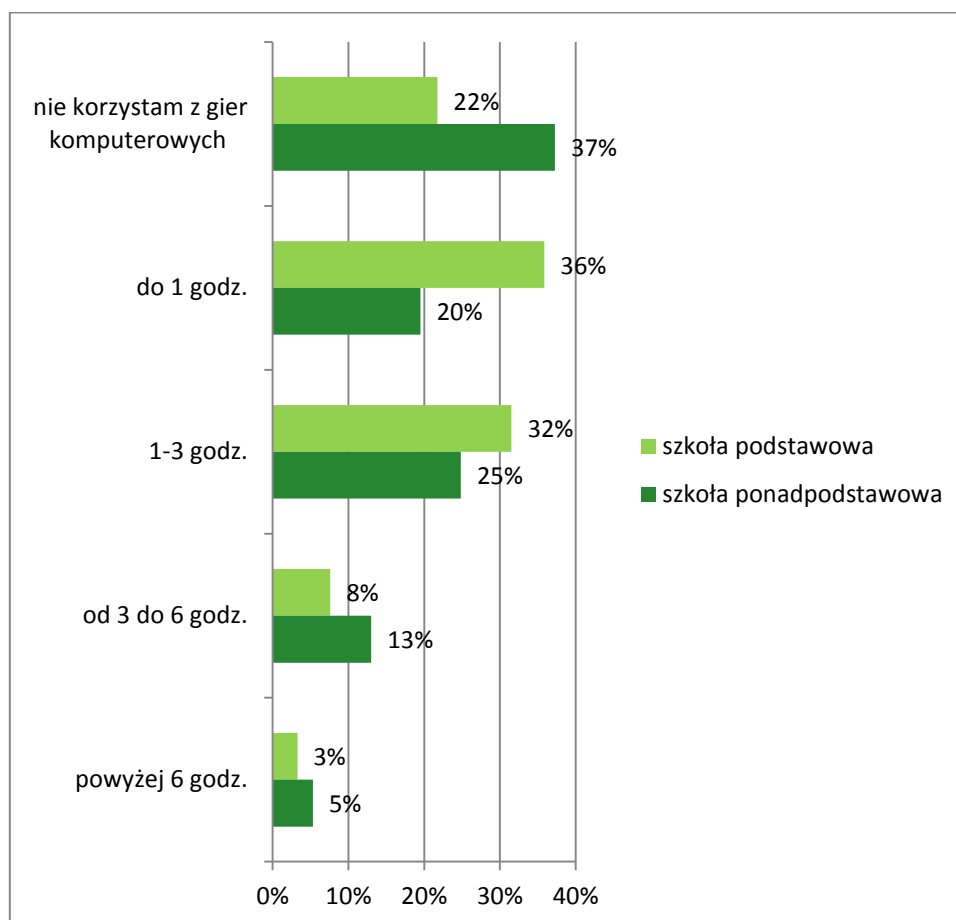

²⁰ Pytanie wielokrotnego wyboru- odpowiedzi nie sumują się do 100%.

3.6 Problem niewłaściwego korzystania z komputera oraz Internetu z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Tuliszków

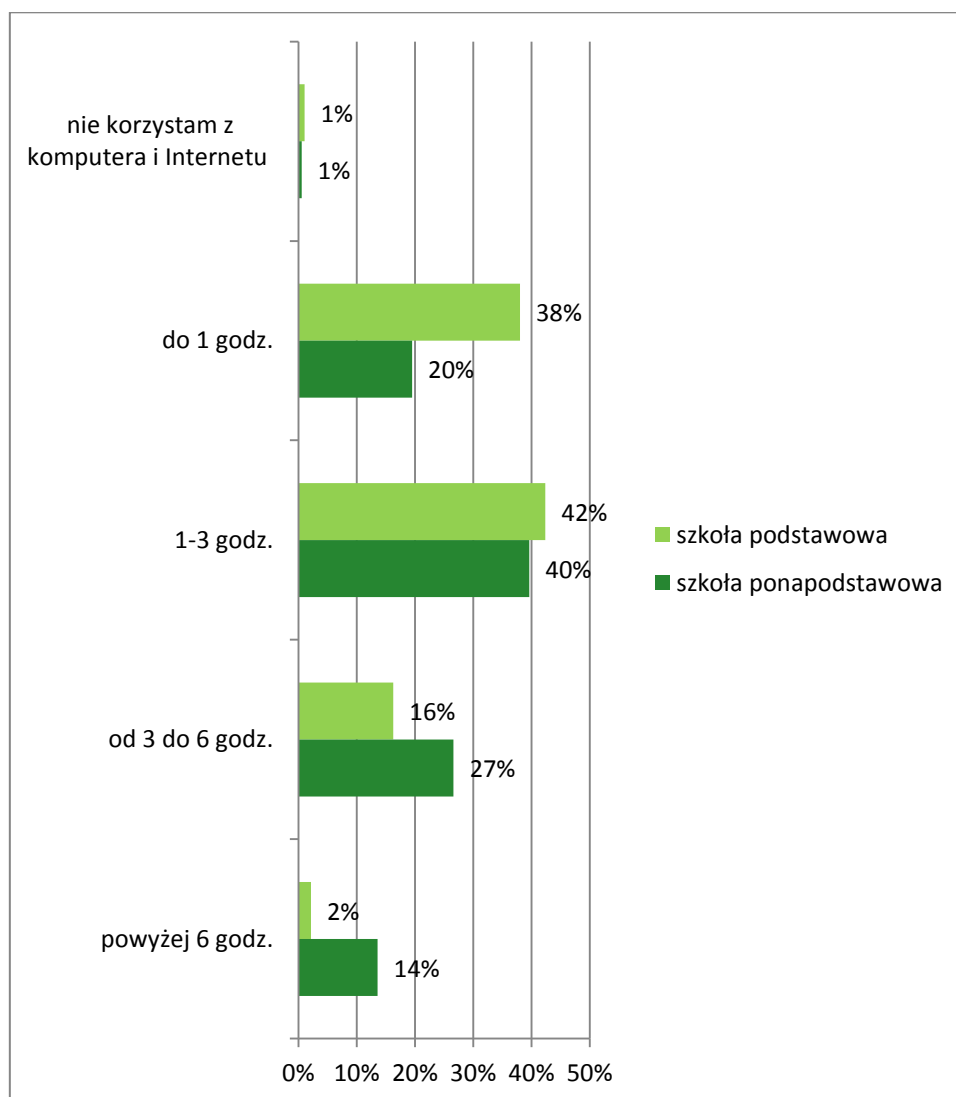
Ostatni blok pytań zadanych dzieci i młodzieży szkolnej z gminy Tuliszków dotyczył korzystania przez nich z komputera oraz Internetu. Młodzi respondenci zostali zapytani o to, ile czasu poświęcają w ciągu dnia na granie w gry komputerowe. 22% uczniów szkoły podstawowej i 37% uczniów szkoły ponadpodstawowej odpowiedziało, iż w ogóle nie korzysta z gier komputerowych. Duża grupa uczniów, zarówno szkoły podstawowej, jak i ponadpodstawowej używa komputera oraz Internetu do grania w gry przez mniej niż 1 godzinę w ciągu dnia (36% uczniów szkoły podstawowej, 20% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Większość grających poświęca temu od 1 do 3 godzin dziennie (32% uczniów szkoły podstawowej, 25% szkoły ponadpodstawowej). Są jednakże również tacy, którzy przeznaczają na tę czynność od 3 do 6 godzin (8% uczniów szkoły podstawowej, 13% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a nawet powyżej 6 godzin dziennie (3% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 52. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?

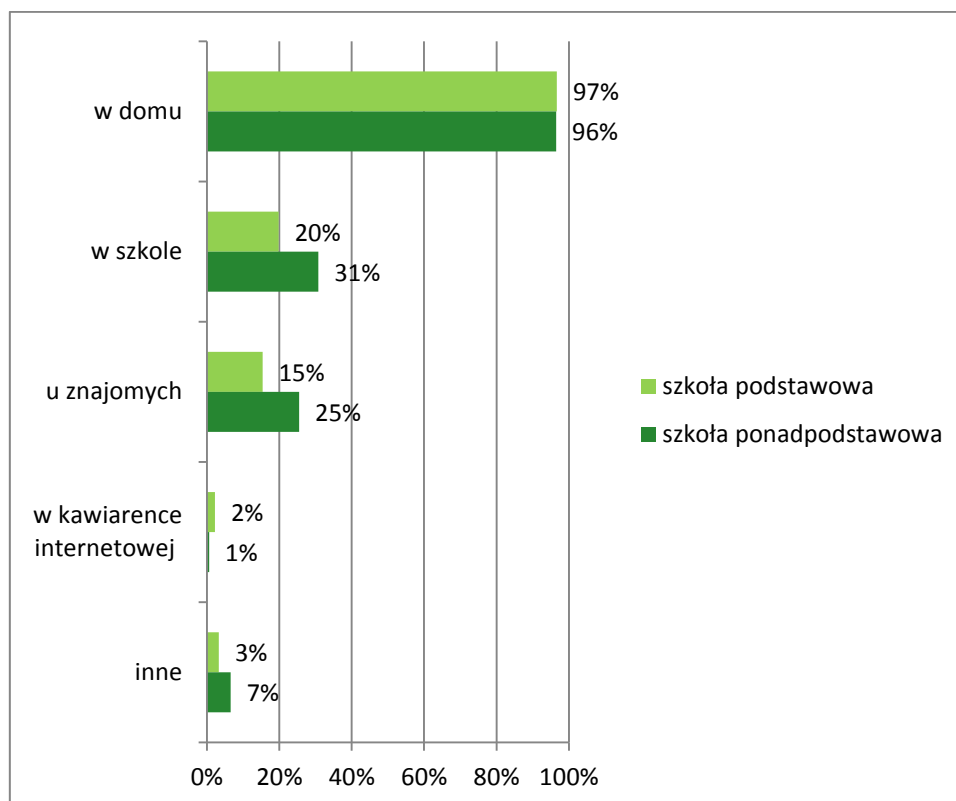
Kolejne pytanie dotyczyło tego, ile czasu w ciągu dnia uczniowie poświęcają na ogólne korzystanie z komputera i Internetu, w jakimkolwiek celu. Zaledwie 1% uczniów szkoły podstawowej i 1% uczniów szkoły ponadpodstawowej odpowiedziało, iż w ogóle nie korzysta z komputera oraz Internetu. Duża grupa uczniów, zarówno szkoły podstawowej, jak i ponadpodstawowej używa komputera oraz Internetu przez mniej niż 1 godzinę w ciągu dnia (38% uczniów szkoły podstawowej, 20% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Większość poświęca temu od 1 do 3 godzin dziennie (42% uczniów szkoły podstawowej, 40% szkoły ponadpodstawowej). Są jednakże również tacy, którzy przeznaczają na tę czynność od 3 do 6 godzin (16% uczniów szkoły podstawowej, 27% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a nawet powyżej 6 godzin dziennie (2% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 53. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

Zdecydowana większość uczniów najczęściej korzysta z komputera i Internetu w swoich własnych domach (97% uczniów szkoły podstawowej, 96% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy robią to najczęściej w szkole (20% uczniów szkoły podstawowej, 31% uczniów szkoły ponadpodstawowej), u znajomych (15% uczniów szkoły podstawowej, 25% uczniów szkoły ponadpodstawowej), w kawiarence internetowej (2% uczniów szkoły podstawowej, 1% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także w innych miejscach (3% uczniów szkoły podstawowej, 7% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 54. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?²¹

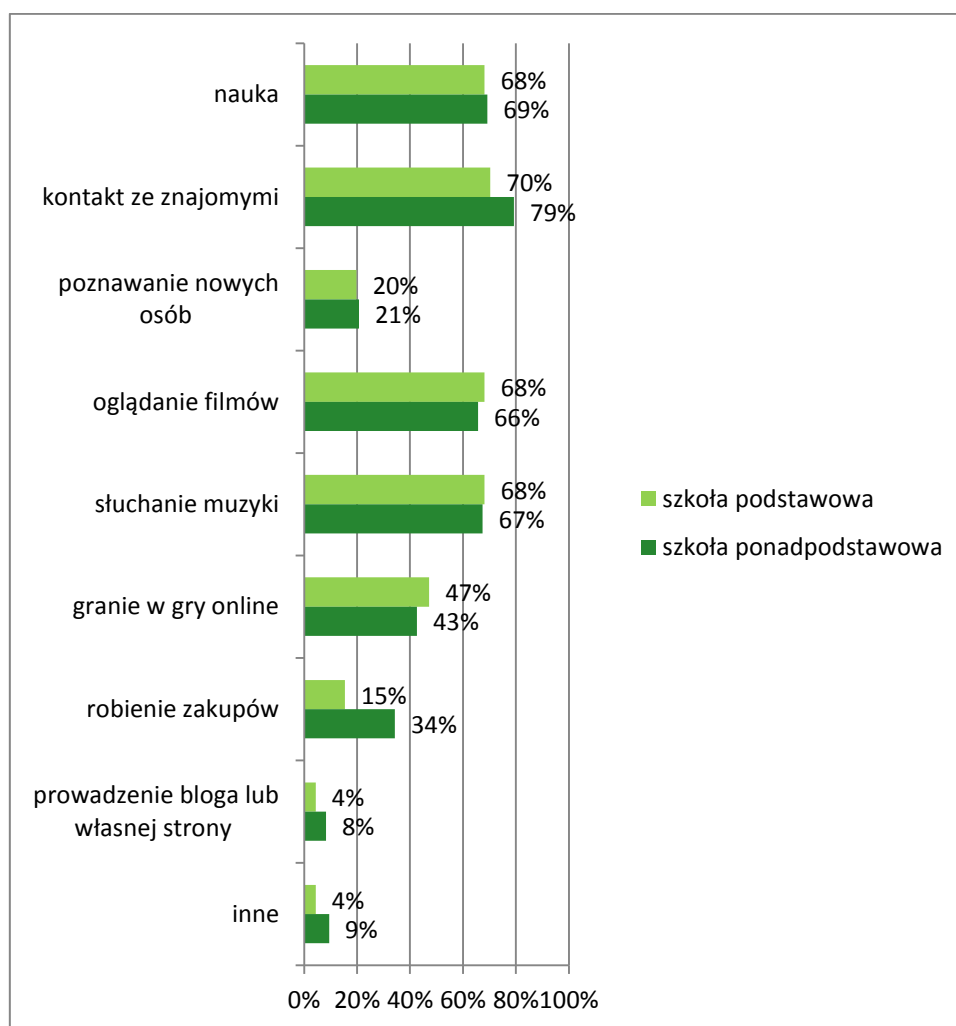

Uczniowie zostali również zapytani o powody korzystania z komputera oraz Internetu. Mogli oni wybrać dowolną ilość odpowiedzi z kafeterii, wszystkie zgodne z prawdą. Główną przyczyną korzystania przez dzieci i młodzież z komputera oraz Internetu jest chęć utrzymywania oraz kontaktu ze znajomymi (70% uczniów szkoły podstawowej, 79% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wielu uczniów wykorzystuje komputer i Internet do nauki (68% uczniów szkoły podstawowej, 69% uczniów szkoły ponadpodstawowej), słucha w ten sposób muzyki (68% uczniów szkoły podstawowej, 67% uczniów szkoły ponadpodstawowej), ogląda filmy (68% uczniów szkoły podstawowej, 66% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także gra w gry online (47% uczniów szkoły podstawowej, 43%

²¹ Pytanie wielokrotnego wyboru- odpowiedzi nie sumują się do 100%.

uczniów szkoły ponadpodstawowej). Mniejsza liczba uczniów za pośrednictwem komputera i Internetu robi zakupy (15% uczniów szkoły podstawowej, 34% uczniów szkoły ponadpodstawowej), poznaje nowe osoby (20% uczniów szkoły podstawowej, 21% uczniów szkoły ponadpodstawowej), czy też prowadzi bloga lub własną stronę internetową (4% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Pewna część osób zaznaczyła w tym pytaniu również odpowiedź „inne” (4% uczniów szkoły podstawowej, 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

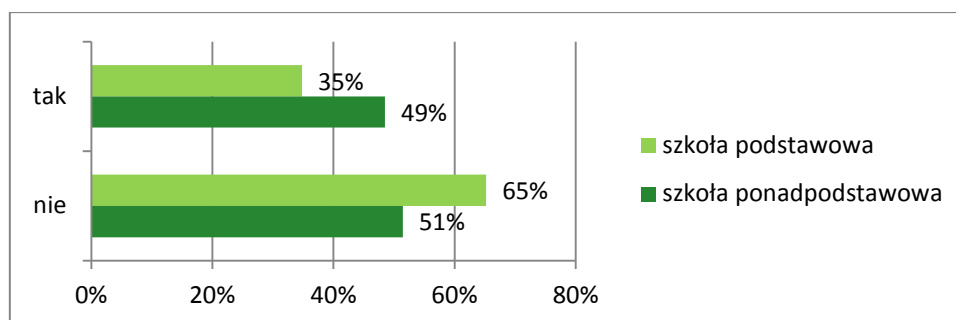
WYK. 55. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?²²

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy badanym uczniom zdarzyło się kiedykolwiek czuć źle z powodu braku dostępu do komputera i Internetu. Większość uczniów szkoły podstawowej twierdzi, że nie (65%), podczas gdy przeciwnego zdania jest 35%. Wśród uczniów szkoły ponadpodstawowej sytuacja wygląda jeszcze poważniej. Aż 49% z nich przyznała, iż zdarzyło im się czuć źle z tego powodu, 51% uważa, że nie.

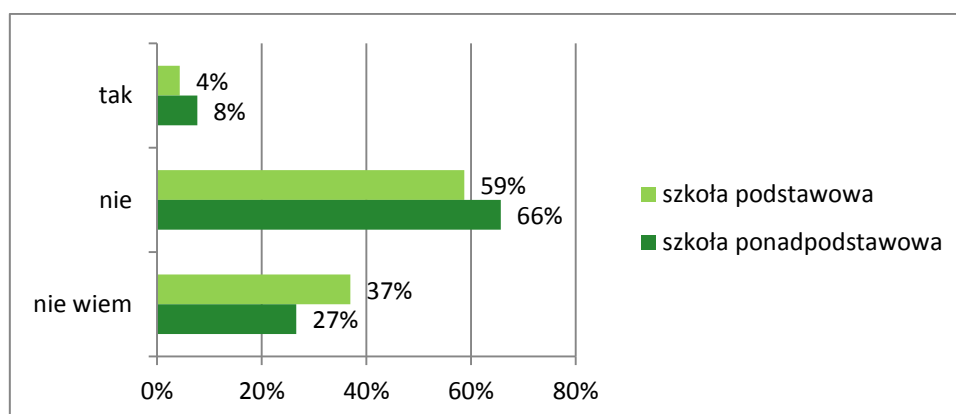
²² Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

WYK. 56. Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek czuć źle z powodu braku dostępu do komputera i Internetu?

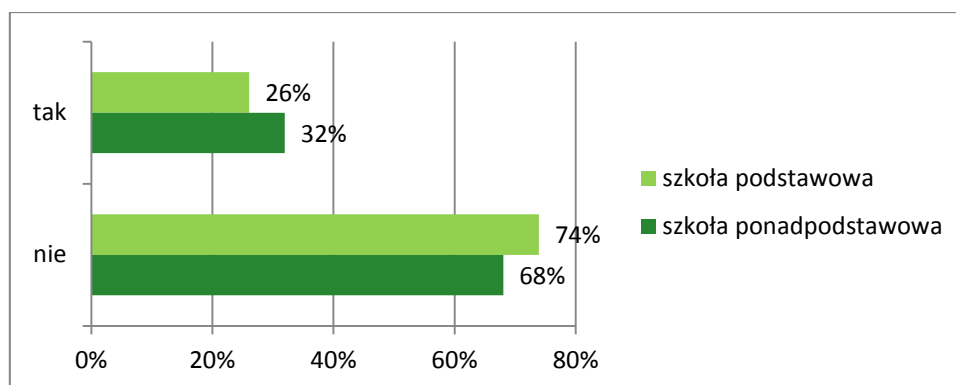
Uczniów z gminy Tuliszków zapytano również o to, czy na komputer z którego korzystają, została założona tzw. „blokada rodzicielska”. Większość z nich sądzi, że nie (59% uczniów szkoły podstawowej, 66% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wielu nie jest co do tego pewnym (37% uczniów szkoły podstawowej, 27% uczniów szkoły ponadpodstawowej). 4% uczniów szkoły podstawowej oraz 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej przyznało, iż na używanym przez nich komputerze została założona „blokada rodzicielska”.

WYK. 57. Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?

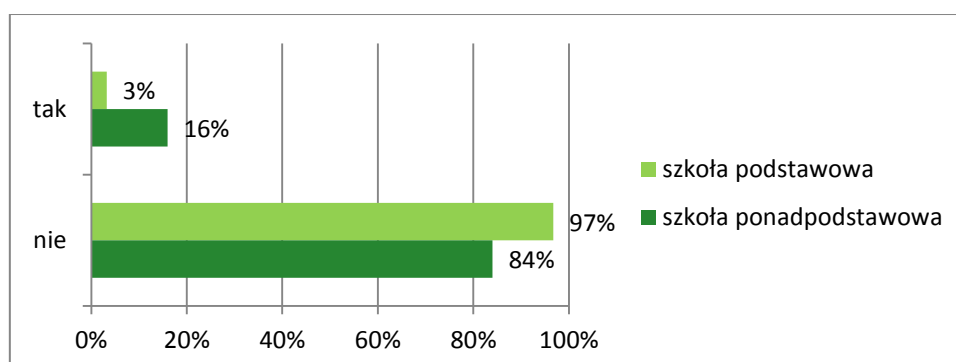
W celu uzyskania informacji dotyczących problemu uzależnienia od komputera i Internetu wśród dzieci i młodzieży, uczniom biorącym udział w niniejszym badaniu zadane zostało pytanie o to, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu, np. przed rodzicami. Większość uczniów, zarówno tych starszych jak i młodszych stwierdziła, że nie (74% uczniów szkoły podstawowej, 68% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy jednakże przyznali, że tak (26% uczniów szkoły podstawowej, 32% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 58. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i Internetu, np. przed rodzicami?

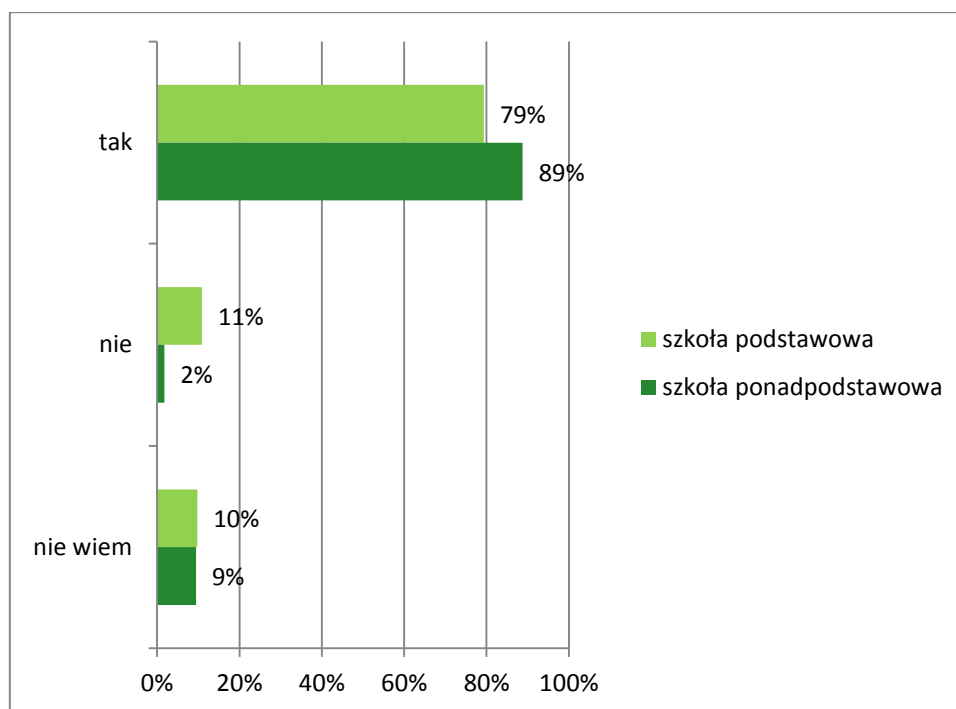
W kontekście korzystania z komputera oraz Internetu zapytano jeszcze uczniów o to, czy podaliby oni swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie. Większość z nich odpowiedziała, że nie (97% uczniów szkoły podstawowej, 84% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy jednakże byliby skłonni to zrobić (3% uczniów szkoły podstawowej, 16% szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 59. Czy podałybyś/łabyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie

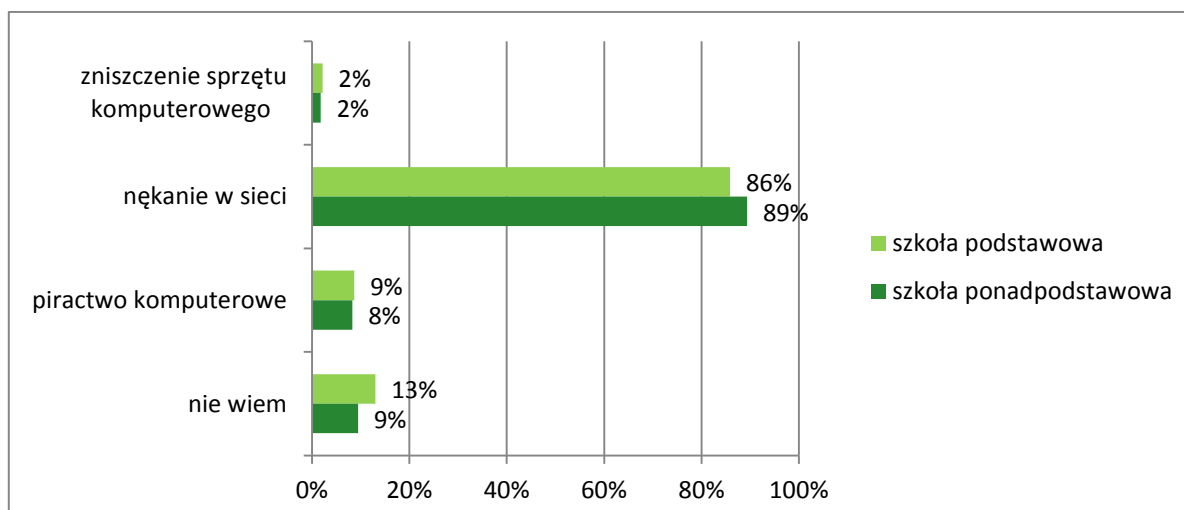
Tuliskowscy uczniowie zostali zapytani również o to, czy wiedzą czym jest cyberprzemoc. Zdecydowana większość z nich twierdzi, że tak (79% uczniów szkoły podstawowej, 89% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Nieliczni nie są jednakże co do tego pewni (10% uczniów szkoły podstawowej, 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a nawet przyznają, iż nie wiedzą czym jest cyberprzemoc (11% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 60. Czy wiesz czym jest cyberprzemoc?

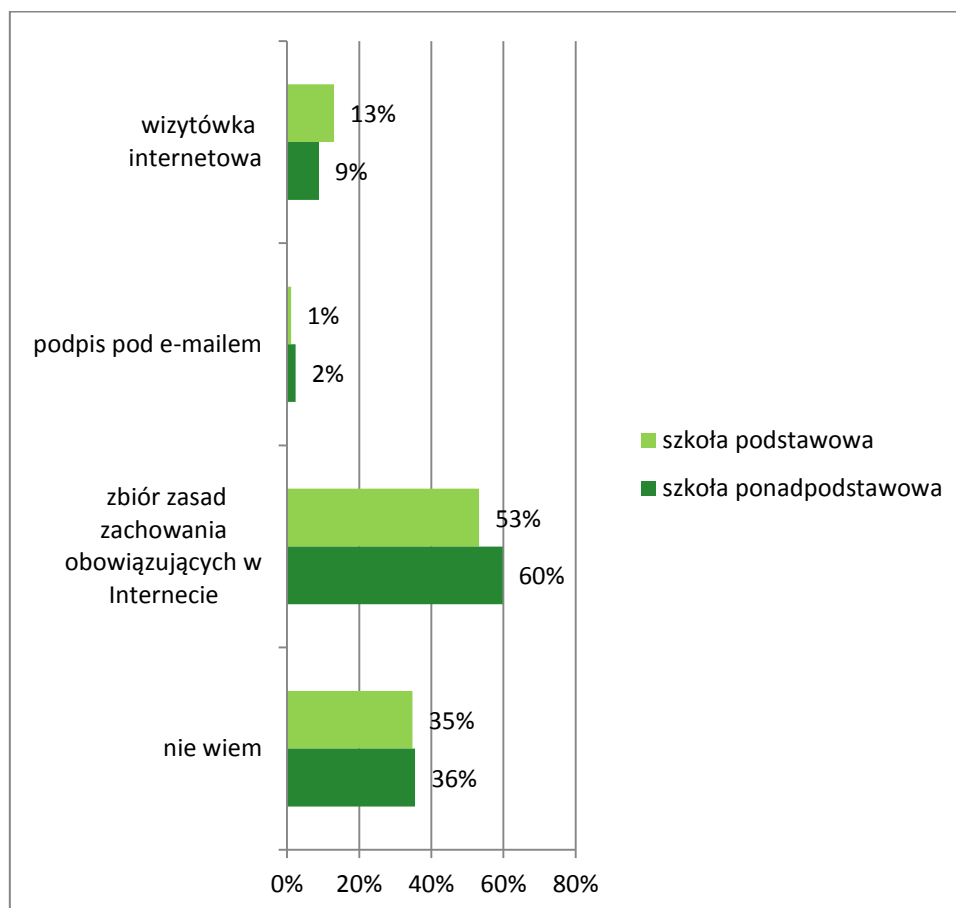
Następne pytanie było związane z poprzednim i polegało na dokończeniu zdania „Cyberprzemoc to...”, wskazując na jedną z podanych opcji odpowiedzi. Zdecydowana większość uczniów twierdzi, że cyberprzemoc to nękanie w sieci (86% uczniów szkoły podstawowej, 89% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Nieliczni uważają, iż cyberprzemoc to piractwo komputerowe (9% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej) lub zniszczenie sprzętu komputerowego (2% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy uczniowie, a było ich więcej niż w pytaniu poprzednim, przyznali, iż nie wiedzą czym jest cyberprzemoc (13% uczniów szkoły podstawowej, 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 61. Dokończ zdanie: „Cyberprzemoc to...”

Kolejnym krokiem w ankiecie również było zadanie polegające na dokończeniu zdania, tym razem na temat tego, czym jest netykieta. Większość uczniów uważa, iż jest to zbiór zasad zachowania obowiązujących w Internecie (53% uczniów szkoły podstawowej, 60% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy sądzą, iż netykieta to wizytówka internetowa (13% uczniów szkoły podstawowej, 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a jeszcze inni, że jest to podpis pod e-mailem (1% uczniów szkoły podstawowej, 2% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Spora część uczniów przyznała, iż nie wie, czym jest netykieta (35% uczniów szkoły podstawowej, 36% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

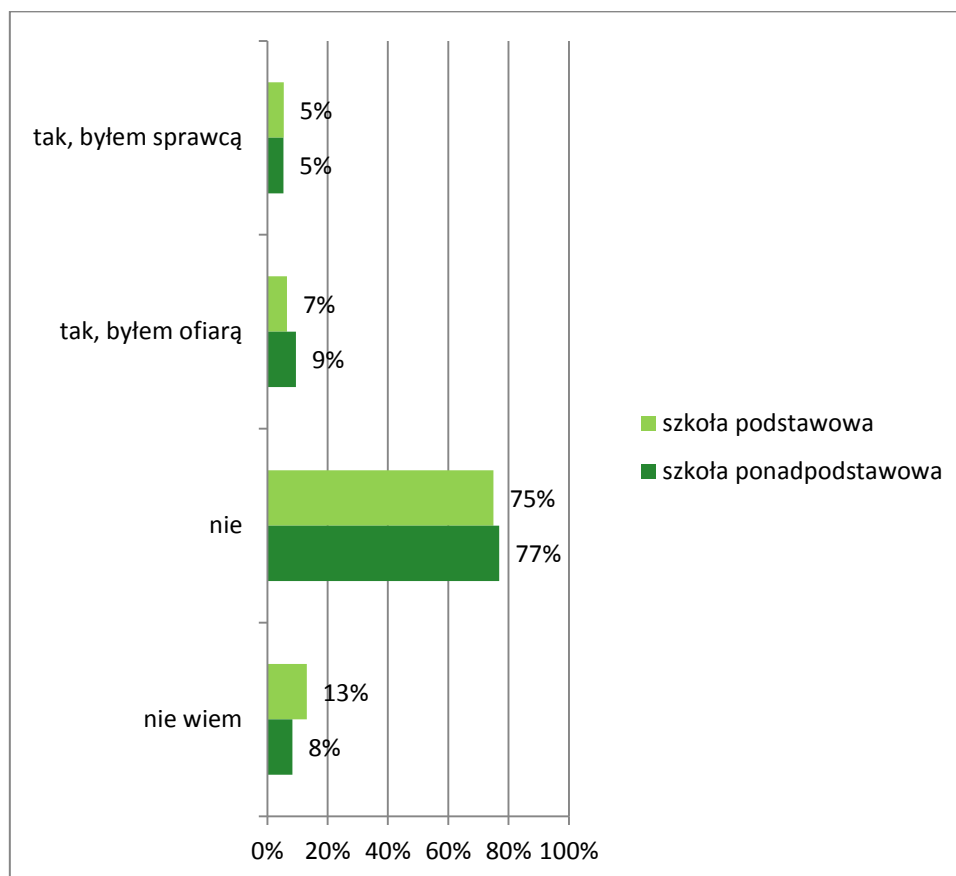
WYK. 62. Dokończ zdanie: „Netykieta to...”

Następnie dzieci oraz młodzież szkolna z gminy Tuliszków zostali zapytani o to, czy doświadczyli kiedykolwiek cyberprzemocy. Przeważająca część z nich uważa, że nie (75% uczniów szkoły podstawowej, 77% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niewielka grupa uczniów twierdzi, iż padła ofiarą cyberprzemocy (7% uczniów szkoły podstawowej, 9% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Byli również tacy, którzy przyznali się do bycia jej

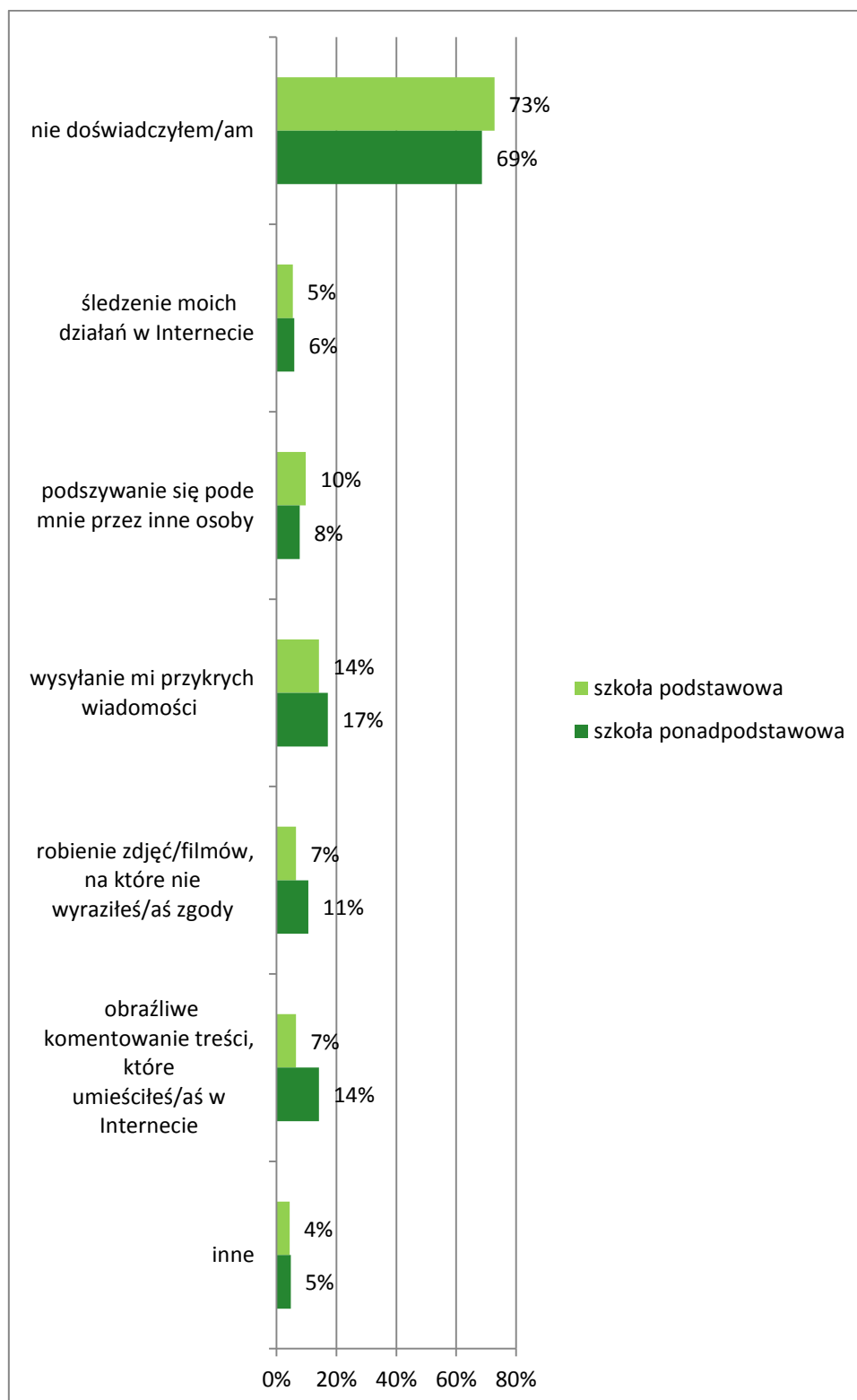
sprawcą (5% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy natomiast nie są pewni co do tego, czy mieli z nią do czynienia (13% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 63. Czy doświadczyłeś kiedykolwiek cyberprzemocy?

Pozostając w temacie zagrożeń związanych z korzystaniem z komputera oraz Internetu, tuliszkwscy uczniowie zostali zapytani o to, czy doświadczyli kiedykolwiek przykrych dla nich zachowań w Sieci. Zdecydowana większość z nich twierdzi, iż nie doświadczyła tego typu sytuacji (73% uczniów szkoły podstawowej, 69% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Nie wszyscy jednakże mieli takie szczęście. Część uczniów dostała przykre wiadomości (14% uczniów szkoły podstawowej, 17% uczniów szkoły ponadpodstawowej), niektórzy doświadczyli obraźliwych komentarzy na temat zamieszczonych przez nich treści (7% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej), podszywania się pod nich (10% uczniów szkoły podstawowej, 8% uczniów szkoły ponadpodstawowej), robienia zdjęć/filmów, na które nie wyrazili zgody (7% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej), śledzenia czynionych w Sieci działań (5% uczniów szkoły podstawowej, 6% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także innych nieprzyjemności (4% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 63. Czy doświadczyłeś/łaś kiedyś przykrych dla Ciebie zachowań przez Internet?²³

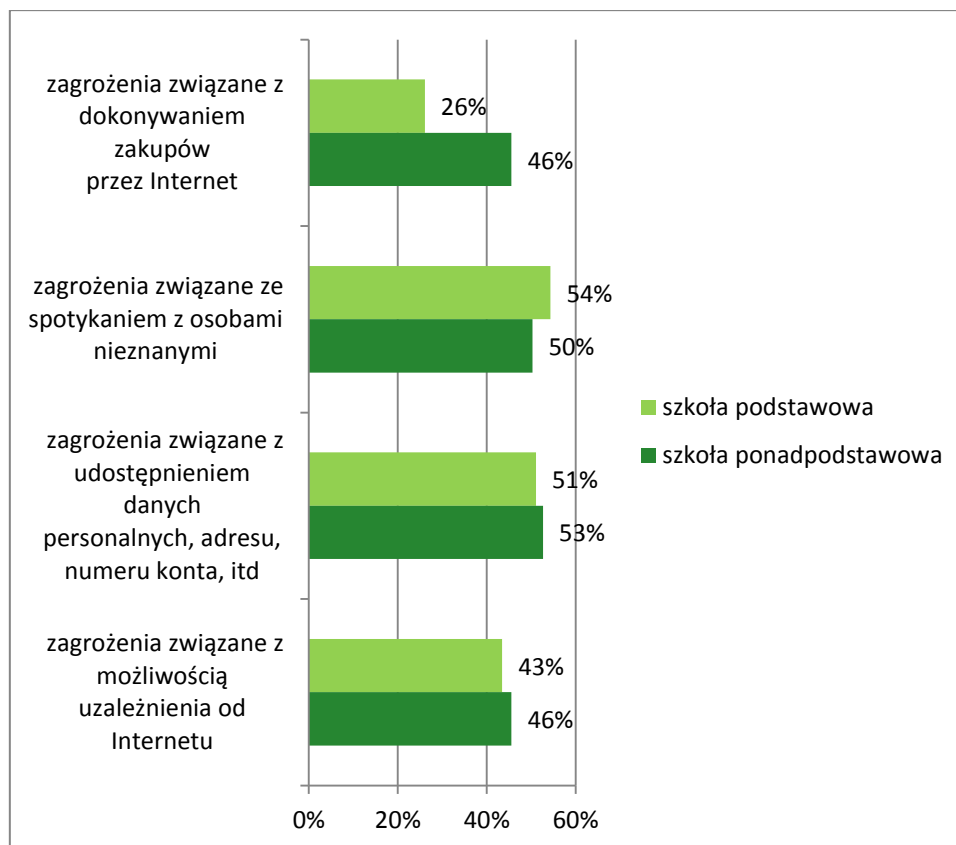

Uczniom została przedstawiona również lista wybranych zagrożeń związanych z korzystaniem z komputera oraz Internetu, z prośbą o to, aby wskazali te, które są im znane:

²³ Pytanie wielokrotnego wyboru- odpowiedzi nie sumują się do 100%.

- 26% uczniów szkoły podstawowej oraz 46% uczniów szkoły ponadpodstawowej jest świadomych zagrożeń związanych z dokonywaniem zakupów przez Internet,
- 54% uczniów szkoły podstawowej oraz 50% uczniów szkoły ponadpodstawowej zdaje sobie sprawę z zagrożeń związanych ze spotykaniem się z osobami nieznanymi,
- wielu uczniom znane są zagrożenia związane z udostępnianiem danych personalnych, adresu, numeru konta, itp. (51% uczniów szkoły podstawowej, 53% uczniów szkoły ponadpodstawowej),
- blisko połowa uczniów ma na uwadze zagrożenia związane z możliwością uzależnienia od Internetu (43% uczniów szkoły podstawowej, 46% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 64. Które z zagrożeń związanych z korzystaniem z komputera i Internetu jest ci znane?²⁴

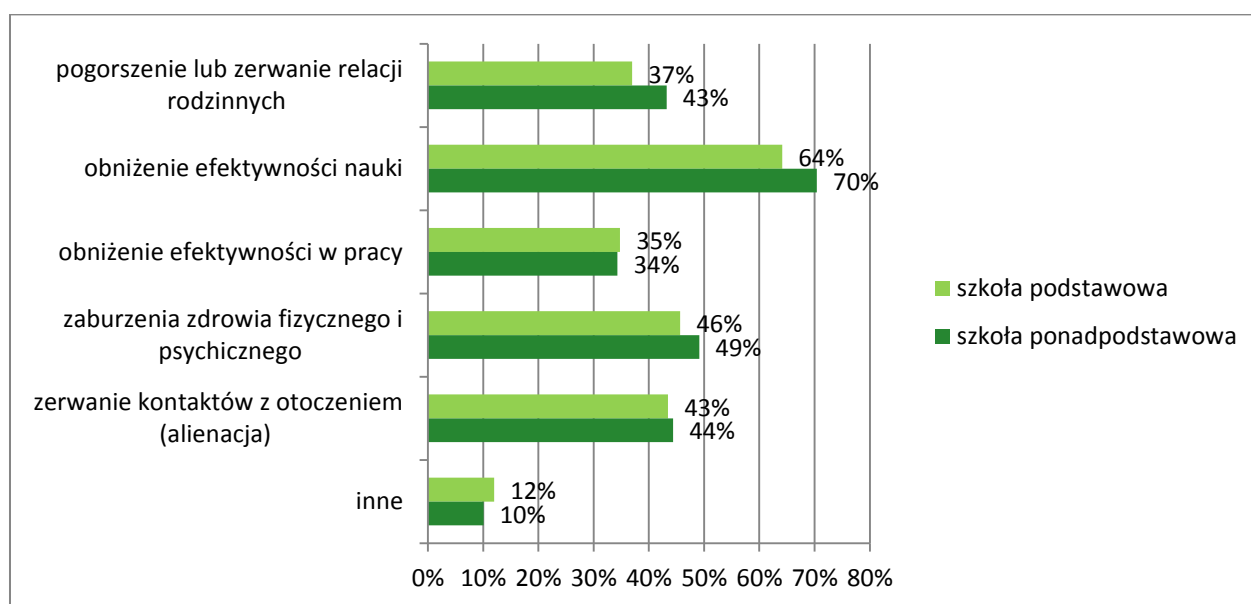
Podobne pytanie zostało zadane w kontekście sytuacji związanych z uzależnieniem od komputera:

- 37% uczniów szkoły podstawowej oraz 43% uczniów szkoły ponadpodstawowej jest świadomych możliwości pogorszenia lub zerwania relacji rodzinnych ze względu na uzależnienie od komputera,

²⁴ Pytanie wielokrotnego wyboru- odpowiedzi nie sumują się do 100%.

- 64% uczniów szkoły podstawowej oraz 70% uczniów szkoły ponadpodstawowej zdaje sobie sprawę z tego, iż może ono spowodować obniżenie efektywności nauki,
- wielu uczniów wie, iż spędzanie zbyt dużej ilości czasu przed komputerem może obniżyć również efektywność w pracy (35% uczniów szkoły podstawowej, 34% uczniów szkoły ponadpodstawowej),
- blisko połowa uczniów ma na uwadze zagrożenia związane z zaburzeniami zdrowia fizycznego i psychicznego spowodowane nałogiem komputerowym (46% uczniów szkoły podstawowej, 49% uczniów szkoły ponadpodstawowej),
- 43% uczniów szkoły podstawowej i 44% uczniów szkoły ponadpodstawowej zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa zerwania kontaktów z otoczeniem (alienacji), będącej konsekwencją wspomnianego uzależnienia,
- niektórzy respondenci twierdzą, iż są jeszcze inne, nie wymienione dotąd zagrożenia związane z uzależnieniem od komputera i Internetu (12% uczniów szkoły podstawowej, 10% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

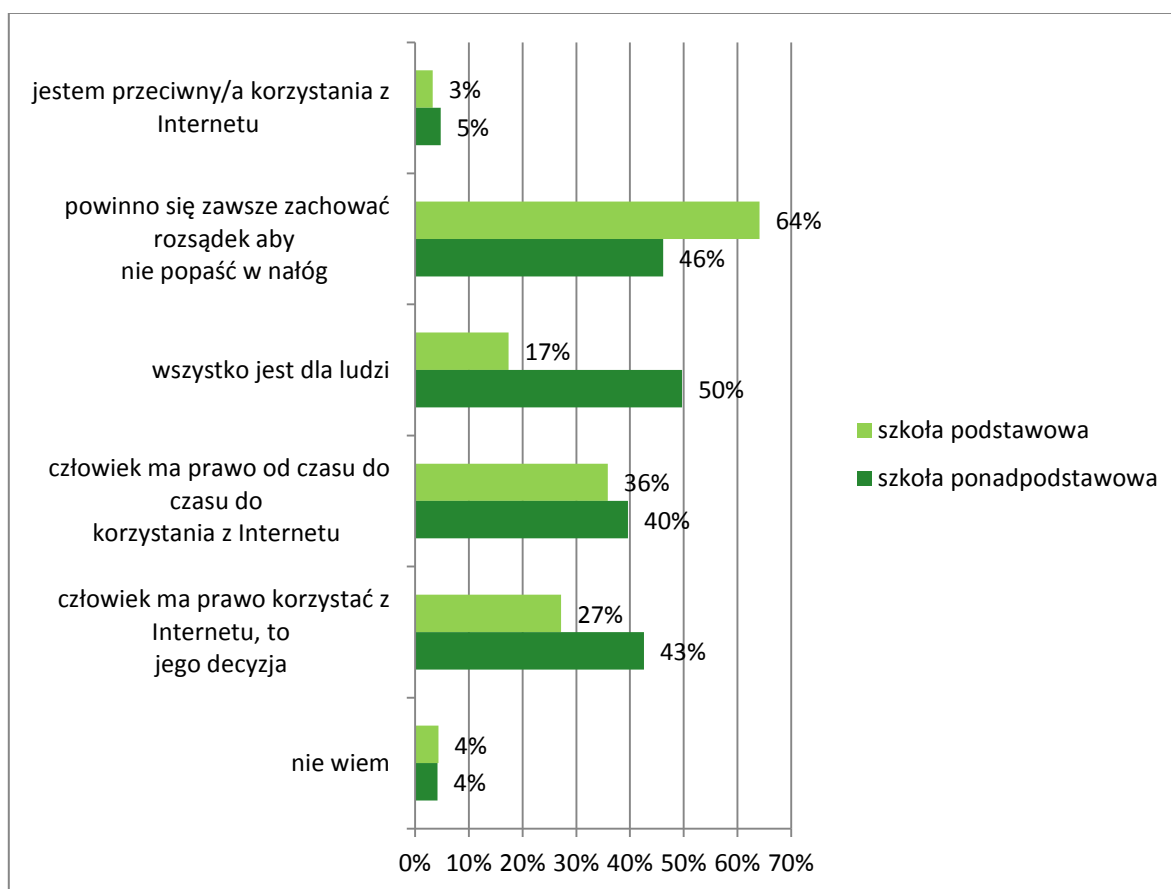
WYK. 65. Które z wymienionych sytuacji są ci znane, które są związane z uzależnieniem od komputera?²⁵

²⁵ Pytanie wielokrotnego wyboru- odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Uczniom zadano również pytanie o to, jakie jest ich podejście do korzystania z komputera oraz Internetu. Największa grupa twierdzi, iż powinno się w tym zawsze zachować rozsądek, aby nie popaść w nałóg (64% uczniów szkoły podstawowej, 46% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wielu zgadza się ze stwierdzeniem, że człowiek ma od czasu do czasu prawo do korzystania z Internetu (36% uczniów szkoły podstawowej, 40% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Część uczniów uważa, że człowiek ma prawo korzystać z Internetu, to jego decyzja (27% uczniów szkoły podstawowej, 43% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy popierają pogląd, iż wszystko jest dla ludzi (17% uczniów szkoły podstawowej, 50% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Nieliczni uczniowie są przeciwni korzystaniu z Internetu (3% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej), podobnie niewielki odsetek badanych wskazał w tym pytaniu odpowiedź „nie wiem” (4% uczniów szkoły podstawowej, 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

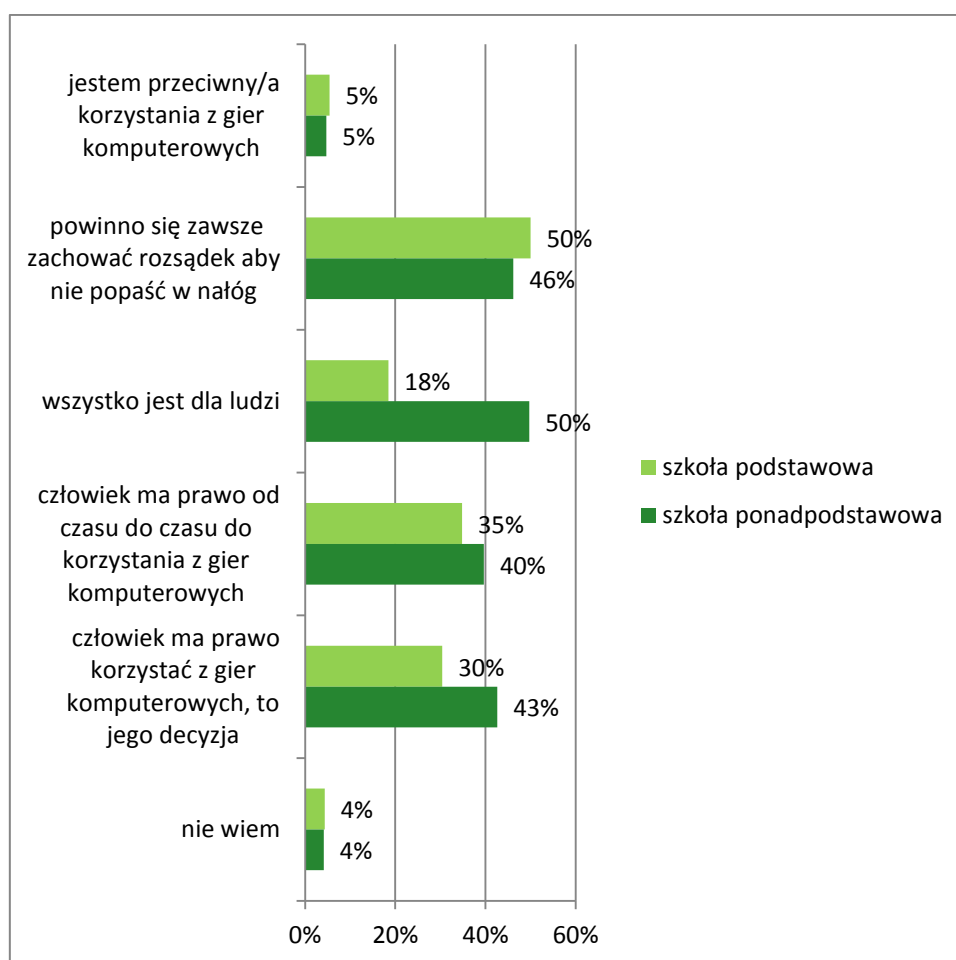
WYK. 66. Jakie jest Twoje podejście do korzystania z Internetu?²⁶

²⁶ Pytanie wielokrotnego wyboru- odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Na zakończenie badania tuluszkowscy uczniowie zostali zapytani o to, jakie jest ich podejście do korzystania z gier komputerowych. Największa grupa twierdzi, iż powinno się w tym zawsze zachować rozsądek, aby nie popaść w nałóg (50% uczniów szkoły podstawowej, 46% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Wielu zgadza się ze stwierdzeniem, że człowiek ma od czasu do czasu prawo do korzystania z gier komputerowych (35% uczniów szkoły podstawowej, 40% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także że ma do tego prawo, gdyż to jego decyzja (30% uczniów szkoły podstawowej, 43% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niektórzy popierają pogląd, iż wszystko jest dla ludzi (18% uczniów szkoły podstawowej, 50% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Nieliczni uczniowie są przeciwni korzystaniu z gier komputerowych (5% uczniów szkoły podstawowej, 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej), podobnie niewielki odsetek badanych wskazał w tym pytaniu odpowiedź „nie wiem” (4% uczniów szkoły podstawowej, 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

WYK. 67. Jakie jest Twoje podejście do korzystania z gier komputerowych?²⁷

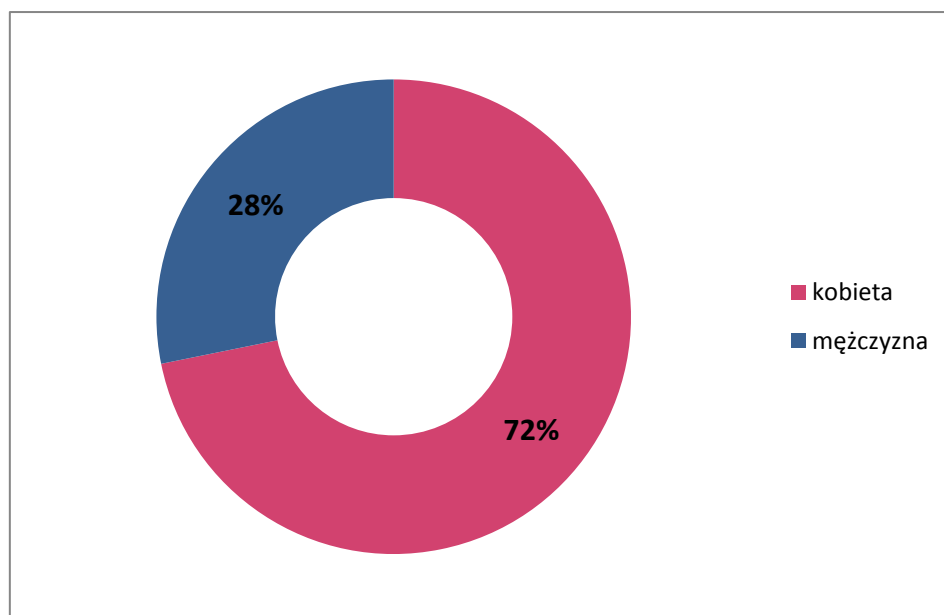
²⁷ Pytanie wielokrotnego wyboru- odpowiedzi nie sumują się do 100%.

4. BADANIE RODZICÓW UCZNIÓW Z GMINY TULISZKÓW

4.1 Struktura badanej populacji

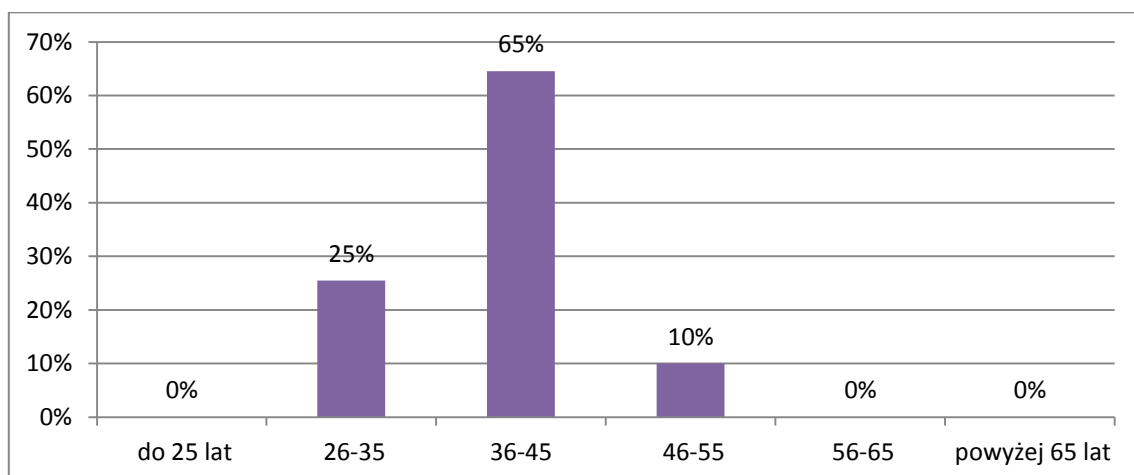
W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Tuliszków wzięło również udział 110 rodziców tamtejszych uczniów. Wśród nich 72% stanowiły kobiety, natomiast 28% mężczyźni.

WYK. 68. PŁEĆ – RODZICE

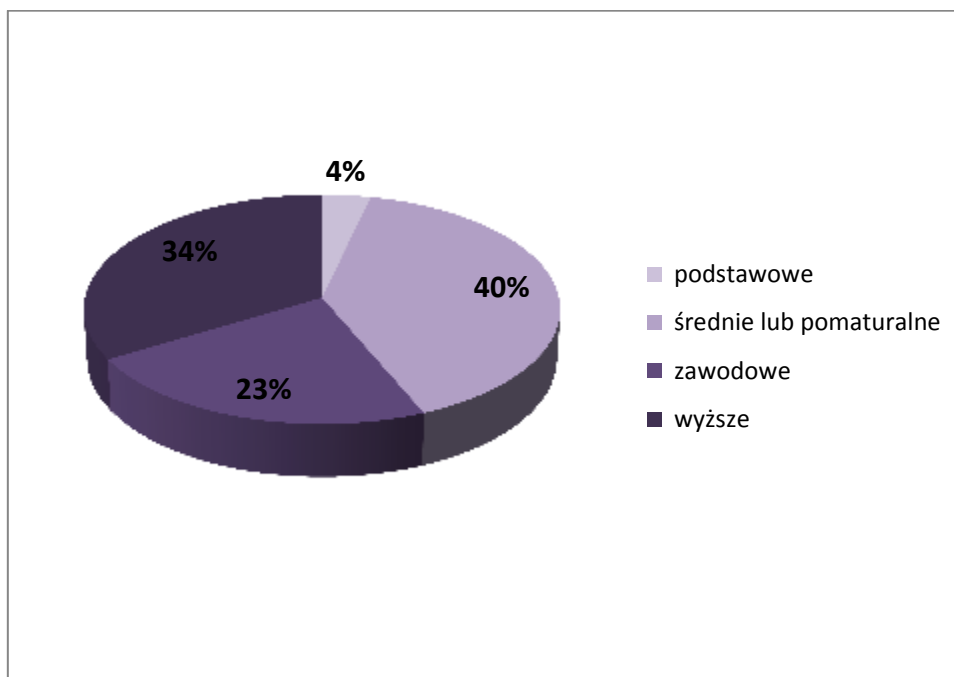
Respondenci w tej części badania byli również zróżnicowani ze względu na wiek. Największa grupa ankietowanych znajdowała się w wieku między 36 a 45 rokiem życia (65%). 25% to osoby w wieku 26-35 lat, natomiast 10% to badani w wieku 46-55 lat.

WYK. 69. WIEK – RODZICE

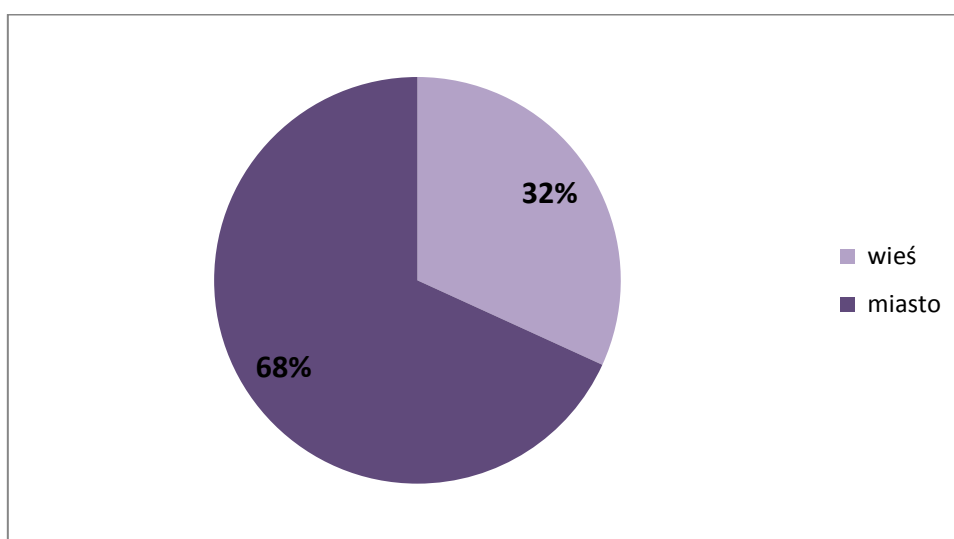
Jeśli zaś chodzi o wykształcenie respondentów w tej części badania, największa grupa posiada wykształcenie średnie lub pomaturalne (40%). Wielu ma wyższe (34%) oraz zawodowe (23%). Znikoma liczba osób posiada wykształcenie podstawowe (4%).

WYK. 70. WYKSZTAŁCENIE – RODZICE

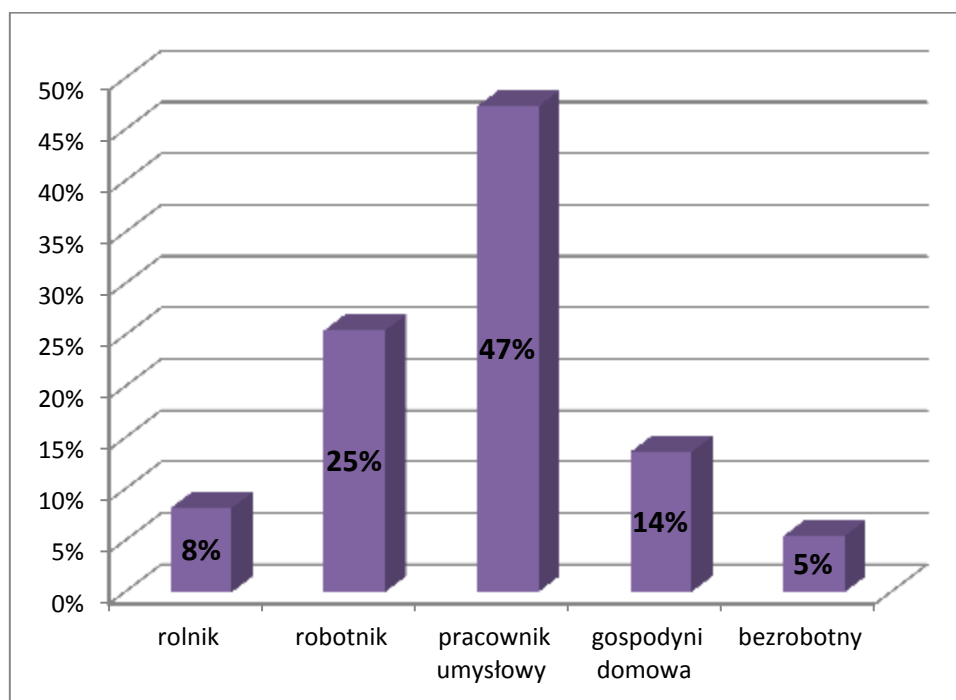
Większość badanych rodziców zamieszkuje miasto (68%). Mieszkańcami wsi jest natomiast 32% dorosłych respondentów.

WYK. 71. MIEJSCE ZAMIESZKANIA- RODZICE

Rodzice uczniów z Tuliszkowa zostali również zapytani o rodzaj wykonywanej pracy. Największą grupę stanowili pracownicy umysłowi (47%). Dokładnie jedna czwarta respondentów wykonuje zawód robotniczy (25%). 14% ankietowanych to gospodynie domowe, 8% rolnicy, natomiast 5% wśród badanych osób stanowili bezrobotni.

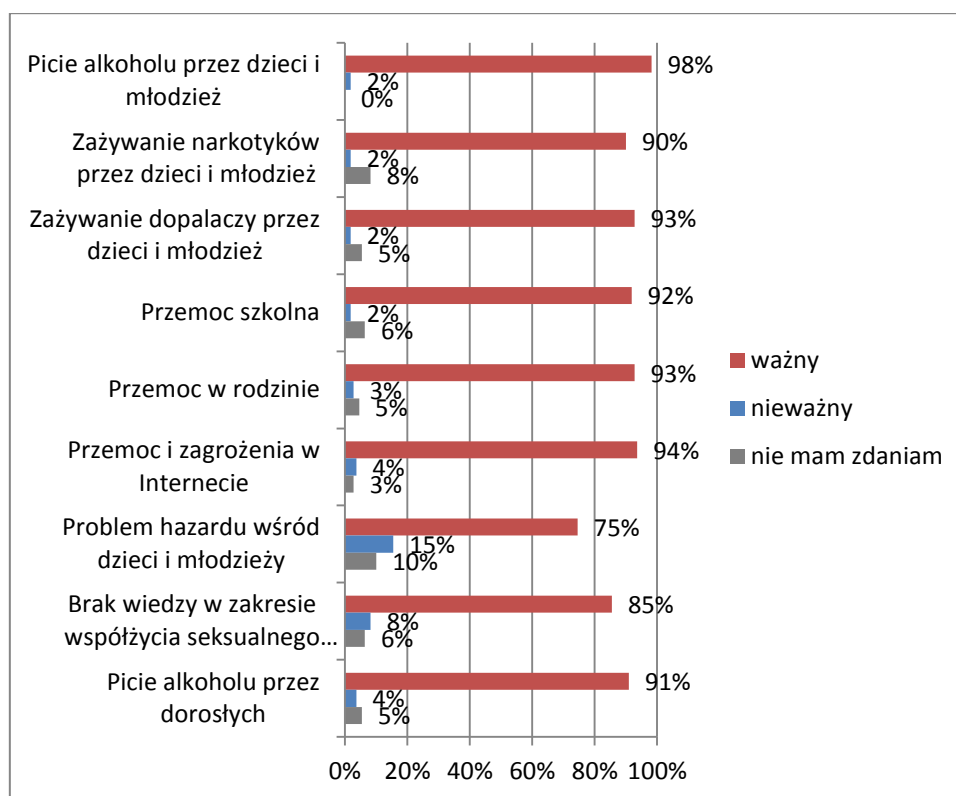
WYK. 72. RODZAJ WYKONYWANEJ PRACY- RODZICE

4.2 Postrzeganie wybranych problemów społecznych przez rodziców z gminy Tuliszków

Pierwsze pytanie ankietowe skierowane do dorosłych mieszkańców gminy Tuliszków dotyczyło postrzegania istotności wybranych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Respondenci mieli ustosunkować się do wybranych kwestii poprzez ocenę ich ważności. W ankiecie wyjaśniono, że problem ważny istnieje i wymaga wzmoczonych działań ze strony odpowiednich instytucji, natomiast problem nieważny to taki, który nie wymaga podejmowania działań. Z zebranych danych wynika, że wymienione problemy społeczne nie są obojętne dla mieszkańców biorących udział w badaniu. Najistotniejszymi problemami wydają się dla nich kolejno: picie alkoholu przez dzieci i młodzież (98%), przemoc i zagrożenia w Internecie (94%), zażywanie dopalaczy przez dzieci i młodzież (93%), przemoc w rodzinie (93%), przemoc szkolna (92%), picie alkoholu przez dorosłych (91%), brak wiedzy w zakresie współżycia seksualnego wśród młodzieży (85%), a także problem hazardu wśród dzieci i młodzieży (75%). Należy nadmienić, iż procentowy rozkład odpowiedzi przy każdym z wymienionych problemów był zbliżony, co może oznaczać, iż wszystkie z nich w podobnym, dość poważnym stopniu dotyczą gminę Tuliszków.

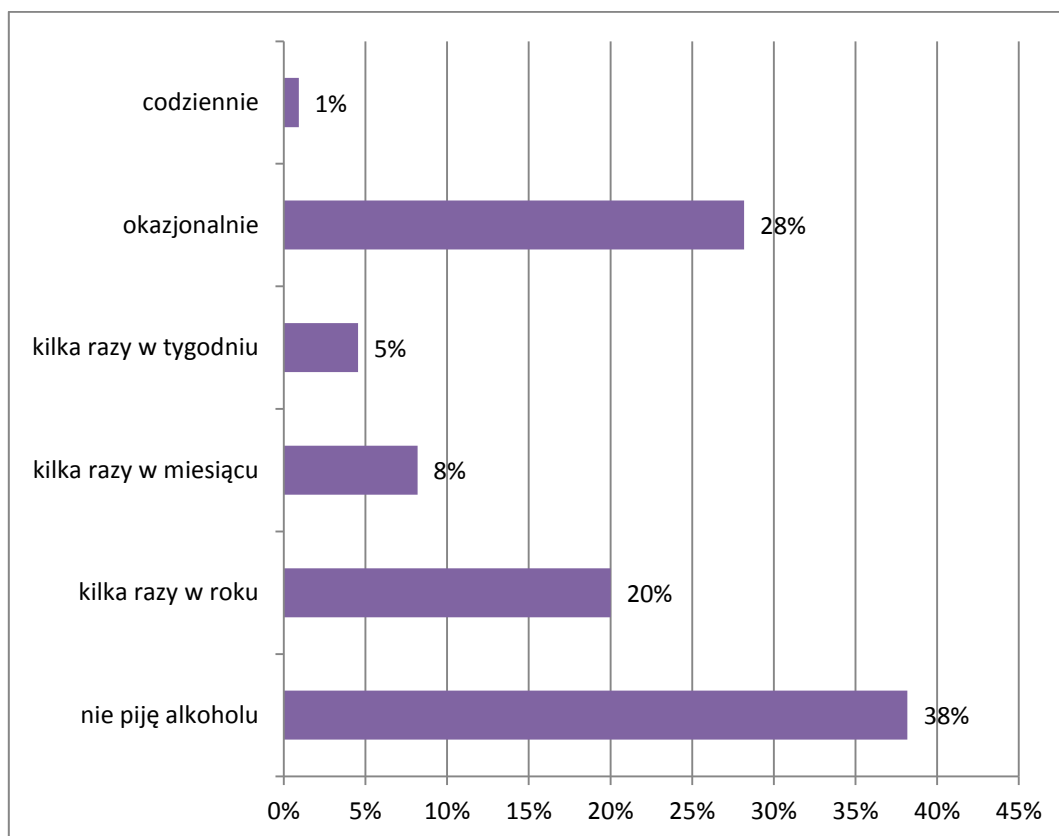
WYK. 73. Proszę ocenić istotność wymienionych problemów społ. w Pani/Pana miejscowości.

4.3. Problem alkoholowy z perspektywy rodziców z gminy Tuliszków

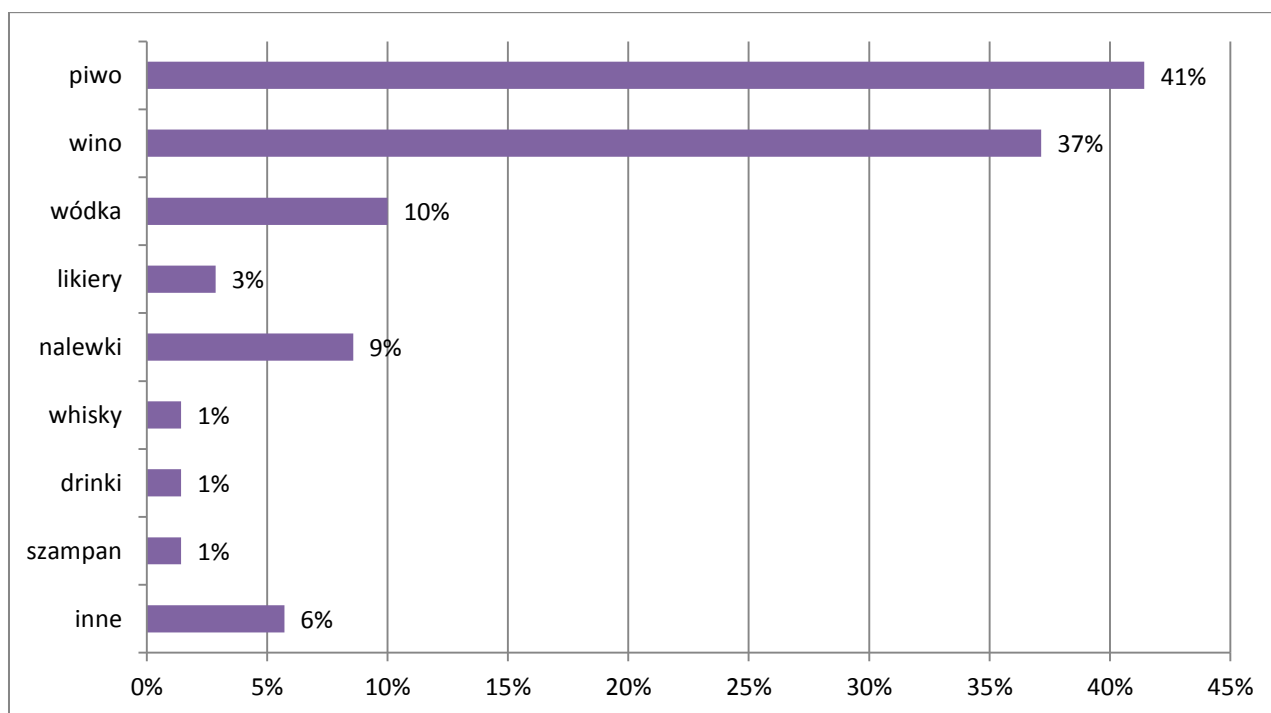
Za jedno z najbardziej istotnych problemów społecznych występujących na terenie gminy zostało uznane spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież, a także nadmierne spożywanie go przez osoby dorosłe. W związku z tym badanym zadano szereg pytań dotyczących skali zjawiska w ich otoczeniu a także ich osobistych doświadczeń. Respondenci zostali zapytani o to, jak często oni sami sięgają po alkoholowe trunki. 38% badanych twierdzi, iż w ogóle nie spożywa alkoholu. Jeśli chodzi o pozostałych, to najbardziej liczna była grupa respondentów, którym zdarza im się pić alkohol okazjonalnie (28%). Mniejsza część ankietowanych twierdzi, iż pije alkohol kilka razy w roku (20%), kilka razy w miesiącu (8%) oraz kilka razy w tygodniu (5%). Zaledwie 1% ankietowanych zadeklarowało, że spożywa alkohol codziennie.

WYK. 74. Jak często spożywa Pani/Pan alkohol?

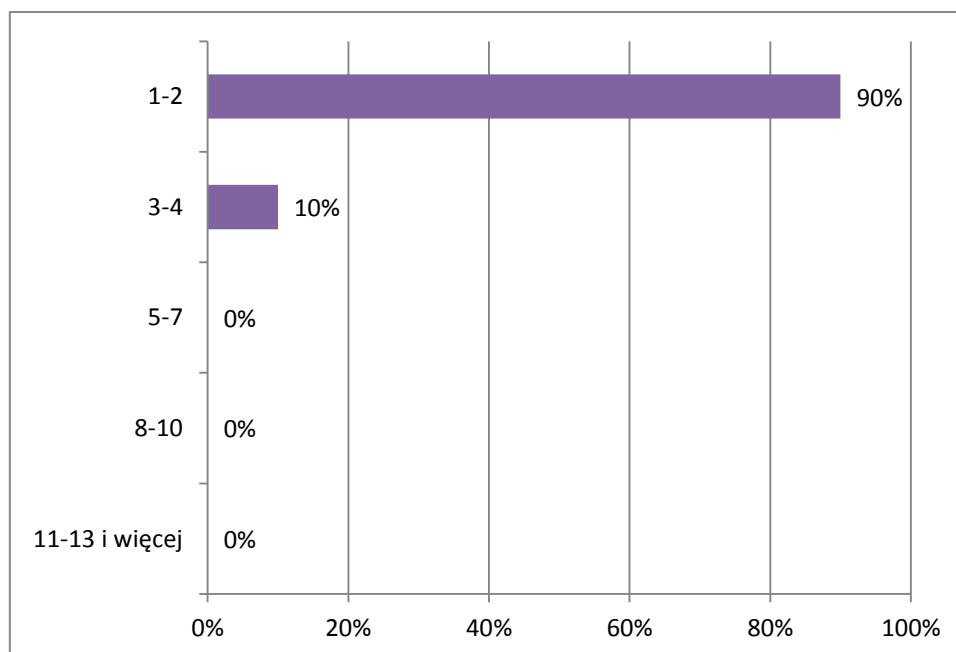
Kolejne pytanie dotyczyło rodzajów trunków spożywanych przez respondentów. Najwięcej ankietowanych sięga po piwo (41%). Sporym zainteresowaniem wśród badanych cieszy się również wino (37%). Na kolejnych miejscach znalazły się: wódka (10%), nalewki (9%), likiery (3%), whisky (1%), drinki (1%), a także szampan (1%). 6% osób twierdzi, iż pija również inne, nie uwzględnione w kafeterii odpowiedzi rodzaje alkoholu.

WYK. 75. Jakiego rodzaju alkohol spożywa Pani/Pan najczęściej?

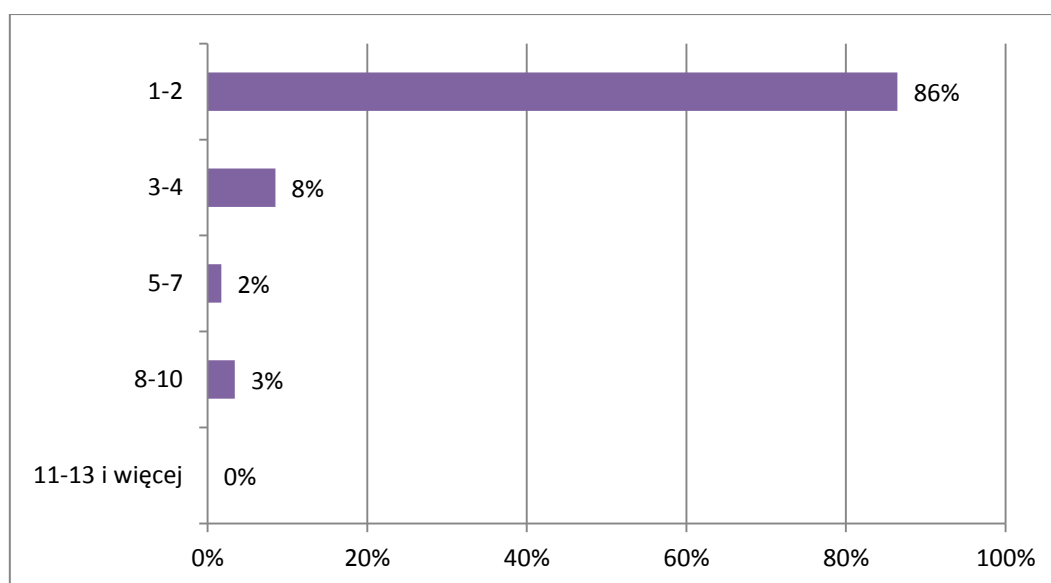
Następne pytania koncentrowały się na tym, jaką ilość alkoholu spożywają respondenci za jednym razem. Na początku zapytano o piwo. Zdecydowana większość z nich wypija jednorazowo 1-2 butelki (90%), niektórzy natomiast 3-4 butelki (10%).

WYK. 76. Ile butelek piwa (0,5) spożywa Pan/i jednorazowo?

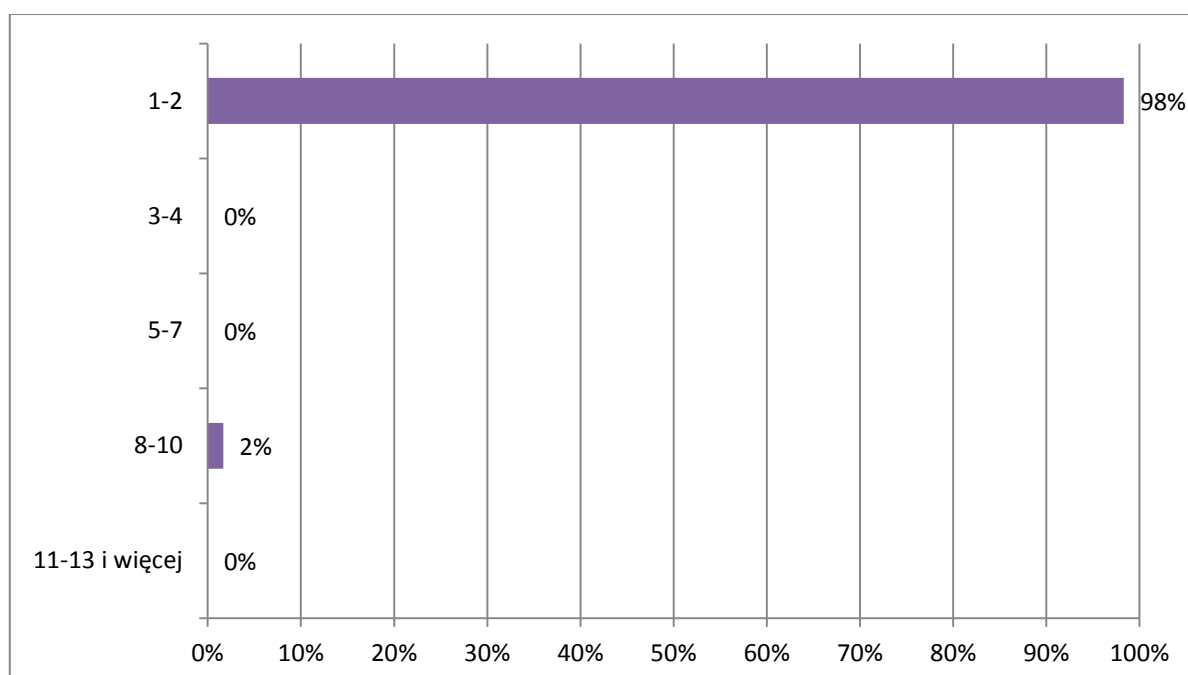
Przedmiotem następnego pytania była wódka. Najlicniejsza grupa badanych spożywa jednorazowo 1-2 kieliszki (86%). Niektórzy wypijają 3-4 kieliszki (8%), 5-7 kieliszków (2%), a nawet 8-10 kieliszków (3%) wódki przy jednej okazji.

WYK. 77. Ile kieliszków wódki (30 ml) spożywa Pan/i jednorazowo?

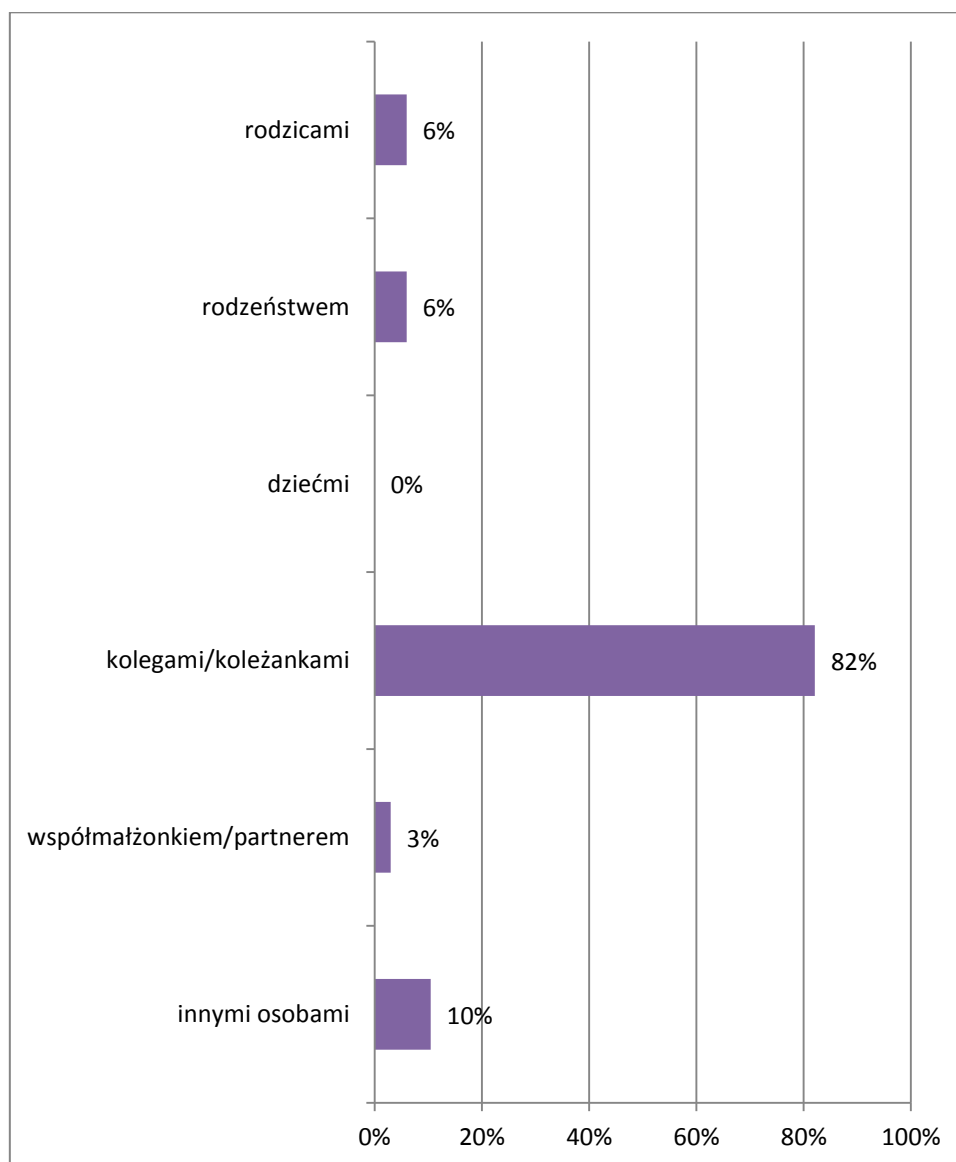
Ostatnie z tego typu pytań dotyczyło wina. Niemal wszyscy rodzice wypijają jednorazowo 1-2 kieliszki wina (98%). 2% spożywa jednakże 8-10 kieliszków.

WYK. 78. Ile kieliszków wina (100 ml) spożywa Pan/i jednorazowo?

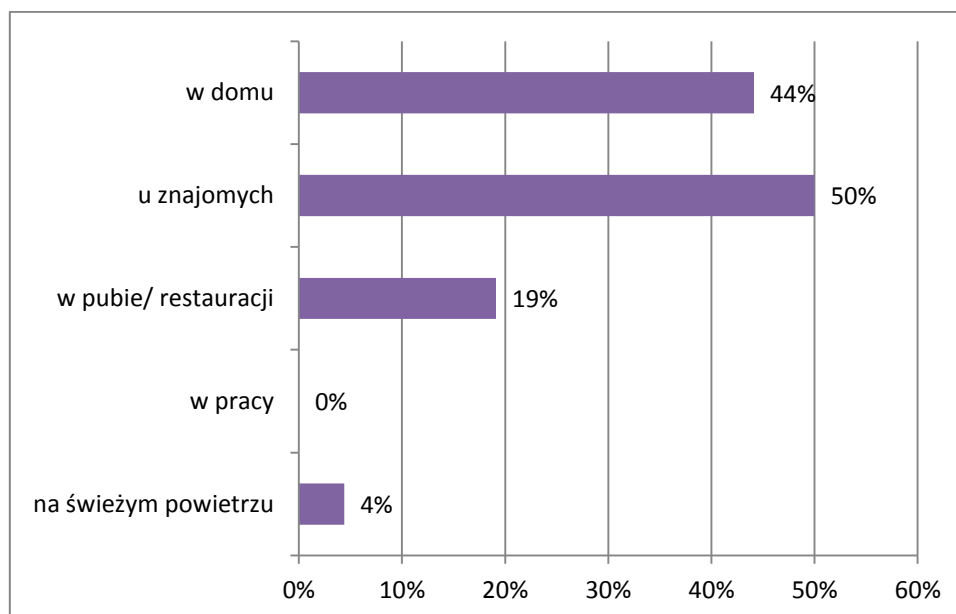
Respondenci zostali zapytani o to, z kim najczęściej spożywają alkohol. Wskazali oni w tym kontekście kolegów bądź koleżanki (82%), rodziców (6%), rodzeństwo (6%), współmałżonków bądź partnerów (3%), a także inne, nie wymienione dotąd osoby (10%).

WYK. 79. Z kim najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

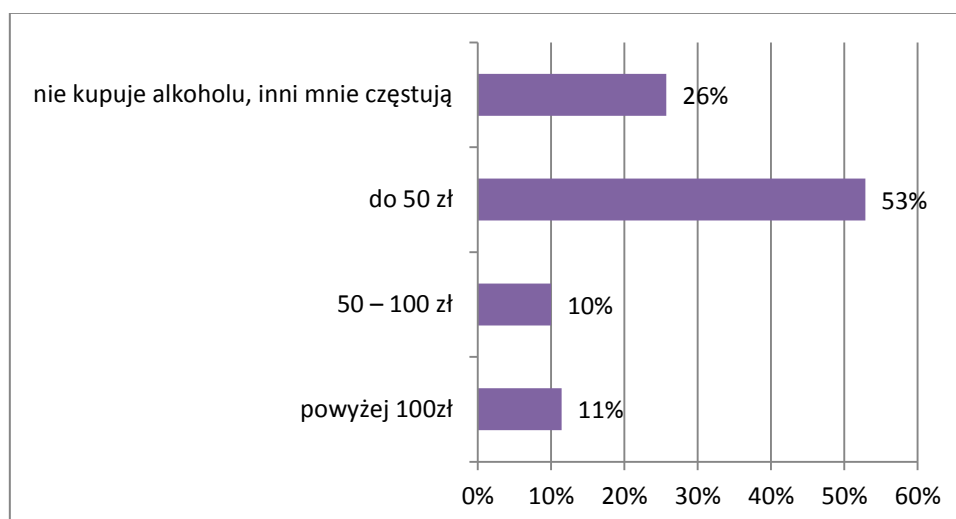
Kolejne pytanie dotyczyło miejsca spożywania przez respondentów alkoholu. Mogli oni w tym pytaniu zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Dokładnie połowa badanych najczęściej spożywa napoje alkoholowe u swoich znajomych (50%). Niewiele mniej osób robi to przeważnie we własnym domu (44%). Część respondentów pije alkohol głównie w pubach bądź restauracjach (19%), natomiast nieliczni robią to na świeżym powietrzu (4%).

WYK. 80. Gdzie najczęściej spożywa Pan/i napoje alkoholowe?

Respondenci, którym zdarza się pić alkohol, zostali zapytani również o to, ile pieniędzy wydają miesięcznie na jego zakup. Ponad połowa respondentów uznała, iż przeznacza na alkohol do 50 złotych miesięcznie (53%). Pewna grupa respondentów przyznała natomiast, że w ogóle nie kupuje napojów alkoholowych, gdyż jest nimi częstowana przez innych (26%). 11% badanych przeznacza na alkohol ponad 100 złotych, natomiast 10% pomiędzy 50 a 100 złotych miesięcznie.

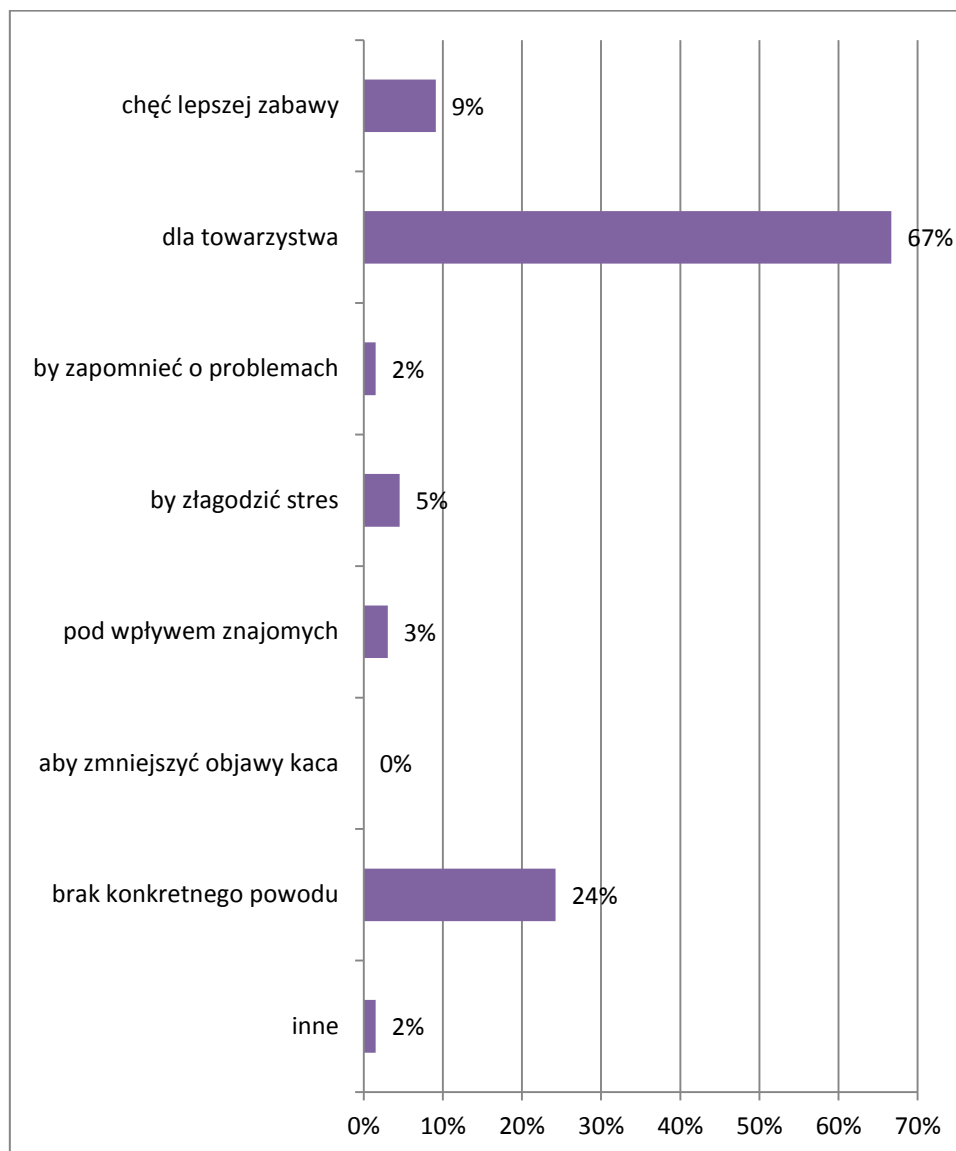
WYK. 81. Ile wydaje Pan/Pani miesięcznie na zakup alkoholu?

Następnie dorośli mieszkańcy gminy zostali zapytani o powody sięgania po alkohol. W przypadku tego pytania mogli oni wskazać kilka odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Najwięcej ankietowanych oznajmiło, iż robi to dla towarzystwa (67%). Wielu pije alkohol bez

konkretnego powodu (24%), ze względu na chęć lepszej zabawy (9%) lub by załagodzić stres (5%). Niewielka część respondentów przyznała, że do spożywania alkoholu skłania ich wpływ znajomych (3%) oraz chęć zapomnienia o problemach (2%). 2% ankietowanych twierdzi, iż robi to jeszcze z innych, nie uwzględnionych w kafeterii powodów. Dla nikogo natomiast picie alkoholu nie jest sposobem na zmniejszanie objawów kaca.

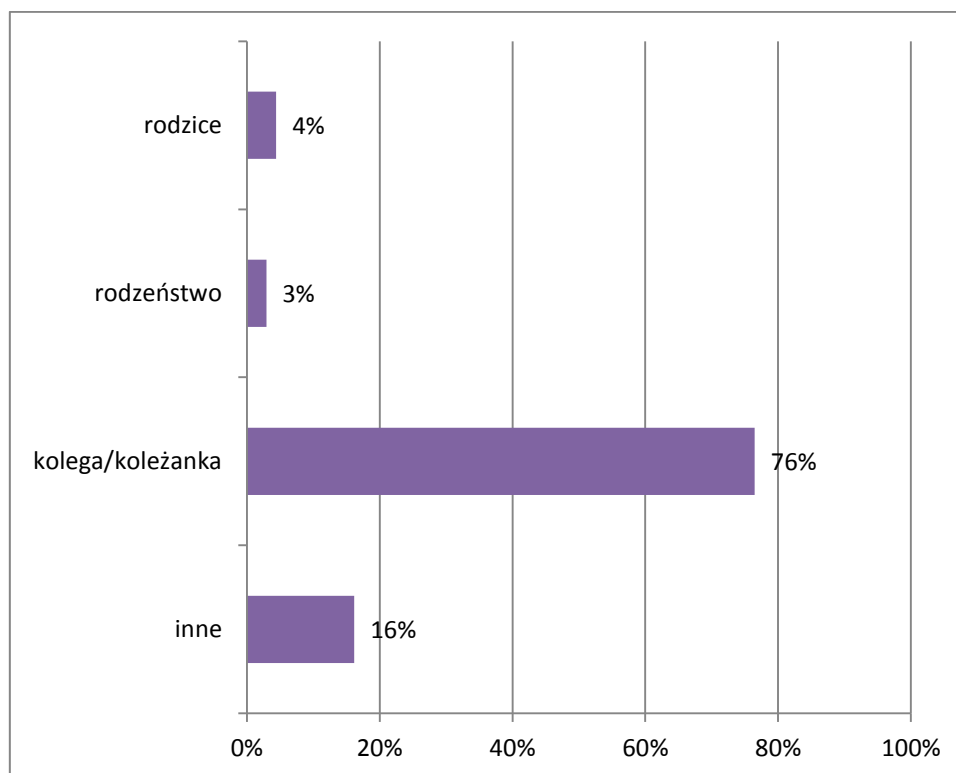
WYK. 82. Z jakiego powodu sięga Pani/Pan po alkohol?²⁸

Rodziców z gminy Tuliszków zapytano również o to, kto częstował ich alkoholem po raz pierwszy. Większość z nich wskazała w tym kontekście kolegów bądź koleżanki (76%). Niektórzy twierdzą, że byli to rodzice (4%), rodzeństwo (3%), a także inne, nie wymienione dotąd osoby (16%).

²⁸ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

WYK. 83. Kto Cię częstował pierwszy raz alkoholem?

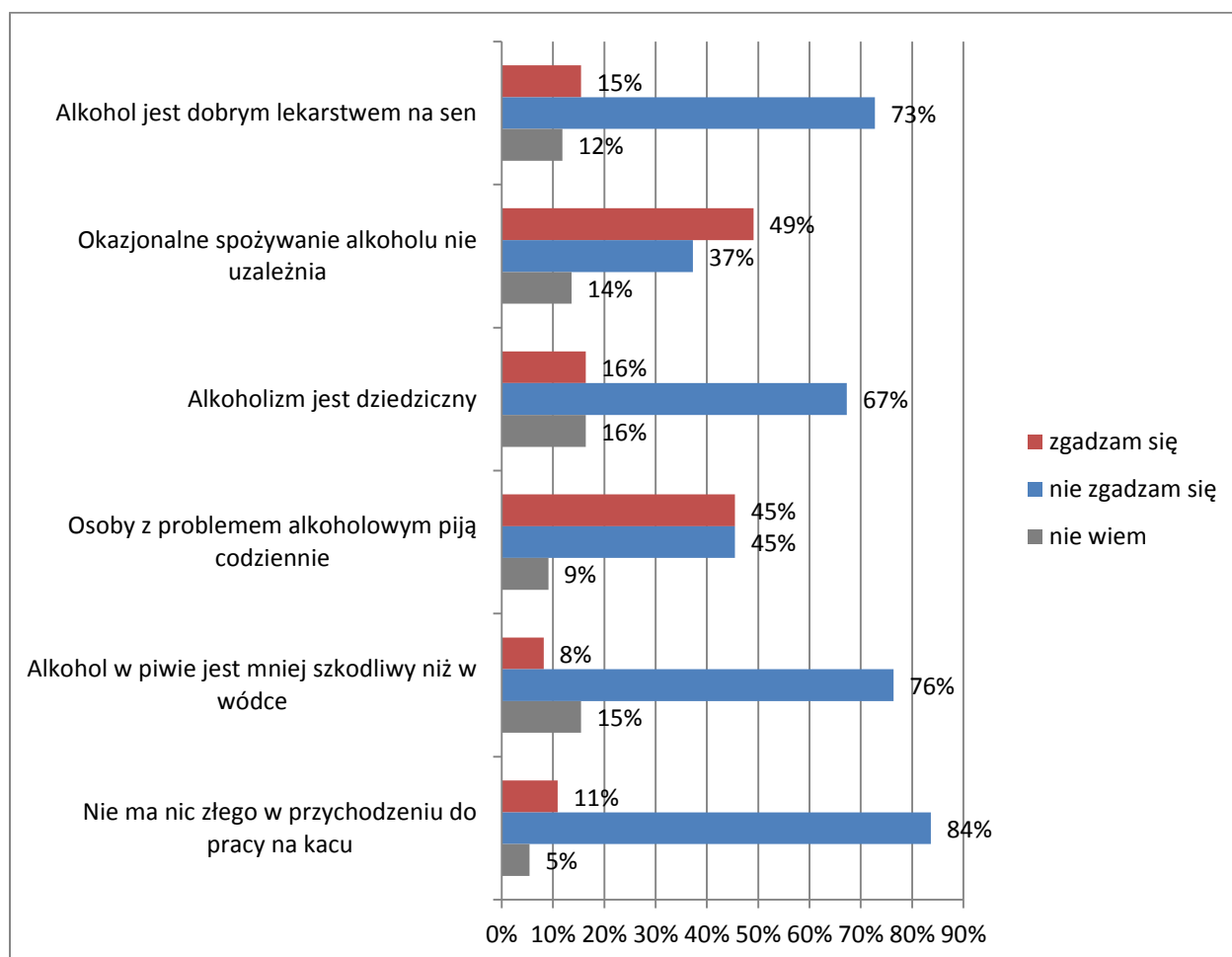

Kolejne pytanie zostało sformułowane w postaci sześciu twierdzeń, wobec których respondenci mieli ustosunkować się, wybierając odpowiedź „zgadzam się”, „nie zgadzam się” lub „nie wiem”.

- 1) Zdecydowana większość ankietowanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, iż alkohol jest dobrym lekarstwem na sen (73%). Twierdzi tak jednakże 15% osób biorących udział w badaniu. Pewna część respondentów wybrała natomiast odpowiedź „nie wiem” (12%).
- 2) Niemalże połowa ankietowanych twierdzi, iż okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia (49%). Przeciwnie zdanie ma 37% osób badanych. Niektórzy mieli problem z jednoznacznym ustosunkowaniem się do tego twierdzenia i wybrali odpowiedź „nie wiem” (14%).
- 3) W kwestii tego, czy alkoholizm jest dziedziczny, 16% respondentów odpowiedziało, że tak, natomiast aż 67% ankietowanych zaprzeczyło temu stwierdzeniu. 16% badanych wybrało odpowiedź „nie wiem”.

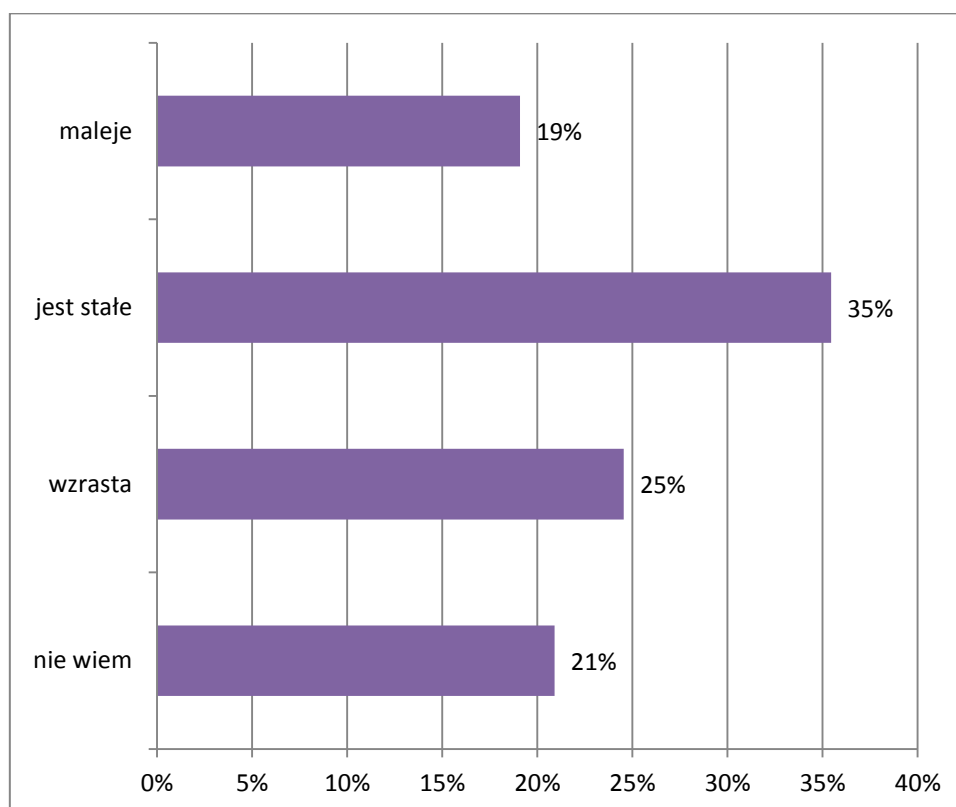
- 4) 45% respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, iż osoby z problemem alkoholowym spożywają alkohol codziennie. Dokładnie taka sama liczba ankietowanych ma przeciwne zdanie (45%). Część osób ma co do tego wątpliwości i wybrała odpowiedź „nie wiem” (9%).
- 5) Kolejne twierdzenie dotyczyło szkodliwości alkoholu w zależności od rodzaju trunku, a dokładnie tego, czy alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy, niż ten zawarty w wódce. Z taką hipotezą nie zgadza się większość badanych (76%). Pewna grupa osób uważa, że to prawda (8%). Niektórzy mieli co do tego wątpliwości i wybrali odpowiedź „nie wiem” (1%).
- 6) Zdecydowana większość badanych uważa przychodzenie do pracy na kacu za niewłaściwe (84%). Nieliczni badani nie widzą w tym niczego złego (11%), bądź też nie mają jednoznacznego zdania na ten temat (5%).

WYK. 84. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń

Respondenci zostali również poproszeni o ocenę tendencji charakteryzującej skalę problemu alkoholowego w ich miejscowości na przestrzeni lat. Większość ankietowanych nie dostrzega znaczących zmian w kontekście spożycia alkoholu na terenie gminy Tuliszków na przestrzeni czasu (35%). Nieco mniej osób twierdzi, iż skala spożywania alkoholu wzrasta (25%). Wielu miało problem z jednoznaczną oceną tego zjawiska i wybrali oni odpowiedź „nie wiem” (24%). Zaledwie 19% respondentów uważa, iż na przestrzeni czasu spożycie napojów alkoholowych w ich gminie maleje. Odpowiedzi badanych świadczą więc o tym, że problem alkoholowy w ich miejscowości istnieje od dawna, a ewentualne zmiany polegają raczej na jego pogłębianiu się, niż na poprawie sytuacji.

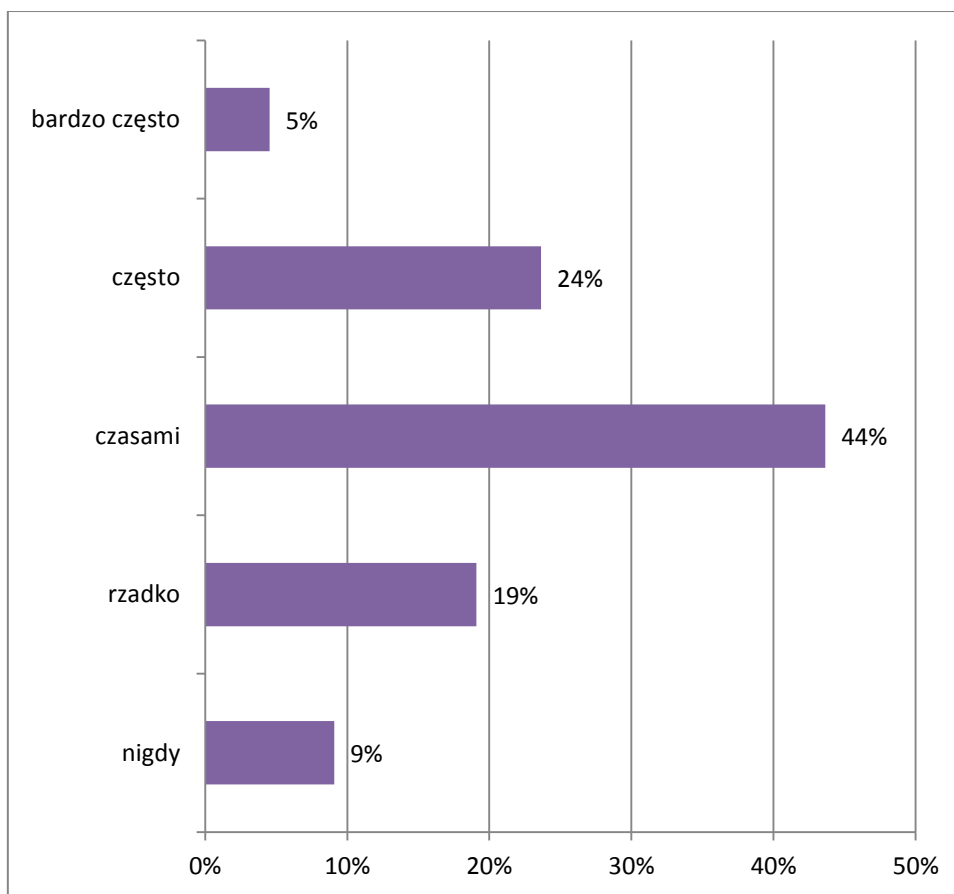
WYK. 85. Proszę ocenić, czy na przestrzeni kilku lat spożycie alkoholu na terenie Pani/Pana miejscowości maleje?

Kolejne pytanie ankietowe dotyczyło kwestii nietrzeźwych kierowców. Prawie połowa badanych uważa, iż w zamieszkiwanej przez nich miejscowości sytuacja jazdy samochodem po wypiciu alkoholu zdarza się czasami (44%). Blisko jedna czwarta osób ankietowanych twierdzi, iż zdarza się to często (24%). 19% uważa natomiast, że jazda po alkoholu ma miejsce rzadko. 9% dorosłych mieszkańców gminy jest zdania, iż w zamieszkiwanej przez nich miejscowości w ogóle nie przytrafia się sytuacja jazdy samochodem po wypiciu alkoholu, z drugiej jednak strony 5%

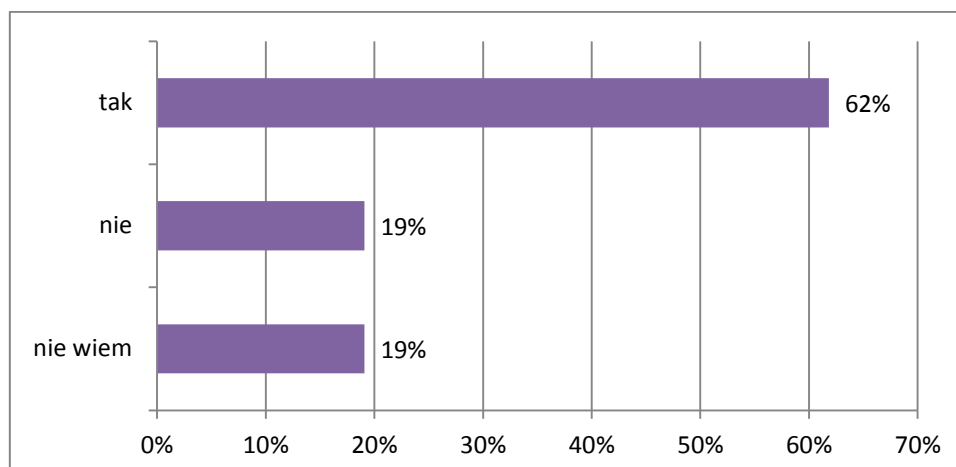
osób uważa, iż ma to miejsce bardzo często. Zdania na temat skali zjawiska jazdy samochodem po alkoholu są więc podzielone.

WYK. 86. Jak często na terenie Pani/Pana miejscowości ma miejsce sytuacja jazdy samochodem po wypiciu alkoholu?

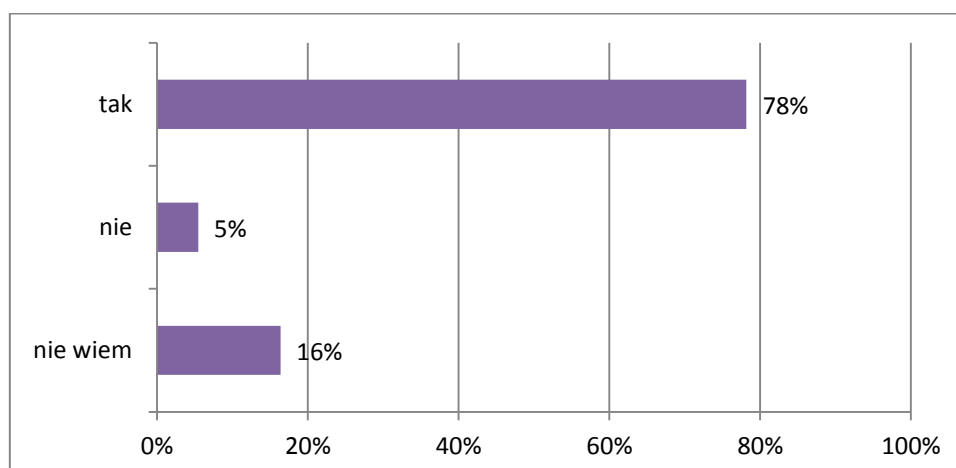
Jako jeden z ważnych problemów społecznych respondenci wymienili spożywanie alkoholu przez młodzież i dzieci. Badani zostali zatem zapytani o to, czy osoby nieletnie mają możliwość zakupu alkoholu w ich miejscowości. Ponad połowa ankietowanych uważa, że tak (62%). Zdecydowanie mniej osób jest natomiast przeciwnego zdania (19%). Dokładnie taka sama co do wielkości grupa respondentów wybrała w tym pytaniu odpowiedź „nie wiem” (19%).

WYK. 87. Czy w Pani/Pana miejscowości osoby niepełnoletnie mogą zakupić alkohol?

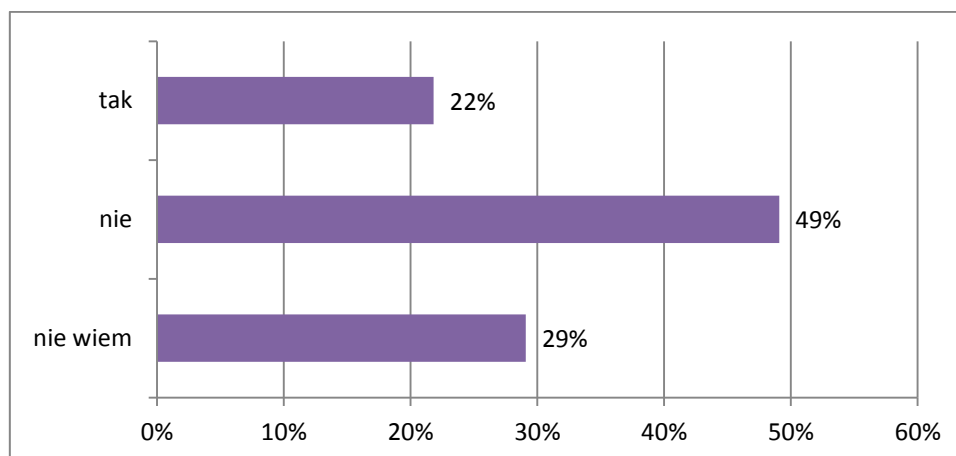
Następne pytanie dotyczyło możliwości zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe. W przypadku odpowiedzi na to pytanie największą grupę również stanowili respondenci, którzy zaznaczyli odpowiedź „tak” (78%), natomiast zdecydowanie mniej badanych ma przeciwne zdanie (5%). 16% ankietowanych twierdzi, iż nie ma na ten temat wiedzy. Odpowiedzi respondentów na ostatnie pytania wskazują, iż jedną z przyczyn bądź też czynników pogłębiających problem alkoholowy w miejscowości jest łatwa dostępność napojów alkoholowych, również dla osób, które nie powinny ich spożywać (osoby niepełnoletnie oraz osoby nietrzeźwe).

WYK. 88. Czy w Pani/Pana miejscowości osoby nietrzeźwe mogą zakupić alkohol?

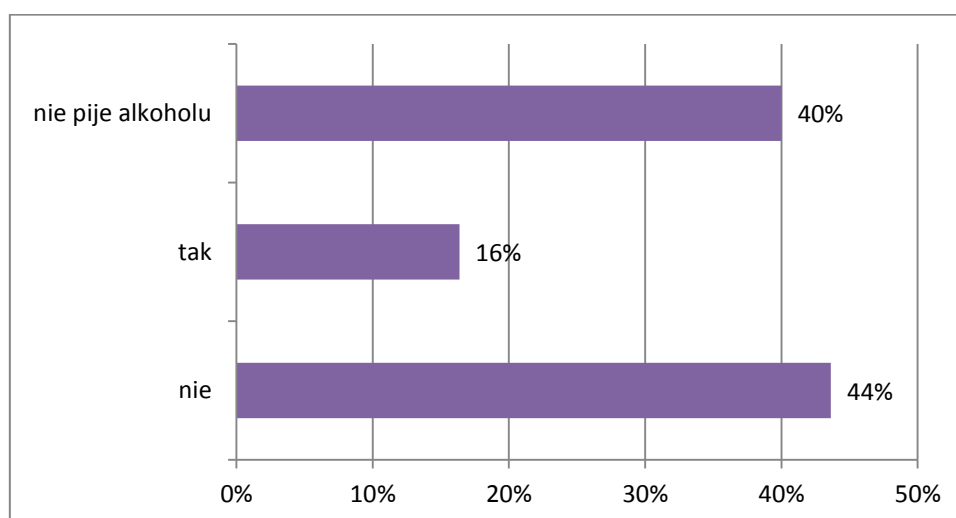
Rodziców z gminy Tuliszków zapytano również o to, czy ich dzieci próbowały kiedykolwiek alkoholu. Blisko połowa z nich twierdzi, że nie (49%). 22% respondentów przyznaje, że ich dzieci spożywały alkohol, natomiast 29% badanych nie ma na ten temat wiedzy.

WYK. 89. Czy Pana/i dziecko próbowało alkoholu?

Kolejne pytanie było związane z poprzednim i dotyczyło tego, czy dzieci badanych rodziców same przyznały się do spożywania alkoholu. 44% badanych przyznało, że nie. 40% ankietowanych stwierdziło w tym miejscu, iż ich dzieci nie spożywają alkoholu. 16% rodziców twierdzi, że ich dzieci przyznały się do spożywania alkoholu.

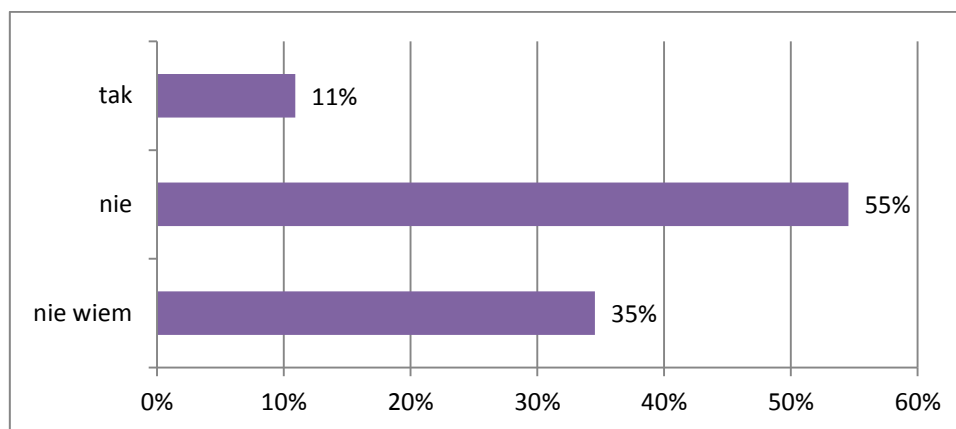
WYK. 90. Czy Pana/i dziecko przyznało się do picia alkoholu?

4.4. Problem nikotynowy i narkotykowy z perspektywy rodziców z gminy Tuliszków

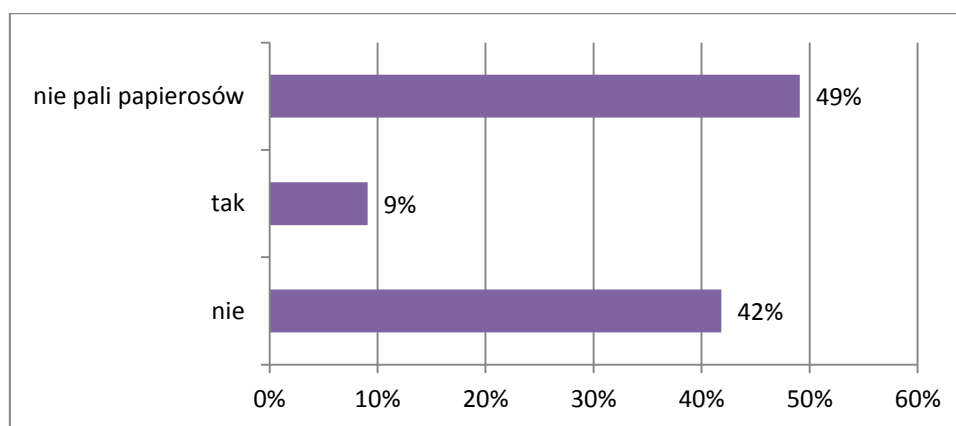
Kolejny blok pytań dotyczył problemu uzależnienia nikotynowego. Rodzice uczniów z gminy Tuliszków zostali zapytani o to, czy ich dzieciom zdarzyło się palic papierosy. Ponad połowa z nich deklaruje, że nie (55%). Spora część respondentów twierdzi, że nie ma na ten temat wiedzy (35%). 11% badanych przyznało, iż ich dzieci paliły papierosy.

WYK. 91. Czy Pana/i dziecko próbowało palić papierosy?

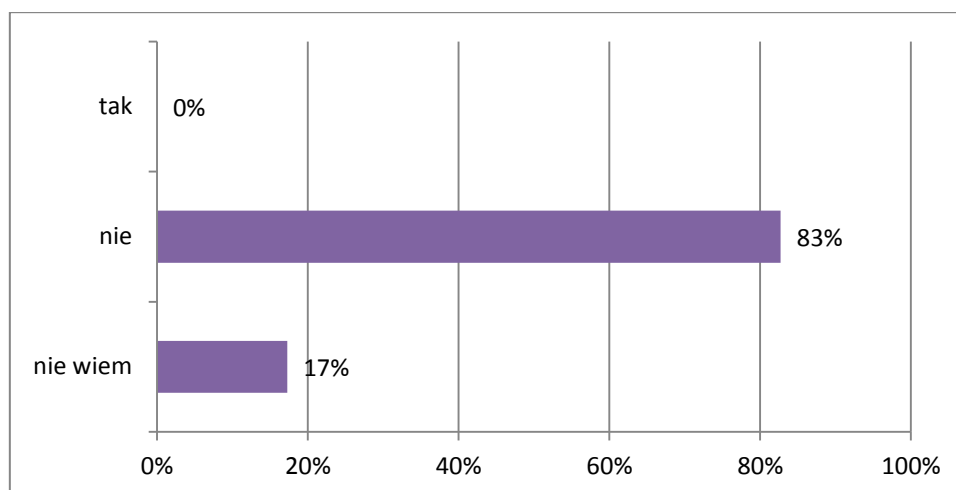
Następne pytanie było związane z poprzednim i dotyczyło tego, czy dzieci badanych rodziców same przyznały się do palenia papierosów. 49% ankietowanych twierdziło, że ich dzieci w ogóle nie palą papierosów. 42% respondentów odpowiedziało, że ich dzieci nie przyznały się do tego. 9% rodziców twierdzi, że ich dzieci przyznały się do spożywania alkoholu.

WYK. 92. Czy Pana/i dziecko przyznało się do picia alkoholu?

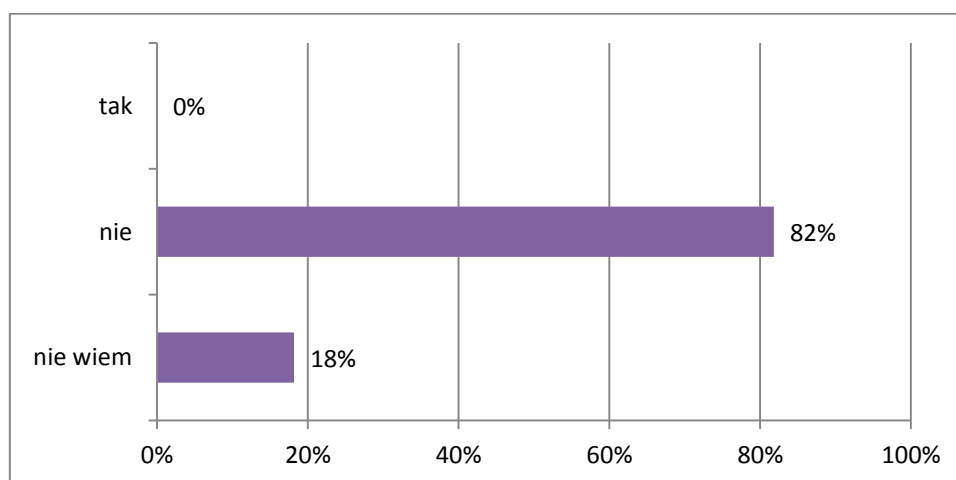
Trzeci blok pytań zadanych dorosłym mieszkańcom gminy Tuliszków dotyczył problemu narkotyków oraz dopalaczy. Zostali oni zapytani o to, czy ich dzieciom zdarzyło się zażywać narkotyki. Większość z nich deklaruje, że nie (83%), natomiast pewna część respondentów twierdzi, że nie ma na ten temat wiedzy (17%)

WYK. 93. Czy Pana/i dziecka zdarzyło się kiedykolwiek zażywać narkotyki?

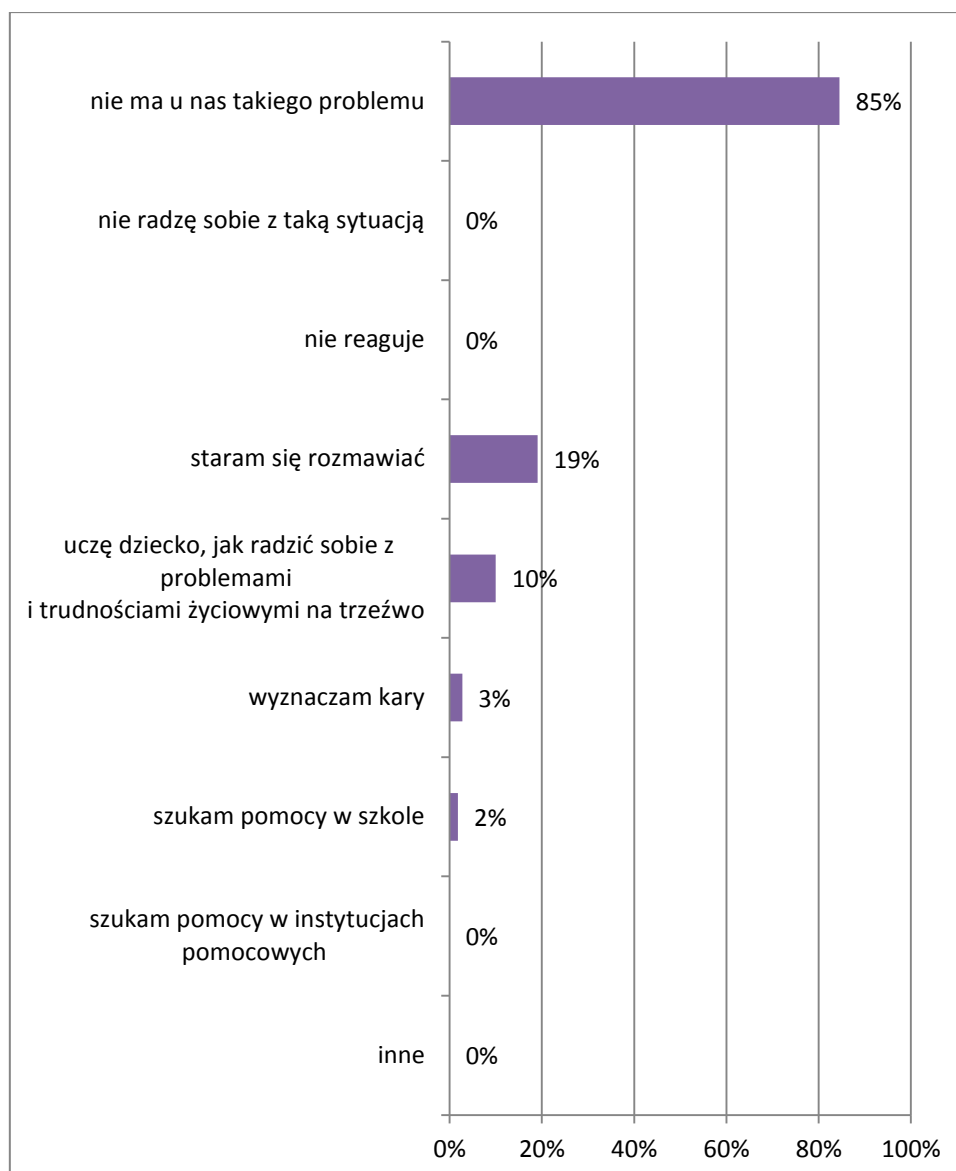
Identyczne pytanie zostało zadane w kwestii dopalaczy. Większość rodziców deklaruje, że ich dzieci nie zażywały nigdy dopalaczy (82%), natomiast pewna część respondentów twierdzi, że nie ma na ten temat wiedzy (18%)

WYK. 94. Czy Pana/i dziecka zdarzyło się kiedykolwiek zażywać dopalacze?

Rodziców dzieci z gminy Tuliszków zapytano również o to, jak radzą sobie z problemem alkoholu, narkotyków oraz dopalaczy ich dzieci. Mogli oni wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Zdecydowana większość dorosłych deklaruje, iż nie mają tego typu problemów (85%). Blisko jedna piąta osób twierdzi, iż stara się o tym rozmawiać (19%). Niektórzy uczą dziecko, jak radzić sobie z problemami i trudnościami życiowymi na trzeźwo (10%), wyznaczają kary (3%), szukają pomocy w szkole (2%). Żaden z respondentów nie szuka wsparcia w instytucjach pomocowych, nikt też nie przyznał, że nie radzi sobie z taką sytuacją, bądź też, że w ogóle nie reaguje.

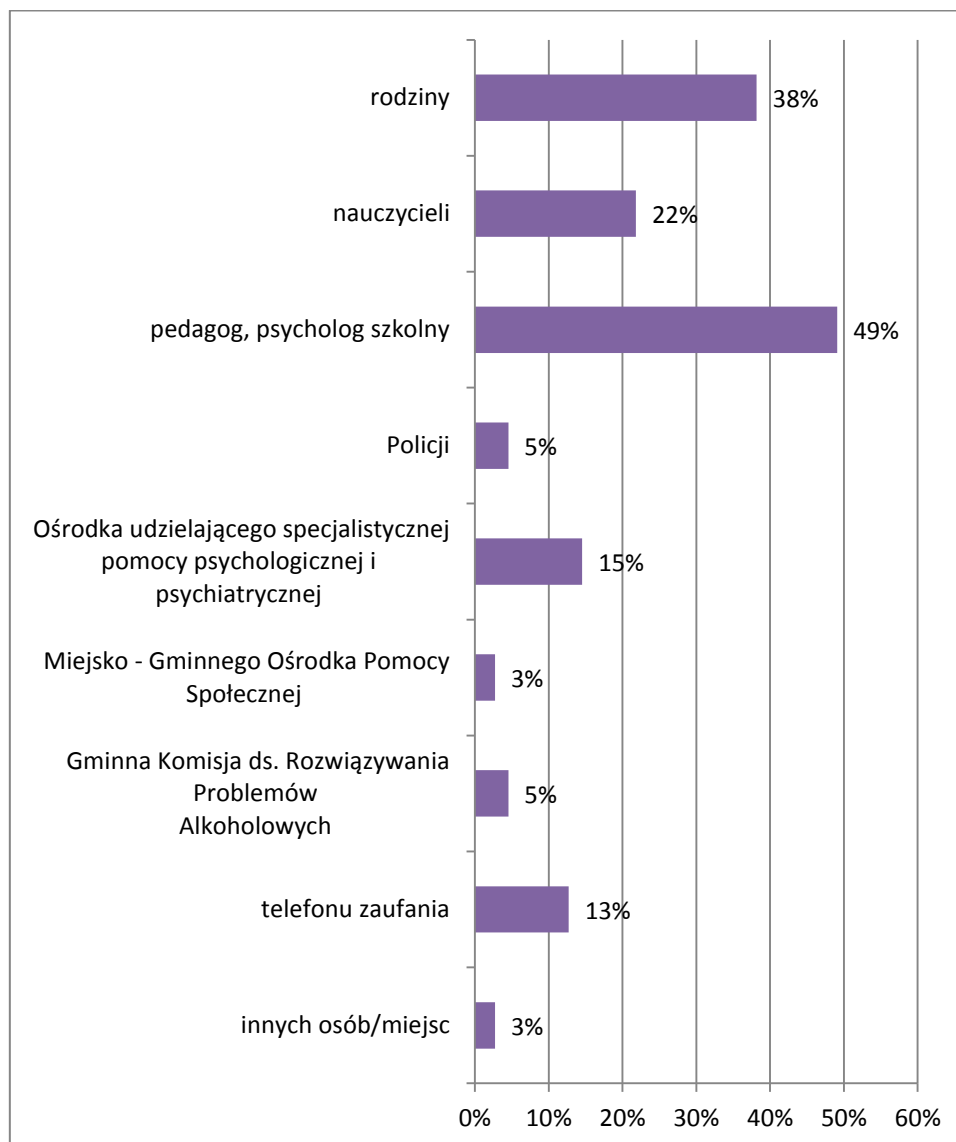
WYK. 95. Jak radzi sobie Pan/i z problemem alkoholu, narkotyków oraz dopalaczy swojego dziecka/dzieci?²⁹

Dorośli respondenci zostali zapytani również o to, do kogo zwróciliby się o pomoc w przypadku problemu z alkoholem, narkotykami, bądź dopalaczami. Mogli oni zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Najwięcej osób wskazało w tym kontekście pedagoga lub psychologa szkolnego (49%), rodzinę (38%) oraz nauczycieli (22%). Na kolejnych miejscach znalazły się: ośrodek udzielający specjalistycznej pomocy psychologicznej i psychiatrycznej (15%), telefon zaufania (13%), policja (5%), Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (5%), Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (3%), a także inne osoby bądź miejsca (3%).

²⁹ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

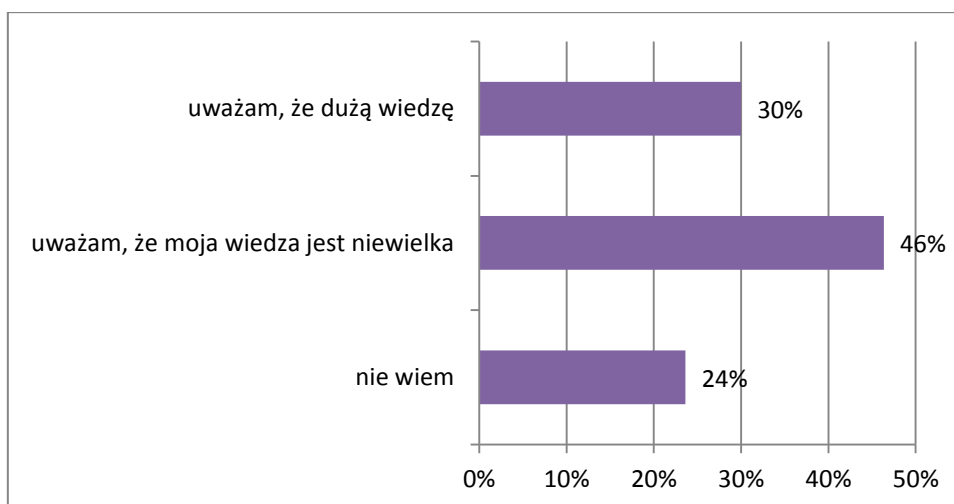
WYK. 96. Do kogo zwrócił/a się Pan/Pani o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami?³⁰

Rodziców z gminy Tuliszków poproszono następnie o to, aby ocenili stan swojej wiedzy na temat narkotyków. Blisko połowa z nich przyznaje, że ich wiedza jest niewielka (46%). Przeciwnego zdania jest 30% ankietowanych, natomiast 24% nie potrafi ocenić stanu swojej wiedzy w tym kontekście.

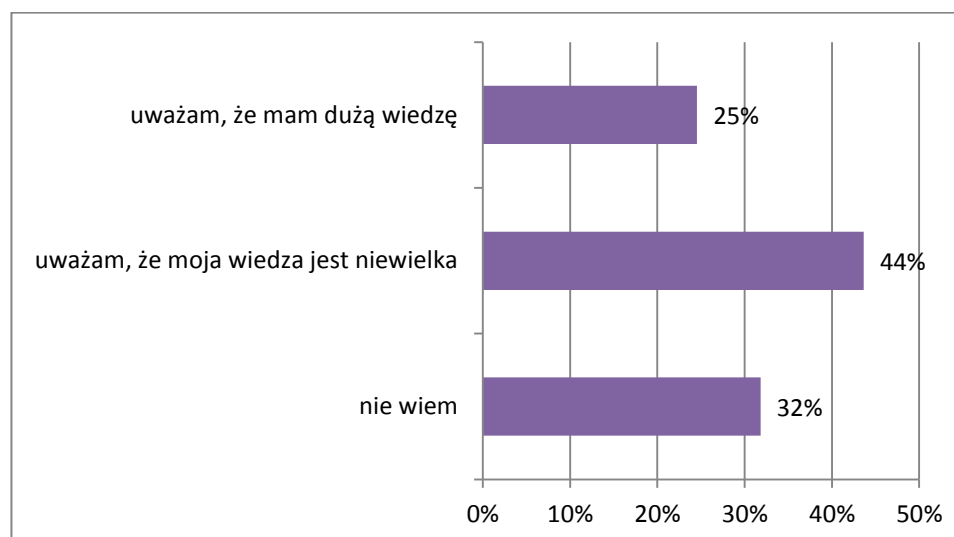
³⁰ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

WYK. 97. Jak ocenia Pan/i swój poziom wiedzy o narkotykach?

Analogiczne polecenie zostało respondentom zadane w kontekście dopalaczy. Rozkład odpowiedzi również był bardzo podobny. Blisko połowa z badanych przyznaje, że ich wiedza o dopalaczach jest niewielka (44%). Przeciwnego zdania jest 25% ankietowanych, natomiast 32% nie potrafi ocenić stanu swojej wiedzy na ten temat.

WYK. 98. Jak ocenia Pan/i swój poziom wiedzy o dopalaczach?

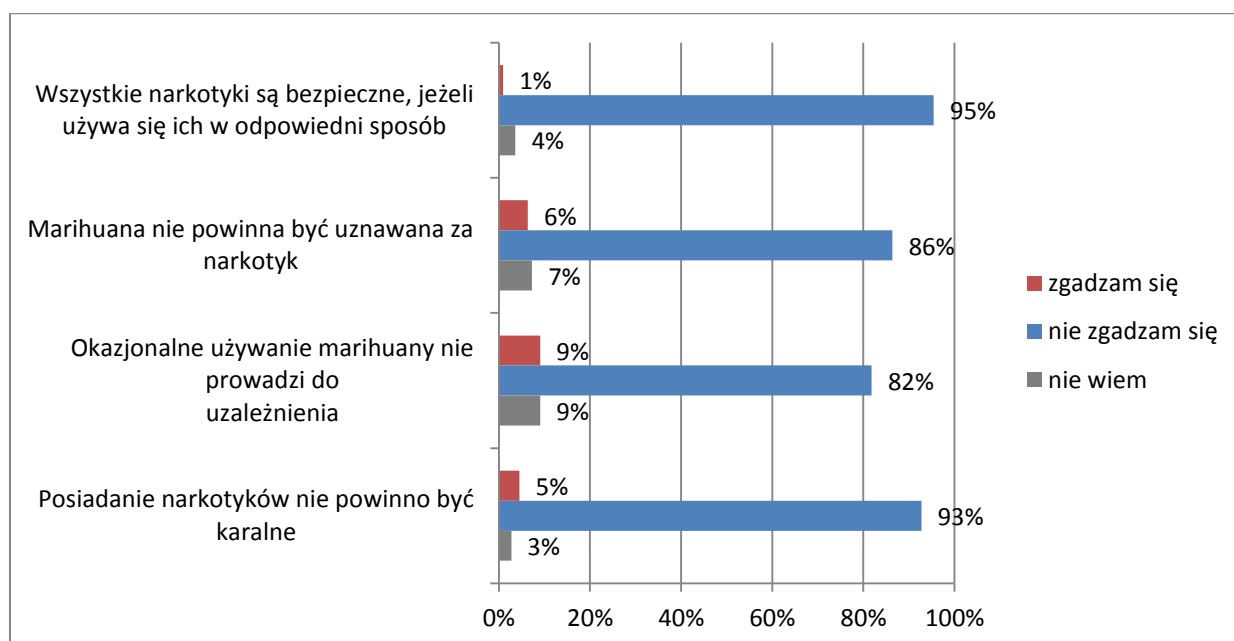

Kolejne pytanie przedstawione zostało w formie czterech stwierdzeń, o ustosunkowanie się względem których poproszono respondentów.

- 1) Zdecydowana większość badanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, iż wszystkie narkotyki są bezpieczne, o ile odpowiednio się ich używa (95%). Przeciwnego zdania jest 1% rodziców. Wątpliwość co do swoich poglądów względem tego stwierdzenia wyraziło 4% ankietowanych.
- 2) 6% ankietowanych uważa, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk. Z poglądem tym nie zgadza się 86% respondentów, natomiast 7% poddaje to w wątpliwość.
- 3) 82% ankietowanych zgadza się z hipotezą, iż okazjonalne zażywanie marihuany nie prowadzi do uzależnienia. 9% respondentów się z tym zgadza (56%), również 9% ankietowanych wybrało odpowiedź „nie wiem”.
- 4) Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców gminy Tuliszków, którzy wzięli udział w niniejszym badaniu jest zdania, że posiadanie narkotyków powinno być karalne (93%). 5% respondentów sądzi, że nie. Jednoznacznej odpowiedzi nie potrafiło udzielić 3% ankietowanych.

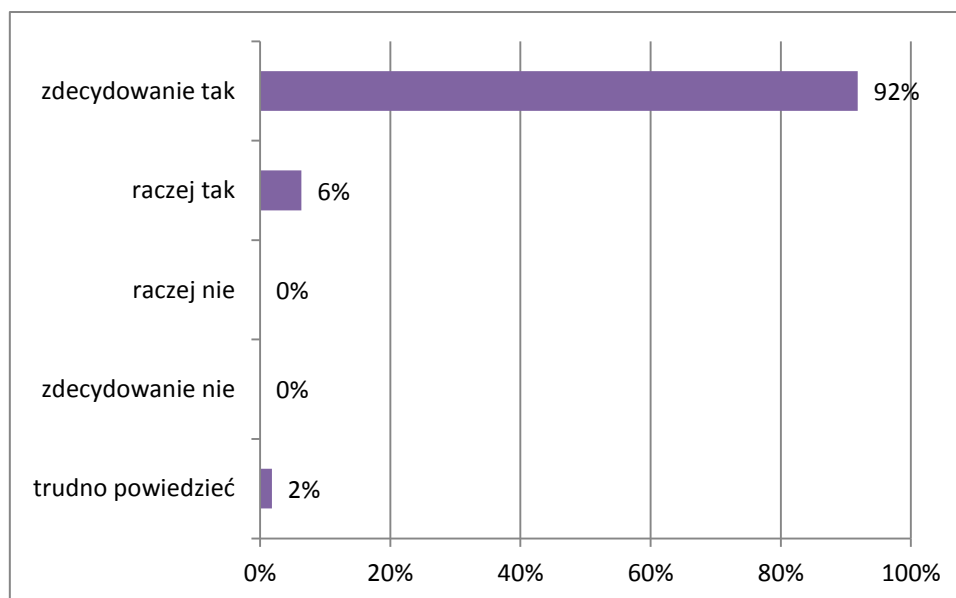
Podsumowując stanowiska respondentów wobec przedstawionych stwierdzeń można wysunąć wniosek, iż wśród dorosłych mieszkańców gminy Tuliszków generalnie nie ma tolerancji względem zażywania narkotyków oraz dopalaczy.

WYK. 99. Proszę ustosunkować się względem poniższych stwierdzeń

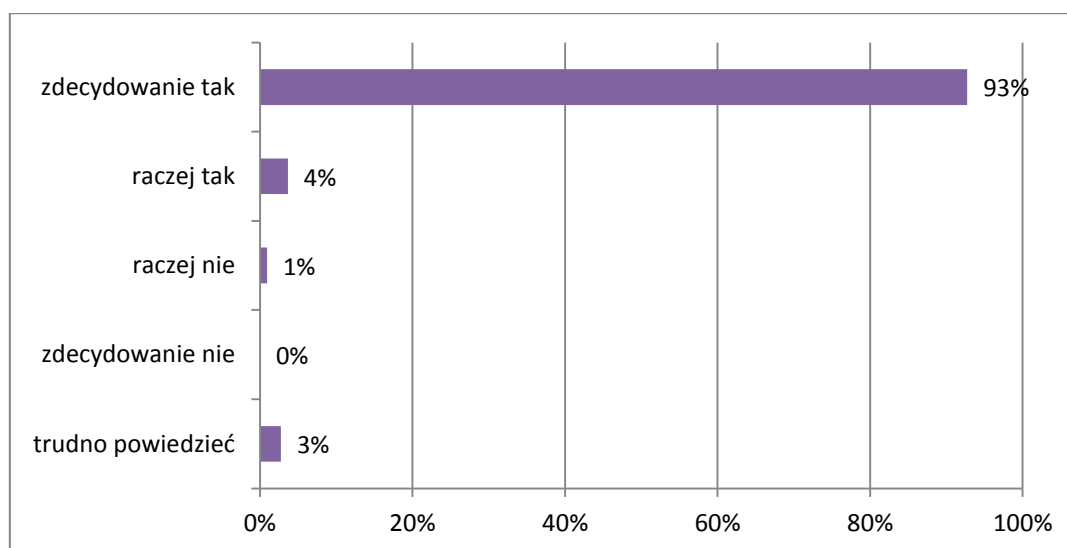
Respondentom zostało również zadane pytanie o to, czy uważają, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia. Niemalże wszyscy twierdzą, że zdecydowanie tak (92%). Nieliczni uważają, że raczej tak (6%) lub, że trudno powiedzieć (2%).

WYK. 100. Czy uważa Pan/i, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia ?

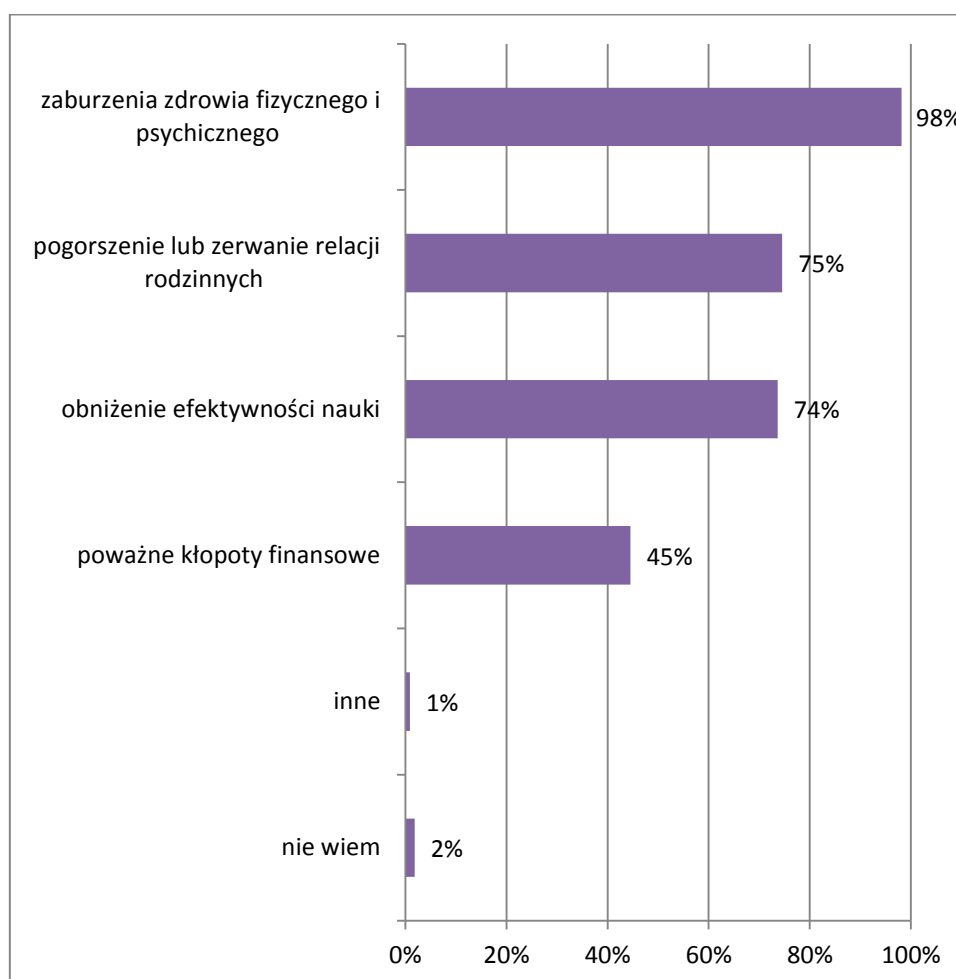
Identyczne pytanie zostało zadane w kontekście dopalaczy. 93% twierdzi, że są one zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia, 4%, że raczej tak, 3%, że trudno powiedzieć, a 1%, że raczej nie są szkodliwe.

WYK. 101. Czy uważa Pan/i, że zażywanie dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia ?

Kolejne pytanie zadane rodzicom brzmiało: które z niżej wymienionych skutków według Pana/i mogą być konsekwencją nadużywania narkotyków i dopalaczy? Mogli oni zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, wszystkie zgodne z prawdą. Najwięcej osób wskazało na zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (98%). Na kolejnych miejscach znalazły się: pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych (75%), obniżenie efektywności nauki (74%), poważne kłopoty finansowe (45%), a także inne (1%). 2% ankietowanych nie potrafiło wskazać żadnej konsekwencji nadużywania narkotyków i dopalaczy.

WYK. 102. Które z niżej wymienionych skutków według Pana/i mogą być konsekwencją nadużywania narkotyków i dopalaczy?³¹

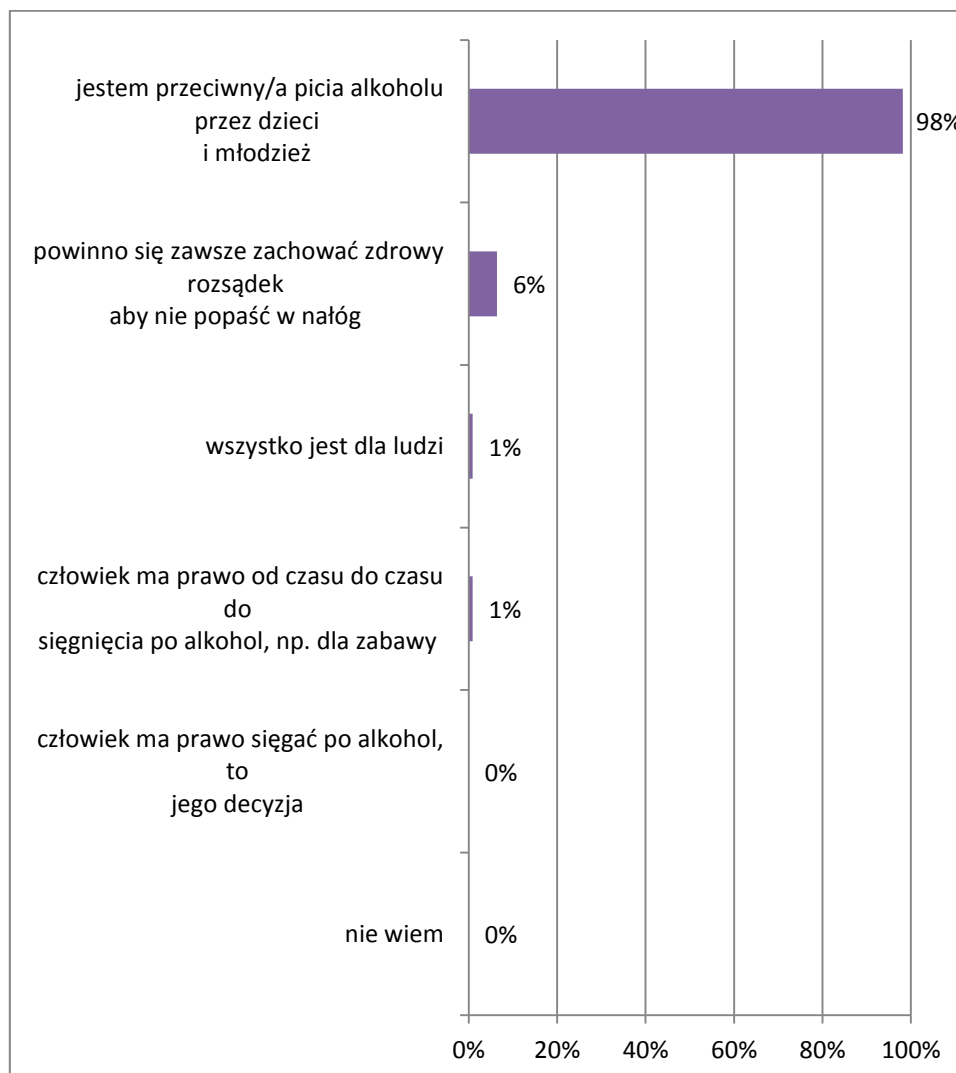

Ankietowanym zadano również pytanie o to, jaki jest ich stosunek wobec spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież. Zdecydowana większość rodziców jest temu przeciwna (98%). 6% badanych twierdzi, że powinno się zawsze zachować zdrowy rozsądek, aby nie

³¹ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

popaść w nałóg, 1%, że wszystko jest dla ludzi, również 1%, że człowiek ma prawo od czasu do czasu do sięgnięcia po alkohol, np. dla zabawy.

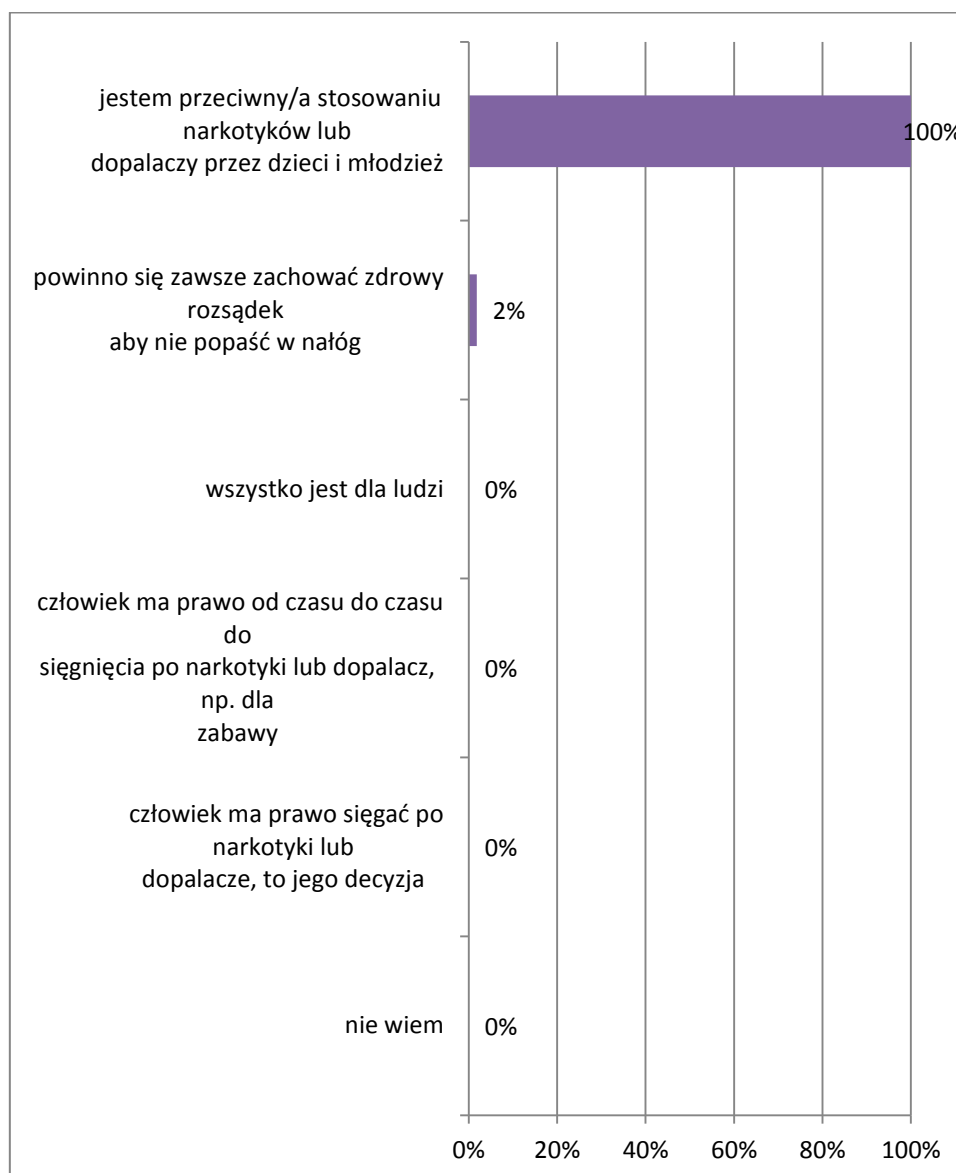
WYK. 103. Jakie jest Pana/i podejście do picia alkoholu przez dzieci i młodzież?³²

Badanych poproszono również o ustosunkowanie się do zażywania przez dzieci i młodzież narkotyków oraz dopalaczy. Wszyscy respondenci deklarują, iż są temu przeciwni, niektórzy dodali również, że zawsze powinno się zachować zdrowy rozsądek, aby nie popaść w nałóg (2%)

³² Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

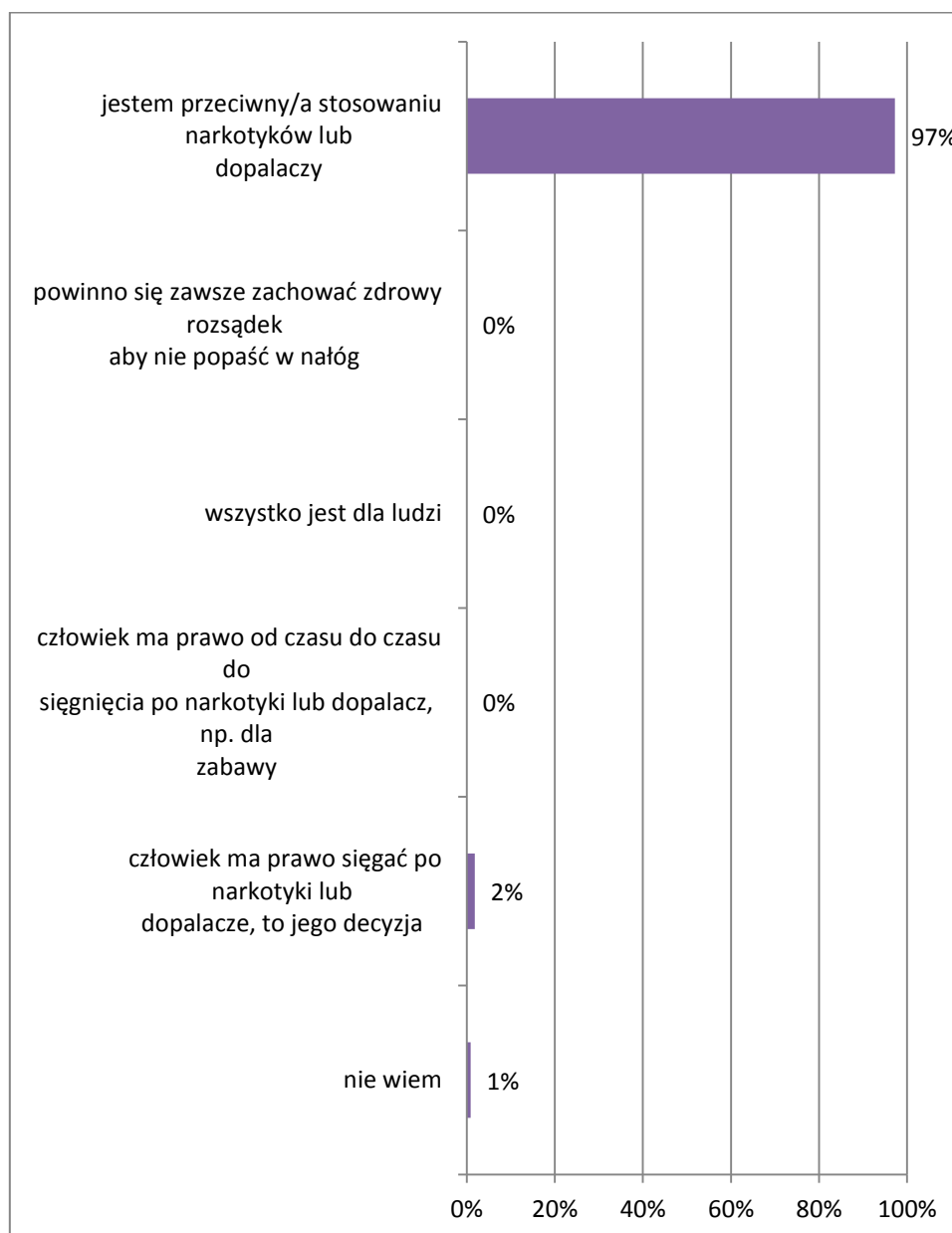
WYK. 104. Jakie jest Pana/i podejście do używania narkotyków lub dopalaczy przez dzieci i młodzież?³³

W celu dokładniejszego poznania opinii respondentów na temat narkotyków oraz dopalaczy, zadano im pytanie o to, co sądzą na temat zażywania tychże środków przez osoby dorosłe. 97% ankietowanych jest temu przeciwnych, 2% twierdzi, że człowiek ma prawo sięgać po narkotyki lub dopalacze, gdyż to jest jego decyzja, natomiast 1% badanych zaznaczyło w tym pytaniu opcję „nie wiem”.

³³ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

WYK. 105. Jakie jest Pana/i podejście do używania narkotyków lub dopalaczy przez dorosłych?³⁴

4.5.Problem przemocy z perspektywy rodziców z gminy Tuliszków

Kolejny blok pytań zamieszczonych w ankiecie dotyczył różnego rodzaju przemocy. Na początek respondentom zostały przedstawione różne sytuacje, z prośbą o to, aby wskazali te, które ich zdaniem są aktami przemocy. Badani mogli zaznaczyć dowolną ilość opcji.

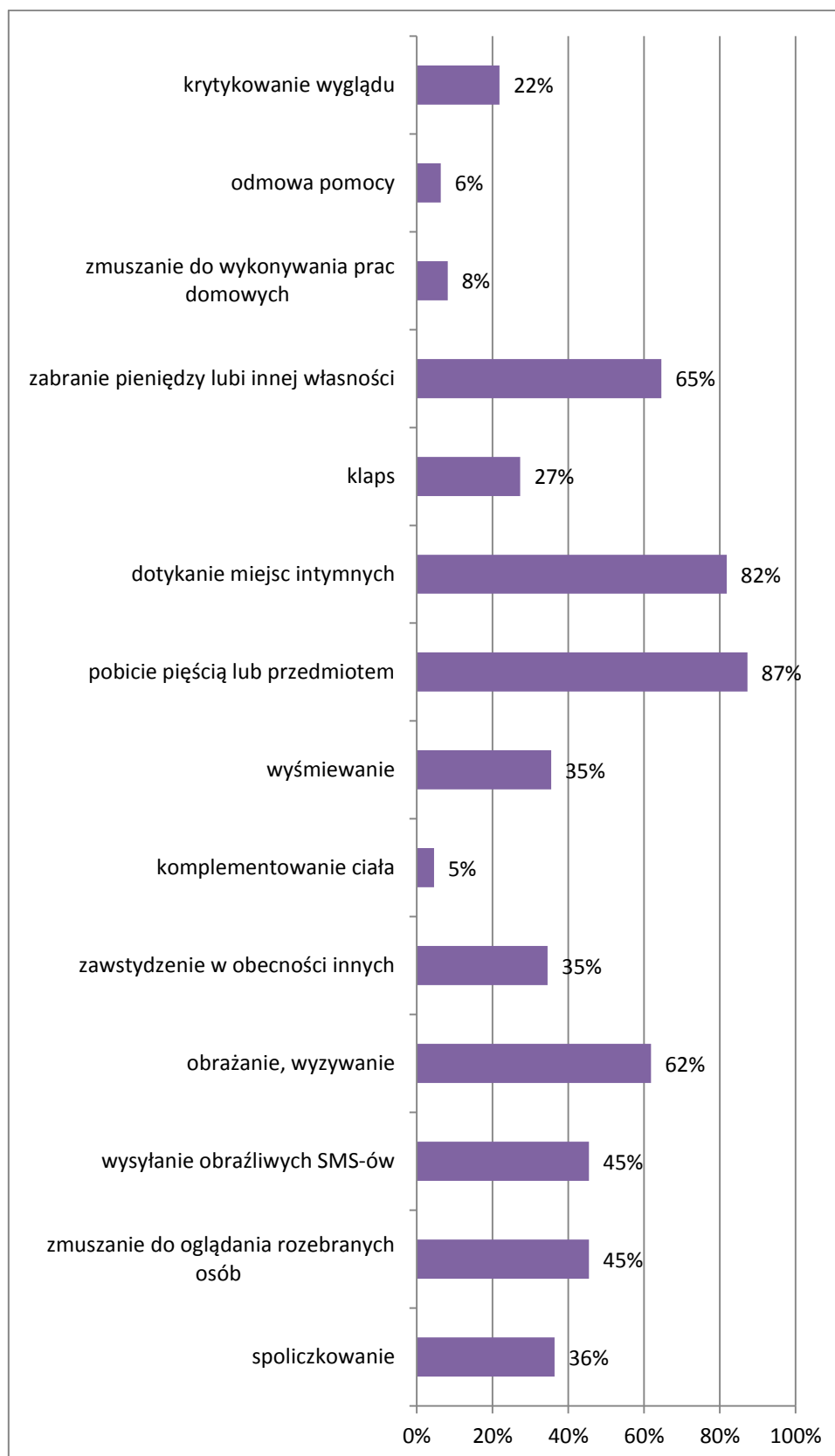
- 1) Krytykowanie czyjegoś wyglądu jest aktem przemocy według 22% respondentów.
- 2) Odmowa pomocy jest postrzegane jako akt przemocy przez 6% osób objętych badaniem.

³⁴ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.

- 3) Zmuszanie do wykonywania prac domowych jest formą przemocy zdaniem 8% ankietowanych.
- 4) Zabranie pieniędzy lub innej własności postrzega jako rodzaj przemocy 65% dorosłych mieszkańców gminy Tuliszków, którzy wypełnili ankietę.
- 5) Klaps jest aktem przemocy według 27% respondentów.
- 6) Dotykanie miejsc intymnych postrzegane jest jako rodzaj przemocy przez 82% osób biorących udział w badaniu.
- 7) Pobicie pięścią lub przedmiotem jest postrzegane jako akt przemocy przez 87% osób objętych badaniem.
- 8) Wyśmiewanie postrzega jako rodzaj przemocy 35% badanych rodziców.
- 9) Komplementowanie ciała jest formą przemocy zdaniem 5% ankietowanych.
- 10) Zawstydzanie w obecności innych postrzegane jest jako rodzaj przemocy przez 35% dorosłych mieszkańców gminy.
- 11) Obrażanie, wyzywanie jest aktem przemocy zdaniem 62% ankietowanych.
- 12) Wysyłanie obraźliwych SMS-ów jest aktem przemocy według 45% respondentów.
- 13) Zmuszanie do oglądania rozebranych osób postrzega jako przemoc 45% rodziców z gminy Tuliszków.
- 14) Spoliczkowanie jest formą przemocy zdaniem 36% wypełniających ankietę.

Podsumowując odpowiedzi respondentów na to pytanie, sytuacjami postrzeganymi jako akty przemocy przez największą liczbę z nich jest pobicie pięścią lub przedmiotem oraz dotykanie miejsc intymnych. Najmniej badanych wskazało w tym kontekście komplementowanie ciała, odmowę pomocy oraz zmuszanie do wykonywania prac domowych.

WYK. 106. Które z poniższych sytuacji są Pani/Pana zdaniem aktami przemocy?³⁵

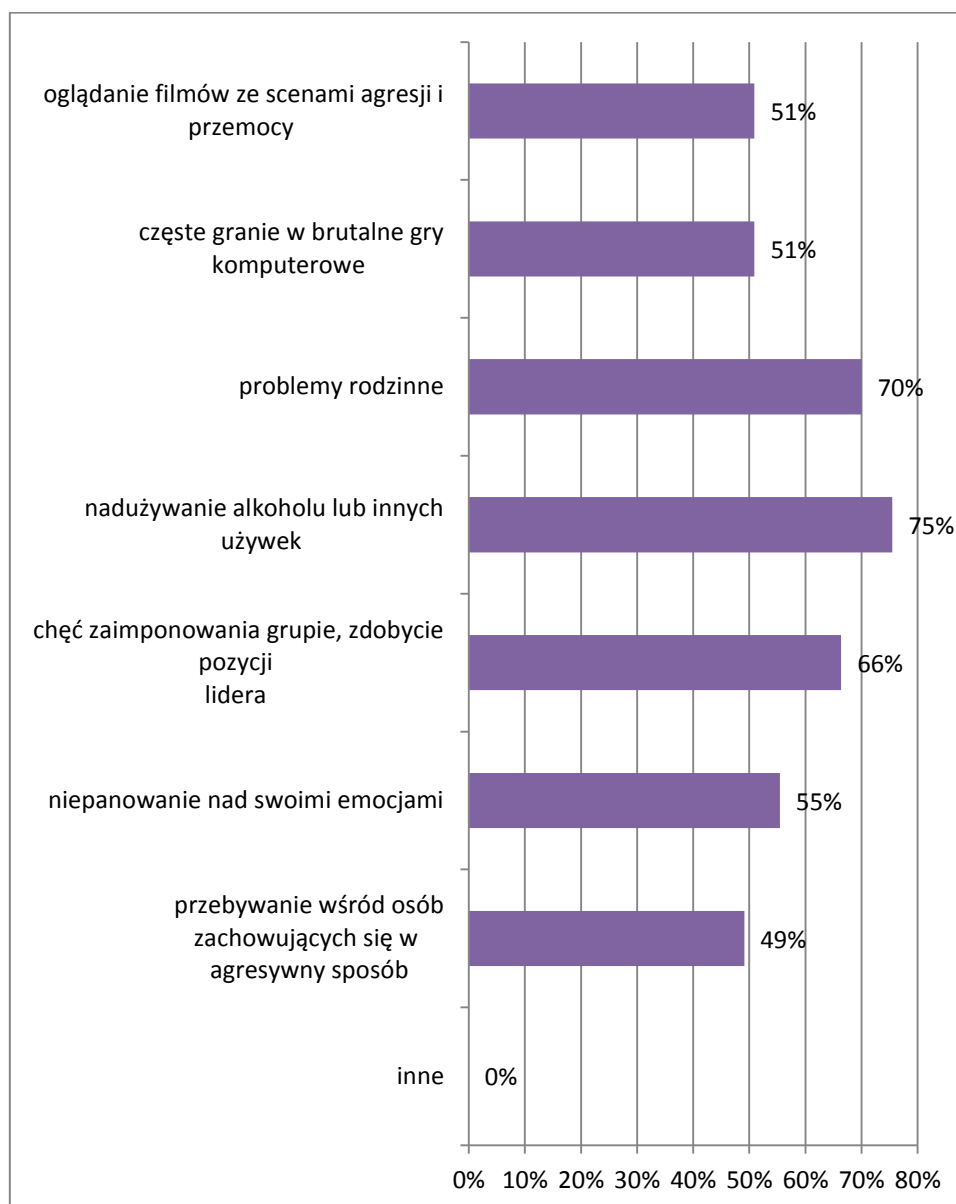

Rodzice zostali zapytani następnie o to, jakie ich zdaniem mogą być przyczyny przemocy. Mogli oni zaznaczyć dowolną liczbę opcji z kafeterii odpowiedzi. Zdaniem wielu z nich

³⁵ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

przyczyną przemocy bywa nadużywanie alkoholu lub innych używek (75%), problemy rodzinne (70%), chęć zaimponowania w grupie, zdobycia pozycji lidera (66%), niepanowanie nad swoimi emocjami (55%), częste granie w brutalne gry komputerowe (51%), oglądanie filmów ze scenami agresji i przemocy (51%), a także przebywanie wśród osób zachowujących się w sposób agresywny (49%).

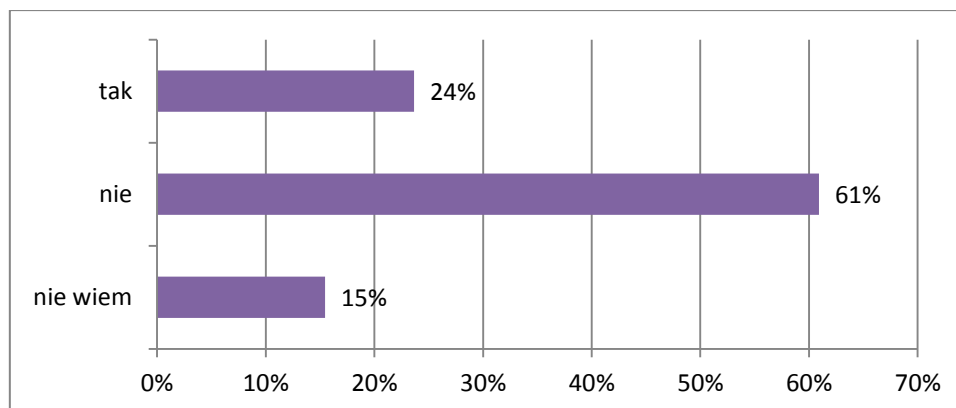
WYK. 107. Jakie Pana/Pani zdaniem mogą być przyczyny przemocy?³⁶

Czy istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy? O to również zapytano dorosłych mieszkańców gminy. Większość z nich uważa, że nie (61%), niektórzy są jednakże przeciwnego zdania (24%). 15% ma co do tego wątpliwości i nie udzielili jednoznacznej odpowiedzi, wybierając opcję „nie wiem”.

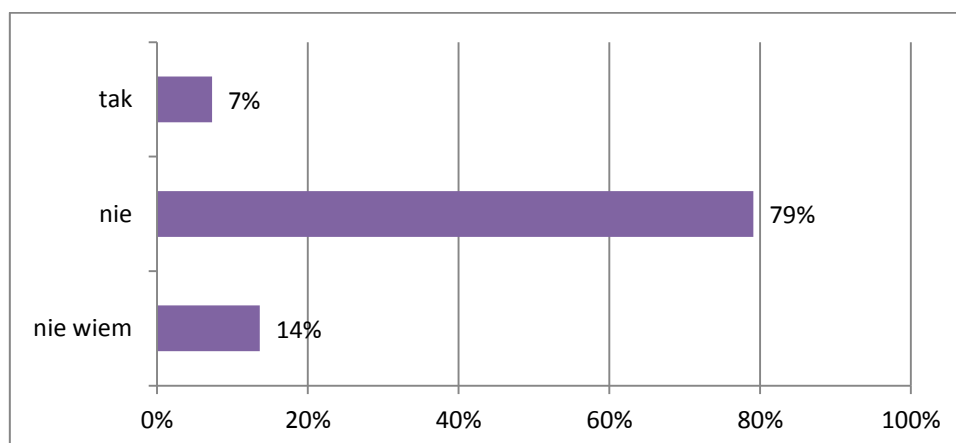
³⁶ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

WYK. 108. Czy Pani/Pana zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

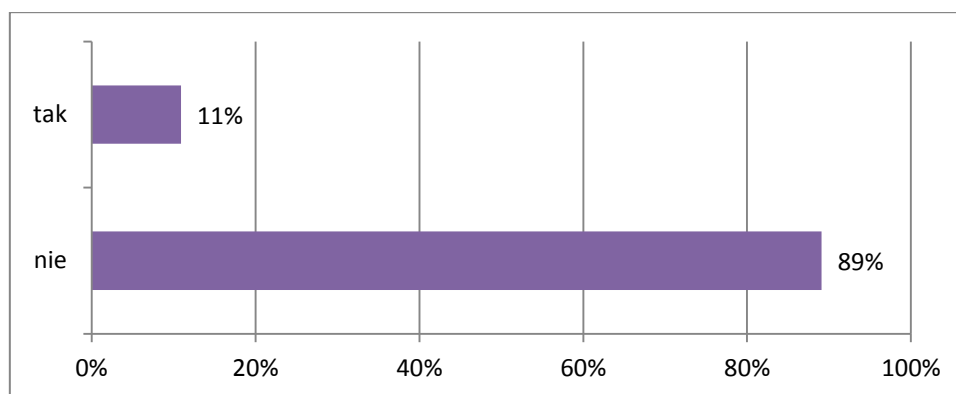
Stosowanie przemocy wobec dzieci jest kwestią wzbudzającą szczególnie wiele emocji. Respondenci zostali zapytani o to, czy ich zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą. Zdecydowana większość uważa, że nie (79%). Przeciwnego zdania jest 7% ankietowanych, natomiast 14% badanych ma co do tego wątpliwości (20%).

WYK. 109. Czy Pani/Pana zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

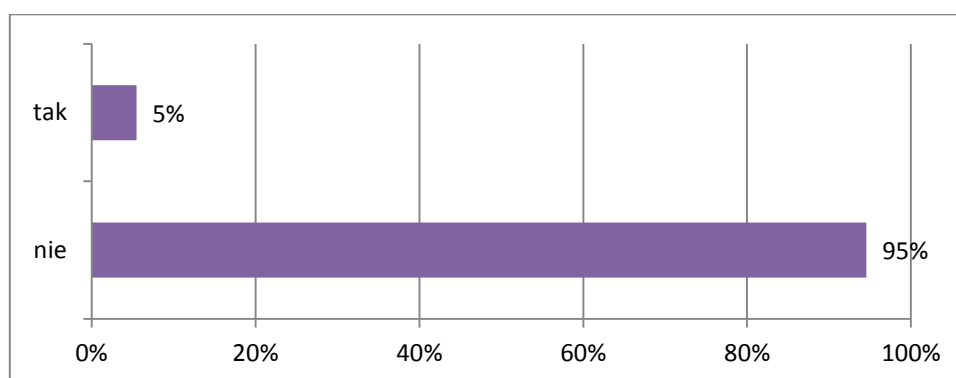
Ankietowani zostali zapytani o to, czy w swoim środowisku znają kogoś, kto jest ofiarą przemocy domowej. Większość z nich twierdzi, że nie (89%), aczkolwiek spora grupa zadeklarowała coś dokładnie przeciwnego (11%).

WYK. 110. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

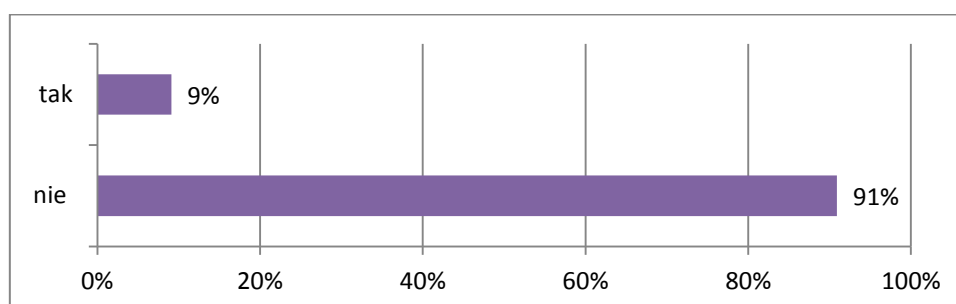
Następnie, zapytano respondentów o to, czy w ich własnym domu bądź otoczeniu występuje problem przemocy. Ponownie zdecydowana większość wskazała odpowiedź przeczącą (95%), natomiast 5% przyznało, iż taki doświadcza tego problemu.

WYK. 111. Czy w Pana/i domu/otoczeniu występuje problem przemocy?

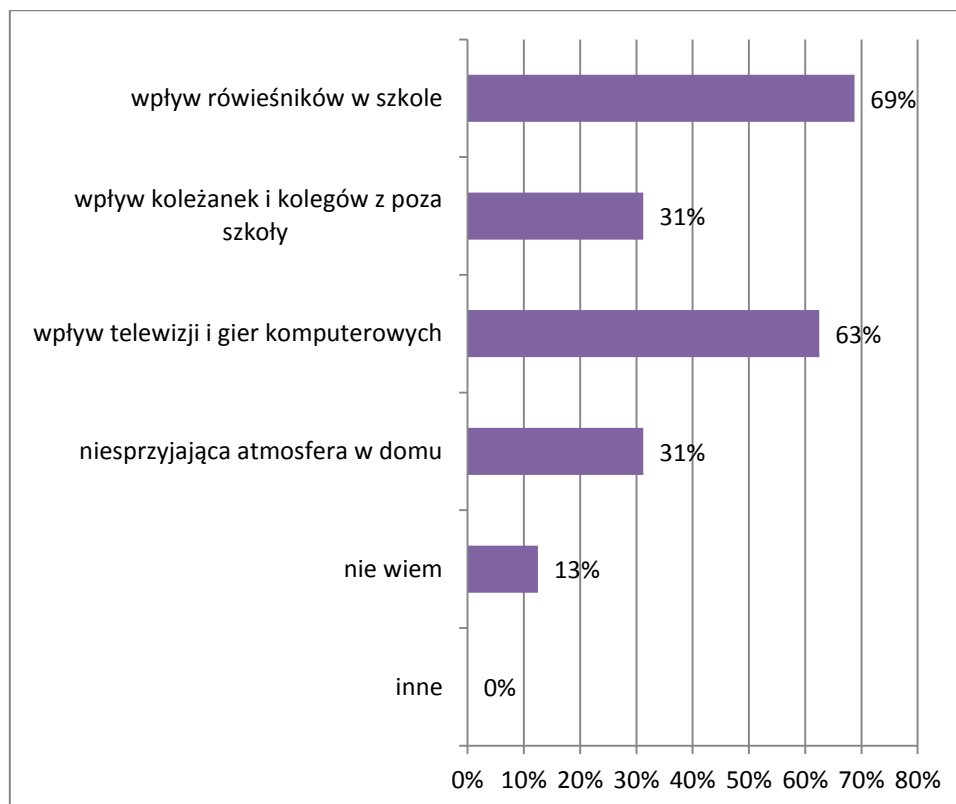
Kolejne pytania dotyczyły tematy przemocy w kontekście dzieci badanych respondentów. Zostali oni na początek zapytani o to, czy obserwują u nich przejawy agresji fizycznej lub słownej. 91% badanych twierdzi, że nie, natomiast 9% przyznaje, że tak.

WYK. 112. Czy obserwuje Pan/i przejawy agresji słownej lub fizycznej u Pana/i dziecka?

Następnie, rodzice zostali zapytani o przyczyny agresywnego zachowania u dzieci. Wielu wskazało w tym kontekście wpływ rówieśników w szkole (69%). Niektórzy upatrują przyczyn we oddziaływaniu na dzieci telewizji i gier komputerowych (63%), wpływie koleżanek i kolegów spoza szkoły (31%), a także niesprzyjającej atmosferze w domu np. kłótniach rodziców, alkoholizmie, przemocy w domu itp. (31%).

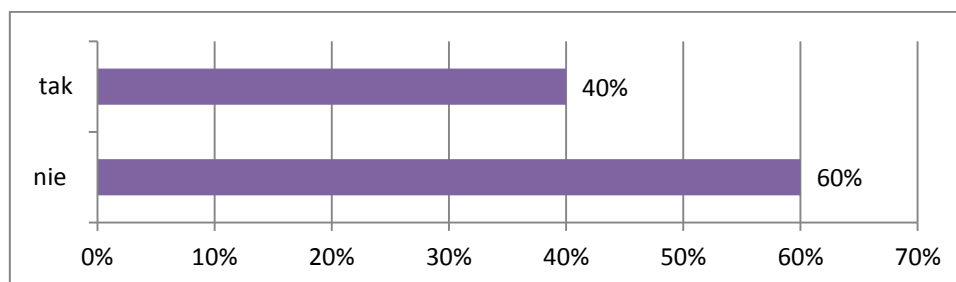
WYK. 113. Co Pana/i zdaniem jest przyczyną takiego zachowania dziecka?³⁷

Rodziców zapytano również o to, czy w szkole, do której uczęszczają ich dzieci występuje problem przemocy rówieśniczej. Zdania na ten temat były podzielone. Większość respondentów uważa, iż problem ten nie występuje w placówce, do której chodzą ich dzieci, aczkolwiek 40% osób było przeciwnego zdania.

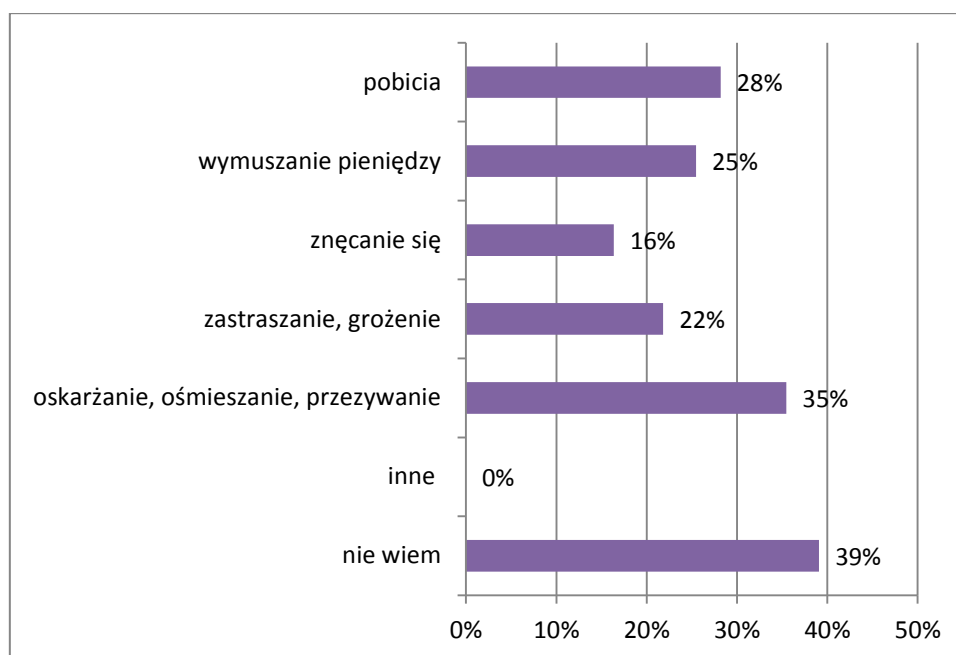
³⁷ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

WYK. 114. Czy według Pana/i dochodzi do przejawów agresji rówieśniczej w szkole dziecka?

Kolejne pytanie miało związek z poprzednim i dotyczyło przejawów przemocy rówieśniczej. Respondenci wskazali w tym kontekście na: oskarżanie, ośmieszanie, przezywanie (35%), pobicia (28%), wymuszanie pieniędzy (25%), zastraszanie, grożenie (22%), a także znęcanie się (16%). Największa grupa respondentów przyznała jednakże, iż nie wie jakie są przejawy przemocy rówieśniczej w szkołach.

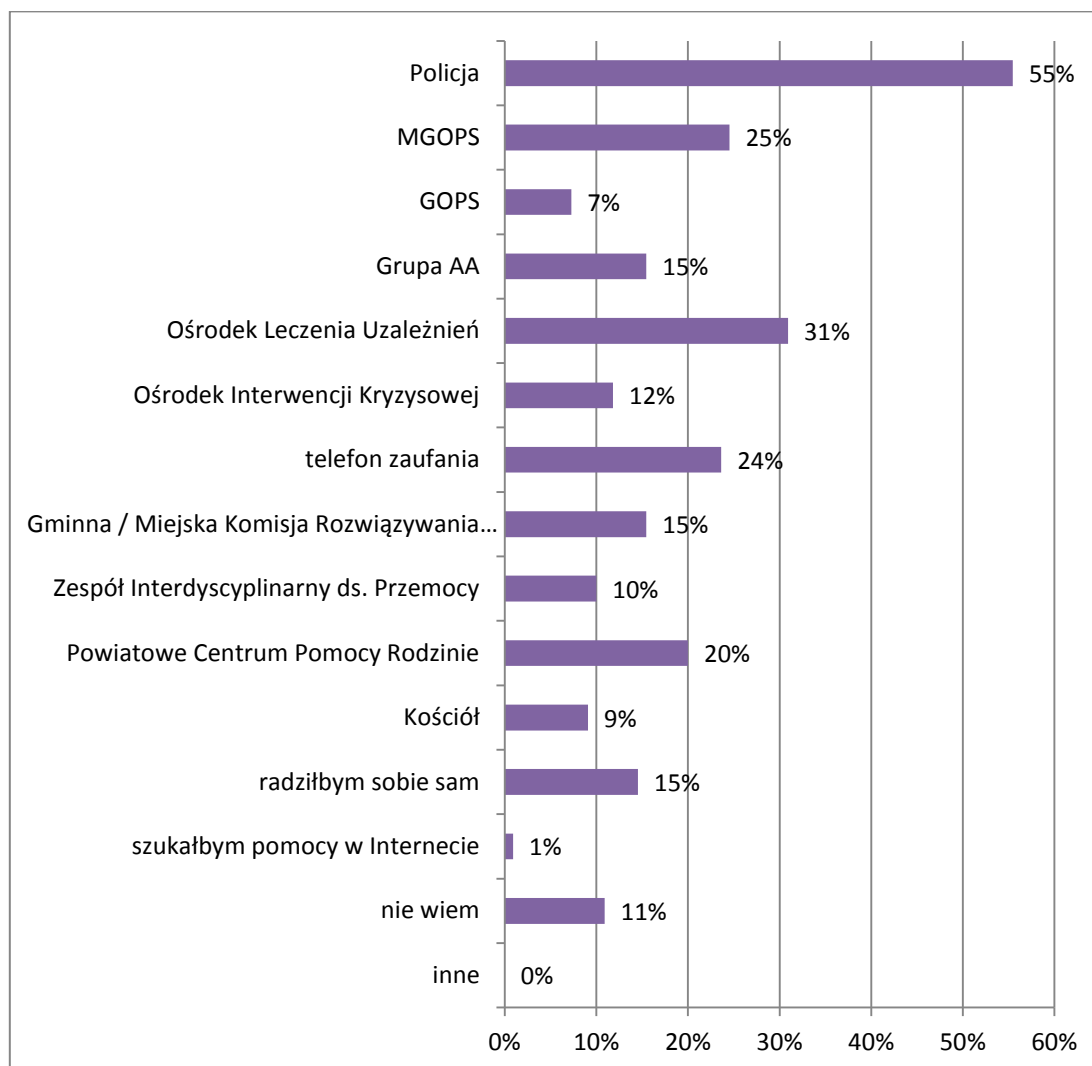
WYK. 115. Czy wie Pan/i w jakiej formie przejawia się agresja i przemoc w szkole?

Respondentom zostało również zadane pytanie o to, w której z niżej wymienionej instytucji, można ich zdaniem uzyskać pomoc w sytuacji uzależnień lub przemocy. Badani mogli wybrać kilka odpowiedzi, wszystkie zgodne z ich opinią. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała na policję (55%). Na kolejnych miejscach znalazły się: Ośrodek Leczenia Uzależnień (31%), MGOPS (25%), telefon zaufania (24%), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (20%), Gminna/Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (15%), grupa AA (15%), Ośrodek Interwencji Kryzysowej (12%), Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy (10%),

Kościół (9%), GOPS (7%), a także szukanie pomocy w Internecie (1%). 11% respondentów twierdziło, iż radziliby sobie z tym problemem sami.

WYK. 116. W której z niżej wymienionej instytucji może Pan/i uzyskać pomoc w sytuacji uzależnień lub przemocy?³⁸

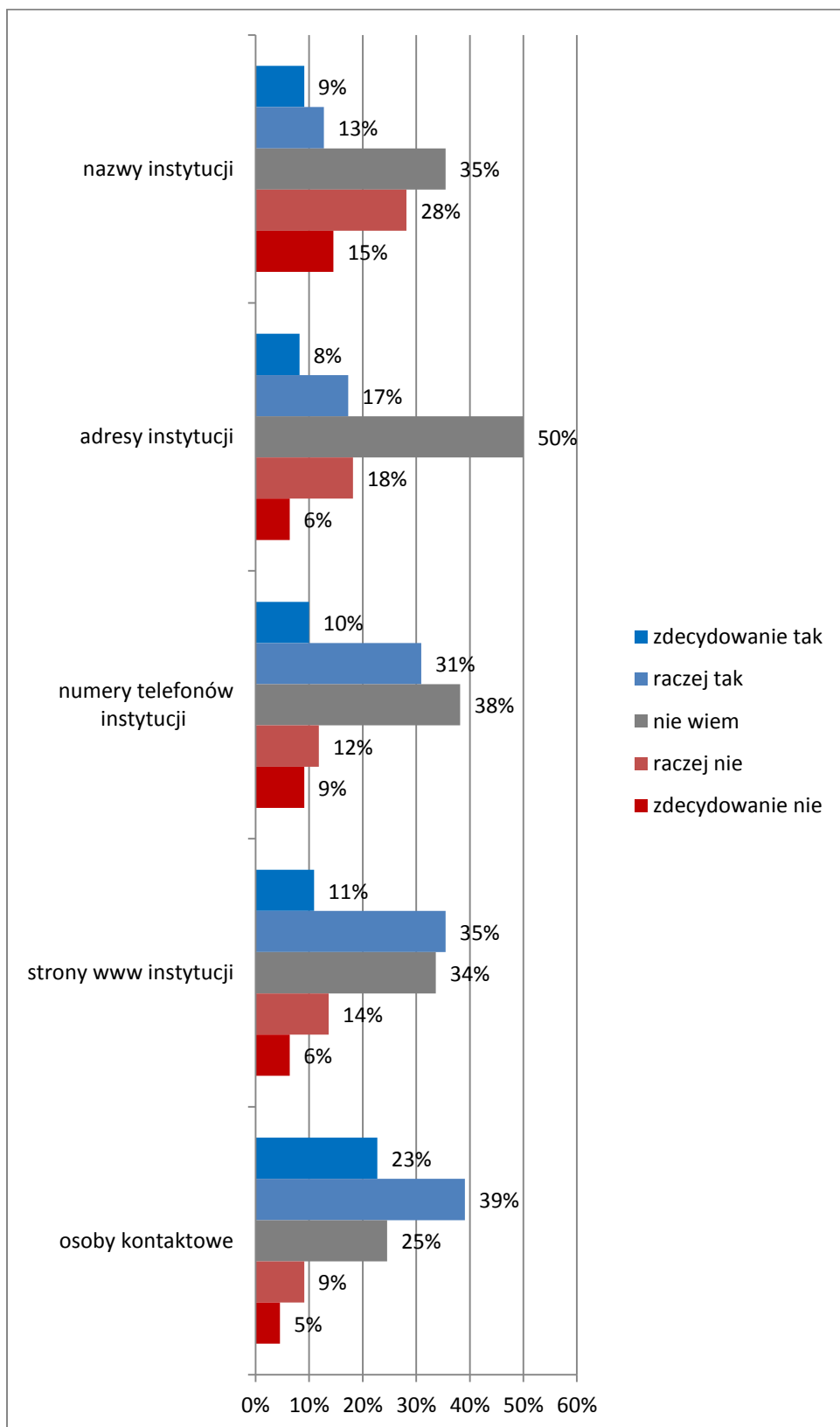
Aby znaleźć pomoc w konfrontacji z problemem przemocy, należy wiedzieć gdzie jej szukać. Respondenci zostali zapytani o to, czy znają informacje na temat pomocnych instytucji.

- 13% badanych deklaruje, iż zna nazwy instytucji, niektórzy nawet są o tym mocno przekonani (9%). Ponad jedna trzecia ankietowanych nie jest pewna, czy posiada taką wiedzę (35%), 28% sądzi, że raczej jej nie posiada, natomiast 15% przyznaje, iż na pewno jej nie posiada.

³⁸ Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

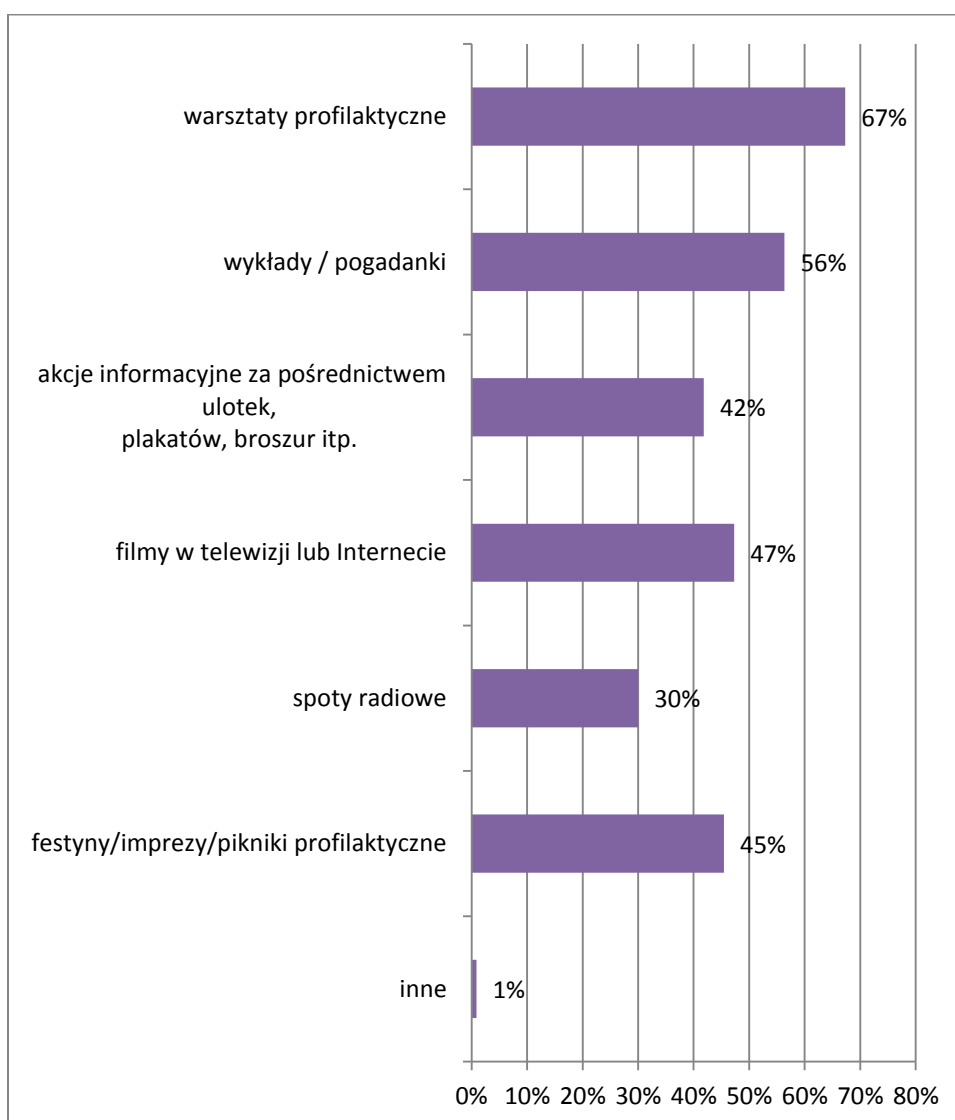
- 17% badanych deklaruje, iż zna adresy tychże instytucji, niektórzy nawet są o tym mocno przekonani (8%). Połowa ankietowanych nie jest pewnych, czy posiada taką wiedzę, 18% sądzi, że raczej jej nie posiada, natomiast 6% przyznaje, iż na pewno jej nie posiada.
- 31% respondentów badanych twierdzi, iż zna numery telefonów do tego typu instytucji, niektórzy nawet są o tym mocno przekonani (10%). 38% respondentów nie jest pewnych, czy posiada taką wiedzę, 12% sądzi, że raczej jej nie posiada, natomiast 9% przyznaje, iż na pewno jej nie posiada.
- Nieco ponad jedna trzecia mieszkańców gminy Tuliszków badanych zapewnia, iż zna strony www wspomnianych instytucji, 11% osób o tym mocno przekonanych. 34% respondentów nie jest pewnych, czy posiada taką wiedzę, 14% sądzi, że raczej jej nie posiada, natomiast 6% w sposób zdecydowany przyznaje, iż jej nie posiada.
- 39% ankietowanych zapewnia, iż raczej zna osoby kontaktowe w tychże instytucjach, niektórzy nawet są tego pewni (23%). 25% respondentów nie jest pewnych, czy posiada taką wiedzę, 9% sądzi, że raczej jej nie posiada, natomiast 5% w sposób zdecydowany przyznaje, iż jej nie posiada.

WYK. 117. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

Ostatnie pytanie skierowane do rodziców z gminy Tuliszów dotyczyło tego, jakie formy przeciwdziałania przemocy przyniosą w ich opinii najlepsze efekty. Została im przedstawiona lista różnych tego typu inicjatyw, spośród których mogli wskazać dowolną liczbę odpowiedzi. Największa grupa respondentów wskazała warsztaty profilaktyczne (67%). Na kolejnych miejscach znalazły się: wykłady/pogadanki (56%), filmy w telewizji lub Internecie (47%), festyny/ imprezy/ pikniki profilaktyczne (45%), akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek/ plakatów/ broszur (42%), spoty radiowe (30%), a także inne formy działań (1%).

WYK. 72. Które z przedstawionych poniżej form przeciwdziałania przemocy przyniosą Pana/Pani zdaniem najlepsze efekty??³⁹

³⁹ Pytanie wielokrotnego wyboru- odpowiedzi nie sumują się do 100%.

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców gminy Tuliszków, a następnie analiza otrzymanych odpowiedzi pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne, które w tej części raportu podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

Ideą towarzyszącą tworzeniu tego raportu było przedstawienie problemów społecznych dotyczących gminy Tuliszków w odniesieniu do opinii jej mieszkańców: dzieci i młodzieży szkolnej, a także ich rodziców, czyli osób dorosłych.

Przeprowadzenie badania oraz analiza zebranych ankiet umożliwiła:

- Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem wybranych zjawisk i zagrożeń społecznych,
- Zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej oraz ponadpodstawowej, szczególnie ich postawami i doświadczeniami związanymi z wybranymi zagrożeniami społecznymi oraz uzależnieniami, poczuciem bezpieczeństwa, a także opinią rodziców na temat zagrożeń czyhających na dzieci.

Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków. Konkluzje te, wzbogacone przedstawionymi poniżej rekomendacjami, mogą być niezwykle pomocne w tworzeniu różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców. Zdoływane informacje mogą również zostać wykorzystane w przyszłości do prowadzenia dalszych pogłębionych badań wśród mieszkańców gminy.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje skierowane do mieszkańców gminy Tuliszków, które powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny.

5.1 Problem alkoholowy

WNIOSEK: Jednymi z najpoważniejszych problemów społecznych na terenie gminy Tuliszków są, zdaniem jej dorosłych mieszkańców, spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież (98%), a także nadmierne spożywanie go przez osoby dorosłe (91%). Z wypowiedzi respondentów wynika, iż skala zjawiska jest duża i taki stan rzeczy utrzymuje się od lat.

REKOMENDACJE:

- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia osobom nieletnim tego, jak negatywnie alkohol wpływa na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe.
- Wzmożenie działań policji oraz straży miejskiej, polegających na częstszym monitorowaniu miejsc publicznych na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób nietrzeźwych i niepełnoletnich spożywających alkohol.
- Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nastawione na niesienie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, niwelowanie niekorzystnych skutków nadużywania alkoholu w obszarze zdrowia, życia rodzinnego, zawodowego, kwestii prawnych i porządku publicznego, udzielanie pomocy członkom rodzin borykającym się z problemem uzależnień.

WNIOSEK: Zdaniem wielu dorosłych mieszkańców gminy Tuliszków alkohol jest łatwo dostępny dla osób nieletnich (62%), a także dla osób nietrzeźwych (78%). Potwierdzają to również uczniowie - 14% uczniów szkoły podstawowej twierdzi, że zdobycie przez nich alkoholu byłoby łatwe, podobnie uważa aż 53% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Dostępność alkoholu dla osób, które nie powinny go spożywać zapewne pogłębia problem alkoholowy w badanej miejscowości.

REKOMENDACJE:

- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna zwiększyć kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie młodzież

może dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Nacisk powinien być również kładziony na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie chęci zakupu alkoholu lub papierosów.

- Szkolenie dla sprzedawców: Omówienie „Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” – interpretacja przepisów m. in.:
 - 1) Art. 14-16 (kiedy i w jakich sytuacjach nie wolno podawać / sprzedawać alkoholu)
 - 2) Art. 18 (w jakich okolicznościach i z jakich powodów może zostać cofnięte zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych)
 - 3) Art. 43-45 (omówienie konsekwencji prawnych wynikających z łamania obowiązków wynikających z korzystania z zezwoleń).
- Wdrożenie następującego programu szkolenia dla właścicieli oraz personelu punktów sprzedaży alkoholu z udziałem Tajemniczego Klienta: zakup z udziałem Tajemniczego klienta, polegający na odwiedzeniu każdego punktu sprzedaży alkoholu przez osobę wyglądającą na niepełnoletnią, która dokona ewentualnego zakupu alkoholu. Po dokonaniu dzień wcześniej zakupie psycholog odwiedzi każdy punkt sprzedaży alkoholu i przeprowadzi krótką rozmowę z właścicielem bądź personelem na temat konsekwencji wynikających z nielegalnej sprzedaży alkoholu. Każdy punkt sprzedaży zostanie podsumowany komentarzem psychologicznym, sporządzonym przez psychologa, który będzie miał charakter pochwały, motywującej do konsekwentnej odmowy sprzedaży małoletnim konsumentom, bądź charakter naganny, motywujący do zaprzestania nielegalnej sprzedaży alkoholu ze względu na konsekwencje nie tylko moralne i społeczne, ale przede wszystkim administracyjno- prawne. Szkolenie ogólne – stacjonarne – 2 godziny szkoleniowe - dla wszystkich sprzedawców alkoholu z punktów sprzedaży alkoholu omawiające przeprowadzoną wcześniej prowokację i ukazujące konsekwencje wynikające z nielegalnej sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Przedstawienie zasad sprzedaży, uprawnień i obowiązków przedsiębiorców.

WNIOSEK: Sprzedawanie alkoholu osobom nieletnim to tylko jeden ze sposobów na jego uzyskanie. Z danych zebranych w toku badania wynika, że młodzież szkolna najczęściej zdobywa alkohol dzięki starszym kolegom (twierdzi tak 38% uczniów szkoły podstawowej, 65% uczniów szkoły ponadpodstawowej), prosi o jego zakup obce osoby pod sklepem (14% uczniów szkoły podstawowej, 28% uczniów szkoły ponadpodstawowej) lub podkrada go

rodzicom w domu (15% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Ponadto osoby nieletnie najczęściej spożywają napoje alkoholowe we własnych domach (56% uczniów szkoły podstawowej, 31% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

REKOMENDACJE:

- W szkole oraz w domach osoby niepełnoletnie powinny znajdować się pod opieką rodziców, opiekunów lub nauczycieli. Dlatego tak bardzo ważne jest planowanie programów profilaktycznych obejmujących różne grupy społeczne jak rodziców, nauczycieli czy sprzedawców.

WNIOSEK: Dzieci i młodzież szkolna, a także osoby dorosłe mają błędne wyobrażenia na temat alkoholu – wiele z nich uważa np., że alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż ten zawarty w wódce, oraz że nie uzależnia.

REKOMENDACJE:

- Rekomenduje się opracowanie społecznej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości obywateli na temat szkodliwości spożywania alkoholu dla zdrowia. Kampania ta powinna mieć rozległy zasięg i docierać do wszystkich grup wiekowych.
- Rekomenduje się zorganizowanie kampanii społecznej, mającej na celu uwrażliwienie społeczeństwa na problem alkoholu wśród dzieci i młodzieży, a przede wszystkim dającej jasne wytyczne na temat tego, jak powinni zachowywać się świadkowie kupowania oraz picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

5.2 Problem nikotynowy

WNIOSEK: 5% dzieci ze szkoły podstawowej, a także aż 30% uczniów szkoły ponadpodstawowej przyznało się do palenia w swoim życiu papierosów. Młodzi respondenci twierdzą również, że osoby nieletnie mają łatwy dostęp do papierosów na terenie ich miejscowości (17% uczniów szkoły podstawowej, 53% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

REKOMENDACJE:

- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia odpowiedzialności sprzedawców wyrobów tytoniowych i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży tychże wyrobów osobom niepełnoletnim.
- Preferowanym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe o szkodliwości palenia papierosów.
- W walce z problemem nikotynowym na terenie gminy, oprócz szkodliwości dla zdrowia, powinien zostać również użyty argument, iż kupowanie papierosów wiąże się z poważnym nadszarpnięciem domowego budżetu.

WNIOSEK: Wielu rodziców przyznało, iż nie ma dokładnej wiedzy na temat palenia papierosów przez ich dzieci, podobnie jak na temat sięgania przez nie po inne używki.

REKOMENDACJE:

- Rekomenduje się zachęcanie rodziców do częstszych rozmów ze swoimi dziećmi, a także edukowanie ich na temat tego, w jaki sposób przeprowadzać takie rozmowy, aby nie naruszać zaufania oraz poczucia niezależności u własnych dzieci, a jednocześnie skłaniać ich do mówienia prawdy na temat swoich problemów i kontaktów z używkami.

5.3 Problem narkotykowy

WNIOSEK: Z odpowiedzi respondentów na pytania dotyczące narkotyków oraz dopalaczy można wywnioskować, iż zażywanie środków psychoaktywnych nie jest powszechnym problemem na terenie gminy Tuliszków. Pytania dotyczące tych kwestii sprawiały jednakże badanym największe problemy z jednoznaczną odpowiedzią, a niezwykle często wybieraną opcją było „nie wiem”. Może to oznaczać, iż społeczna wiedza na temat skali zjawiska nie jest należyta. Hipotezę tę potwierdzają odpowiedzi dorosłych mieszkańców gminy: przyznają oni, że posiadają niewielką wiedzę na temat narkotyków (46%) oraz dopalaczy (44%).

REKOMENDACJE:

- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości i uwrażliwienia na szkodliwość środków psychoaktywnych czyli narkotyki i dopalacze - profilaktyka i przeciwdziałanie w środowisku lokalnym (z tego zakresu tematycznego

dostępne są ulotki: „O Kubie” bajkowa profilaktyka – narkotyki [dla dzieci]), profilaktyka uzależnienia od narkotyków (dla młodzieży), oraz dopalacze...dostrzegaj - rozmawiaj – przeciwdziałaj (dla młodzieży). Pełna oferta znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://oficyna-profilaktyczna.pl/>).

- Promowanie zdrowego stylu życia jako przeciwdziałanie oraz zapobieganie problemom, związanym z sięganiem po narkotyki przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Edukacja publiczna, poruszająca kwestię konsekwencji prawnych, zdrowotnych i społecznych używania narkotyków.

WNIOSEK: Niepokojąca jest również niewiedza uczniów na temat substancji psychoaktywnych – po 18% uczniów obydwu typów szkół uważa, że okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia, a 15% uczniów szkoły podstawowej oraz 37% uczniów szkoły ponadpodstawowej twierdzi, iż marihuana nie powinna być uznawana za narkotyk. 8% uczniów szkoły podstawowej i 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej wierzy również, że wszystkie narkotyki są bezpieczne, jeśli zażywa się je w odpowiedni sposób, a 12% uczniów szkoły podstawowej i 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej, że dopalacze są bezpieczniejszą alternatywą dla narkotyków.

REKOMENDACJE:

- Zwiększenie zakresu zajęć profilaktycznych w szkołach, a także unowocześnienie programu takich zajęć, aby wiedza zdobyta w ich trakcie na długo zostawała w pamięci uczniów.
- Badanie wykazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających, co powinno być wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do uczniów właśnie w ten sposób.
- Wskazane jest podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmacniania ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się oni wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych.
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej także poza szkołą. Aby dać dobry, wolny od używek, start w dorosłe życie, należy pokierować młodą osobą, aby w świadomy sposób ominęła niebezpieczeństwa, które proponuje jej codzienność. Punktem wyjścia do osiągnięcia tego celu powinno być uświadomienie dzieciom i młodzieży,

do czego może doprowadzić stosowanie legalnych substancji psychoaktywnych, które torują drogę dopalaczom i narkotekom.

WNIOSEK: Brakiem gruntownej wiedzy, a także dość liberalnymi poglądami na temat spożywania substancji psychoaktywnych odznaczają się również niektórzy dorośli mieszkańcy gminy – 9% z nich uważa, że okazjonalne zażywanie marihuany nie prowadzi do uzależnienia, a 5%- że ich posiadanie nie powinno być karalne.

REKOMENACJE:

- Stworzenie kampanii medialnej, pokazującej złe skutki zażywania narkotyków, a także zajęcia dla mieszkańców - tematyka zajęć powinna dotyczyć uzależnienia od substancji psychoaktywnych w środowisku lokalnym, w tym rodzajów uzależnienia oraz psychologicznych mechanizmów uzależnienia.

5.4 Problem przemocy

WNIOSEK: Bardzo wielu uczniów było świadkami przemocy (49% uczniów szkoły podstawowej, 46% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Część z nich twierdzi, doświadcza jej również osobiście: 26% uczniów szkoły podstawowej oraz 24% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

REKOMENDACJE:

- Zorganizowanie pomocy dla ofiar oraz świadków przemocy (np. „Telefon zaufania”, rozmowy z psychologami).

WNIOSEK: Przemoc bardzo często bywa stosowana na oczach innych ludzi, m. in. w szkole (takiego zdania jest 33% uczniów szkoły podstawowej i 38% uczniów szkoły ponadpodstawowej), a także w miejscach publicznych, np. na ulicy (twierdzi tak 18% uczniów szkoły podstawowej oraz 24% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

REKOMENDACJE:

- Zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole. Podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu.

- Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskiej Karty” w szkole. Równie ważne jest też wsparcie dla rodziców poprzez przeprowadzenia szkolenia w zakresie wychowania pokolenia bez przemocy.
- Kampania mająca na celu uwrażliwienie społeczeństwa na przemoc, zachęcająca do reagowania w przypadku bycia świadkiem przemocy, piętnująca pozorne niezauważanie problemu.
- Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży na temat przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie ich do nauki szkolnej.

5.5 Problem niewłaściwego korzystania z komputera i Internetu

WNIOSEK: Problem uzależnienia od komputera i Internetu zdaje się istnieć również wśród mieszkańców gminy Tuliszaków. Pomimo, iż większość uczniów deklaruje, że poświęca na korzystanie z komputera oraz Internetu mniej niż 1 godzinę lub od 1 do 3 godzin dziennie, to 35% uczniów szkoły podstawowej i aż 49% uczniów szkoły ponadpodstawowej przyznało, iż zdarzyło im się czuć źle z powodu braku dostępu do komputera i Internetu. Wielu uczniom zdarzyło się również kłamać na temat ilości czasu poświęcanemu wspomnianym czynnościom, np. rodzicom.

REKOMENDACJE:

- Należy podejmować działania profilaktyczne związane z uzależnieniem od komputera i Internetu, należy uczyć dzieci i młodzież bezpiecznego i rozsądnego korzystania z Sieci.
- Siedzenie przed komputerem oraz bezrefleksyjne surfowanie po Sieci bardzo często spowodowane jest nudą. Zaleca się zadbanie o to, aby zarówno dzieci oraz młodzież szkolna, jak i osoby dorosłe mogły spędzać czas inaczej, w sposób bardziej atrakcyjny i efektywny. Jednym ze sposobów jest zorganizowanie różnego rodzaju zajęć oraz warsztatów, podczas których starsi i młodszy mogliby rozwijać swoje pasje. Innym pomysłem jest zachęcenie ludzi do spędzania czasu na świeżym powietrzu. Niezbędna do tego jest odpowiednia infrastruktura.

WNIOSEK: Pomimo, iż większość uczniów deklaruje, iż nie podałoby swoich danych osobistych osobom poznanym w Internecie, część z nich twierdzi, iż byłoby skłonnych to zrobić (3% uczniów szkoły podstawowej, 16% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

REKOMENDACJE:

- Rekomenduje się wprowadzenie do programu nauczania informatyki w szkołach tematów dotyczących bezpieczeństwa w Sieci, przestrzegających w sposób szczególny przed zbyt daleko posuniętą ufnością wobec osób poznanych za pośrednictwem Internetu.

Zespół badawczy i osoby opracowujące powyższy raport mają nadzieję, że zaprezentowane wyniki stanowią będą przydatną wskazówkę w podejmowaniu działań na rzecz niwelowania problemów społecznych występujących w obrębie gminy.

Oficyna Profilaktyczna
Dworcowa 9a/19
30-556 Kraków
tel. 12 39 50 665
fax: 12 39 50 665
e-mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl